

Община Априлци

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА АПРИЛЦИ

ПРИЕТА С РЕШЕНИЕ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ №.....

От ПРОТОКОЛ №/.....2017г.

период на действие: 2015г. - 2020г.

актуализирана 2017г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	УВОД	7
I.	ВЪВЕДЕНИЕ	7
	ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА	7
	ГЕОГРАФСКИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНАТА	8
	ГЕОГРАФСКО МЕСТОПОРОЖЕНИЕ	8
	РЕЛЕФ	10
	КЛИМАТ	10
	ПОЧВИ	10
	АДМИНИСТРАТИВНО ТЕРИТОРИАЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА АПРИЛЦИ	11
	СОЦИАЛНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА	11
	ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА. СТОПАНКИ ДЕЙНОСТИ	20
	УСЛУГИ И ТЪРГОВИЯ	22
	СЕЛСКО СТОПАНСТВО	23
	ГОРСКО СТОПАНСТВО	25
	ТУРИЗЪМ	26
	ИНФРАСТРУКТУРА	26
	ЕКОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА	29
II.	ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	34
	АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРОГРАМАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	34
	АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ	49
	ПРОИЗВОДСТВЕНИ НЕОПАСНИ ОТПАДЪЦИ	49
	БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	50
	СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	55
	ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ	55
	УТАЙКИ ОТ ПСОВ	56
	БОЛНИЧНИ ОТПАДЪЦИ/ОТПАДЪЦИ ОТ ХУМАННОТО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	57
	АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	58
	АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	59
	АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	60
	АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И	60

	ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ	
	АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	74
	АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ	75
III.	SWOT АНАЛИЗ	77
IV.	ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ	78
	СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ	78
	АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ	78
V.	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ	80
1.	ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ	80
	ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	80
	ОПРЕДЕЛЕНИЕ И МЯСТО НА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ В ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	80
	ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ	81
	ОЦЕНКА И ОПИСАНИЕ НА МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ	84
	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА	91
2.	ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ НАЙ-МАЛКО ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪЖКЛО	92
	ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	92
	ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА	95
	АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ И НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ	95
	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА	96
3.	ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ	97
	ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	97
	ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА	98
	АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ И БЪДЕЩИ МЕРКИ	98
	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА	100
4.	ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	101
	ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	101
	ЦЕЛ НА ПОДПРОГРАМАТА	101
	АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ	102
	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА	103
5.	ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ	104
	ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	104

	ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА	104
	АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ	104
	ЕЛЕКТРИЧЕСКО И ЕЛЕКТРОННО ОБОРУДВАНЕ	104
	НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ	105
	МАСЛА И НЕФТОПРОДУКТИ	106
	НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА ГУМИ	106
	ИЗЛЕЗЛИ ОТ УПОТРЕБА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА	107
	ЕДРОГАБАРИТНИ ОТПАДЪЦИ	108
	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА	108
6.	ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ЗАКРИВААНЕ И РЕКУЛТИВАЦИЯ НА ДЕПА С ПРЕУСТАНОВЕНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ	109
	ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	109
	ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА	109
	АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА ПРИДПРИЕТИТЕ МЕРКИ	109
	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА	111
7.	ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	112
	ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	112
	ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА	112
	АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ	112
	ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА	112
VI.	КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	113
VII.	СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	114
	НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	114
	КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	114
	ПРОЦЕДУРА ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА	115
VIII.	ПРИЛОЖЕНИЯ	115
	АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	115
	ПРИЛОЖЕНИЕ №1. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ	115
	АНАЛИЗ НА ОБЩИНАТА СЪГЛАСНО ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО	127
	ПРИЛОЖЕНИЕ № 2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ	128
	ПРИЛОЖЕНИЕ № 3. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ	137
	ПРИЛОЖЕНИЕ № 4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ	143

	ПРИЛОЖЕНИЕ №5. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	144
	ПРИЛОЖЕНИЕ №6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ	145
	ПРИЛОЖЕНИЕ №7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ	163
	ПРИЛОЖЕНИЕ № 8. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИ	164
IX.	ПРОГНОЗИ	165
X.	ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ – МОРФОЛОГИЧЕН АНАЛИЗ НА	172

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ООН	Организация на обединените нации
ОбС	Общински съвет
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
НСИ	Национален статистически институт
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
БАН	Българска академия на науките
РЗИ	Регионална здравна инспекция
НПО	Неправителствена организация
ООп	Организация по оползотворяване
АД	Акционерно дружество
ДГС	Държавно горско стопанство
ДНП	Дирекция Национален парк
ОА	Общинска администрация
МСП	Малки и средни предприятия
ПЧП	Публично-частно партньорство
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
РДМС	Рамковата Директива за морска стратегия
НПДИК	Националният план за действие по изменение на климата 2013 - 2020 г.
ПУРН	Планове за управление на риска от наводнения
НСОС	Националната стратегия за околна среда
ННПОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСПУОСР	Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване
6ПДО	Шестата Програма за Действие на Общността за околна среда
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
НСОСПД	Национална стратегия за околна среда и план за действие
РКОНИК	Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
СДНЕ	Схемата за доброволно намаление на емисии

РОУКАВ	Райони за оценка и управление качеството на атмосферния въздух
МШК	Скала на Медведев, Шпонхоер, Карник
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяванията
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ПУП	Подробен устройствен план
ПИП	Преинвестиционно проучване
ОУП	Общ устройствен план
НДНТ	Най-добри налични техники
ХГС	Хидрогеоложка система
ЕО	Екологична оценка
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
УО	Управление на отпадъците
ПО	Предотвратяване на отпадъците
ОЖЦО	Най-добър цялостен резултат за околната среда и оценка на жизнения цикъл на отпадъците
ТБО	Такса битови отпадъци
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ИУЕЕО	Отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
МПС	Моторни превозни средства
ЕЕО	Електрическо и електронно оборудване
БО	Битови отпадъци
ДБ	Държавен бюджет
ДВ	Държавен вестник
ДО	Допустимо отклонение
ДОП	Долен оценъчен праг
ЕП	Електрическо поле
SWOT	Силни и слаби страни, възможности и заплахи
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутната добавена стойност
ВЕИ	Възобновяем енергиен източник
УОЗ	Устойчивите органични замърсители

УВОД

Основната цел на общинска програма за управление на отпадъците е да се постигне устойчиво управление на отпадъците на територията на общината и запазване на доброто състояние на останалите компоненти на околната среда

Принципно право за приемане на стратегии, прогнози, програми, планове по въпроси от местно значение, включително опазване на околната среда, е дадено на Общинските съвети с разпоредбите на чл. 21, т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА).

В последните години, като отражение на общоевропейската тенденция се преотстъпват правомощия от централната в посока към местните власти на дейности, основно свързани с подобряването на качеството на живота на регионално ниво. Фактът, че околната среда е един от съществените елементи на качеството на живота, наред със социалните и икономически аспекти, е осъзнат от страна на местното самоуправление. Нещо повече, местните власти са най-добре запознати със състоянието и проблемите на околната среда, в това число и с управлението на отпадъците на територията на съответната община, затова е решаващ приносът им при разработване и прилагане на националната политика.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият програмен документ представлява актуализация на Общинската програма за управление дейностите по отпадъците на Община Априлци, която е разработена на основание изискванията на чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Съгласно чл. 52, ал.3, т. 1 от Закон за управление на отпадъците, Програмата за управление на отпадъците се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците, които е разработен за периода 2014-2020г. и се актуализират при *промяна във фактическите и/или нормативните условия*. Промяната в нормативната база по отношение на управление на отпадъците на национално ниво променя определени схеми, досегашни практики и дава нови насоки и предвиждания, които следва да се имат предвид в настоящата актуализация.

Предвид гореизложеното и във връзка с извършения през 2016г. Морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община Априлци е направена прогноза за количествата генерирани отпадъци на територията на общината за периода на действие на програмата.

Програмата има за цел да се постигне екологосъобразно управление на отпадъците в общината за да се постигне намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от образуваните отпадъци, подобряване на ефективността на използваните ресурси, увеличаване на отговорността на замърсителите и стимулиране на инвестициите и дейностите в областта на управление на отпадъците.

Програмата е разработена в съответствие с указанията на МОСВ. Периода и на действие, съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците. Програмата планира дейностите и инвестициите, които трябва да бъдат направени през периода на действие, за да бъдат постигнати целите и предвижданията, заложи в Националния план за управление на отпадъците. Разработени са мерки, произтичащи от законово определените задължения и отговорности на общината.

Община Априлци участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Троян, като членове на сдружението са Община Троян и Община Априлци.

Програмата е разработена в съответствие със следните принципи:

- устойчиво развитие – в областта на управление на отпадъците означава използване на природните ресурси по начин, който не ги унищожавя или уврежда и не ограничава възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения.;

- принцип на предотвратяването – състои се в ограничаване до минимум на използването на природни ресурси и намаляване на количествата и опасността за околната среда и човешкото здраве, произтичащи от образуваните отпадъци;

- йерархия на управлението на отпадъците – формулирана е с Рамковата директива за отпадъците на ЕС и със Закона за управление на отпадъците и описва приоритетния ред при управлението на отпадъците: предотвратяване на образуването на отпадъците; подготовка за повторна употреба, рециклиране, друго оползотворяване, например за получаване на енергия; обезвреждане.

- принцип на превантивността – предвиждане и избягване на потенциалните проблеми при дейностите с отпадъци;

- принцип на самодостатъчност и близост при управление на отпадъците – Принципът на близостта изисква отпадъците да бъдат обезвреждани, колкото се може по-близо до мястото на тяхното образуване, но една община, дори една страна не може да има всички необходими съоръжения за окончателно оползотворяване на отпадъците;

- най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи – консултативен процес за вземане на решения, в който се отчитат относителните преимущества на различните възможности за управление на отпадъците, имащи отношение към опазването на околната среда ;

- „замърсителят плаща” – това е ръководен принцип на европейско и международно равнище, причинителят и притежателят на отпадъци следва да ги управляват по начин, гарантиращ висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;

- „отговорност на производителя” – производителят на продукта има доминираща роля, която до голяма степен определя потенциала за образуване на отпадъците и характеристиките на последващото им управление, в тази връзка са необходими мерки, които да насърчават разработването, производството и пускането на пазара на продукти, подходящи за многократна употреба, технически издръжливи и след като са се превърнали в отпадъци са годни за целесъобразно и безопасно оползотворяване и за обезвреждане, съобразно опазването на околната среда;

- интегрирано управление на отпадъците – изисква вземане на решения и прилагане на ясно определени количествени цели в рамките на една система, състояща се от законови, технически, организационни и икономически мерки, идентифицирани източници на ресурси и определени отговорности за всички участници, изпълняващи тези цели.

ГЕОГРАФСКА, ДЕМОГРАФСКА И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА.

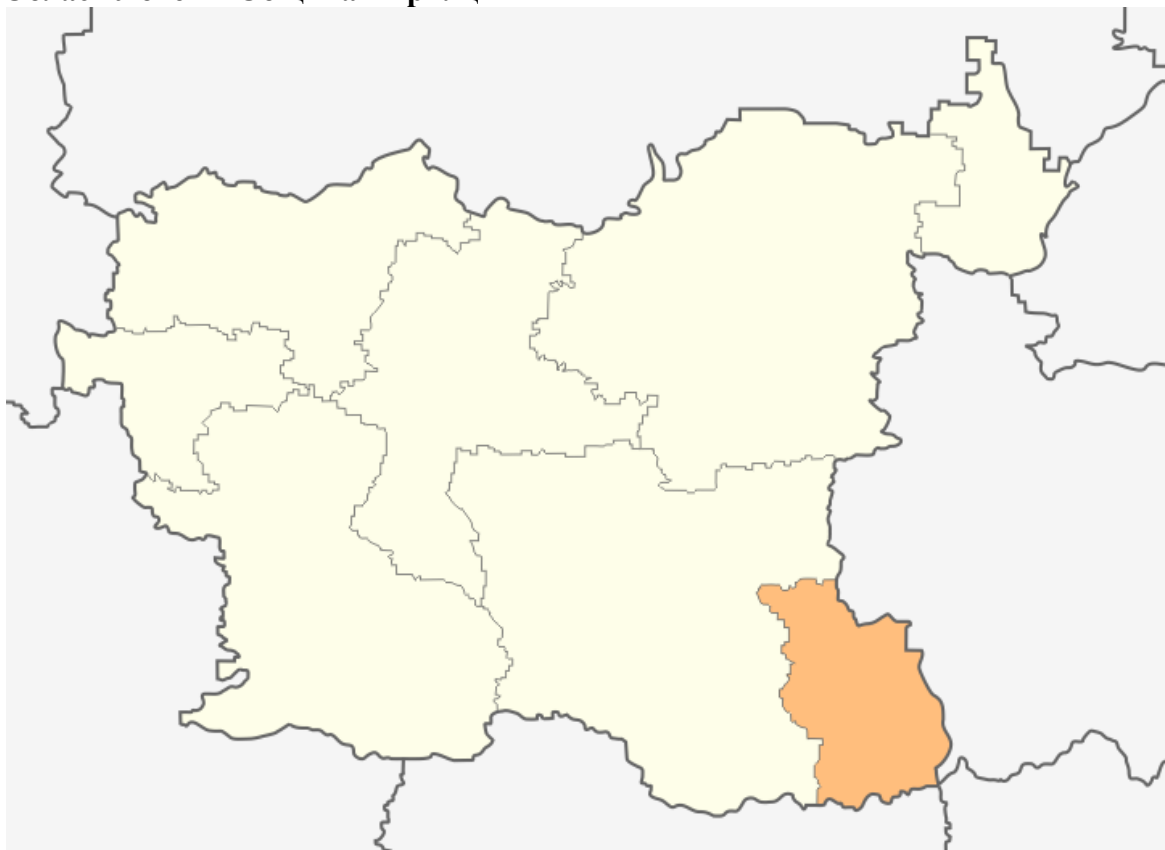
Географска характеристика на територията Община Априлци

► Географско местоположение

Община Априлци е разположена в Централна Северна България върху северните склонове на Централна Стара планина и южните склонове на Предбалкана. Общината включва четири населени места – гр. Априлци (административен център), с. Велчево, с. Драшкова поляна, с. Скандало и граничи с общините Троян, Севлиево, Павел баня и Карлово. Площта на Община Априлци е 238 кв.км.

Област Ловеч – Община Априлци

► Релеф

Общината е разположена в котловина. Структурата на релефа е формирана от нагъване и издигане на палеозойски, мезозойски и старотерциерни седименти, запълващи линейноизтеглени геосинклинални понижения.

► Климат

Климатът е преходен, от умерено–континентален до планински, с хладна и дъждовна пролет, горещо лято, продължителна есен и мека зима. Средната годишна месечна температура е около 10-12 градуса.

През студеното полугодие, средните месечни стойности на относителната влажност на въздуха се движат в границите на 60-80%, а през топлото полугодие около 70-75 %. Валежите обикновено достигат средногодишна стойност до 1100-1200 мм/год., като максимумът им е през месец юни, а минимумът – през месец февруари. Снежната покривка в ниската зона се задържа средно 75-80 дни, а във високата – надвишава 150-180 дни. Максималната снежна покривка е през март, като дебелината ѝ достига средно 40-60 см. а за надморска височина над 2000 м. – 150 до 200 см.

Преобладаващата посока на вятъра се определя от тенденцията в общия атмосферен пренос през съответния сезон. Характерни за общината са западен, северозападен и рядко южни и източни ветрове.

► Водни ресурси

През територията на Община Априлци минава р. Видима и нейните основни притоци – р. Острешка и р. Зла река, формирани от множество малки реки и потоци.

Река Видима разполюва територията на общ.Априлци. Тя е един от най-големите притоци на река Росица. Река Видима се образува от вливането на реките Лява Видима и река Пръскалка. Пръскалка река извира непосредствено под връх Юрушка грамада. В горното течение на реката се намира красивия водопад “Видимско пръскало”.

Река Лява Видима извира под връх Малкия Юмрук. В квартал Видима, реката Видима приема водите на своя ляв приток Стърна река. Тя започва като Семова река – извира под връх Жълтец и в местността “Козарката” приема името Стърна река, заради изместване на коритото си. При квартал Зла река, под х.”Зора” река Видима приема водите на своя най-голям приток Острешка река – тя извира в местността “Русалийски преслап”, като преминава през кварталите Острец и Ново село. В горната част на течението речното корито е каменливо, но в квартал Острец реката се разлива и коритото ѝ е покрито с речни наноси от чакъл и пясък. По-големи притоци на река Острешка са:

- Река Рибна – ляв приток, извира под връх Русалка и се влива в Острешка река при горния край на квартал Острец.
- Река Маришница – ляв приток, извира в местността “Цанко Дюстабанов” и се влива в Острешка река в квартал Ново село.

При махала Злиевци река Видима приема водите на своя ляв приток Зла река, която извира в местността Долни поленици.

Под с. Велчево река Видима приема водите от големия дол Липошница, който води началото си от територията на общ.Троян.

► Почви

Територията на която е разположена Община Априлци не се отличава с широко почвено разнообразие, въпреки големия диапазон на надморските височини, главно поради еднообразието на основните скали, върху които са се формирали почвите. Установено е

наличието на следните почвени типове: сиви горски (с три почвени подтипа) и кафяви горски (с три почвени типа).

Административно – териториална характеристика на Община Априлци

Населените места в община Априлци, съгласно Единния класификатор на населените места в Р. България, са 4 бр., в т.ч. един град – центъра на общината – Априлци, селата са много малки (с население под 200 д.) – 3 бр. с. Велчево, с. Драшкова поляна, с. Скандалото. Големи села не са обособени поради особеностите на релефа на общината. Общинския център е съставен от 4 квартала – кв.Ново село, кв.Зла река, кв.Видима и кв.Острец.

Съгласно категоризацията град Априлци се определя като населено място от IV-ти функционален тип. Както в общинския център така и в останалите 3 населени места преобладава малоетажният тип жилищно застрояване – едно и двуфамилни къщи.

Социално – демографска характеристика на Общината

Някои от структурите на населението на Община Априлци са представени чрез анализ на данни от текущата демографска статистика на НСИ, а други са представени чрез данни от преброяването през 2011 година.

По население Априлци е малка община. Населението на община Априлци по данни на НСИ от преброяването през 2011 г. възлиза на 3338 жители, което представлява 2,4% от населението на област Ловеч. По данни на НСИ към 31.12.2016г. населението на общината е 2910 жители, като в града живеят 2623 души а в селата 287. Общината се нарежда на последно място по численост в областта. През последните 5 години, както и през предходните, се наблюдава трайна тенденция към намаляване броя на населението на община Априлци. Тази тенденция е характерна както за област Ловеч, така и за Северозападен статистически район. Раждаемостта в общината е твърде ниска, съпоставена с раждаемостта в областта и средно за страната. Естественят прираст е отрицателен, като във всички общини на Ловешка област. Ниската раждаемост и високата смъртност са свързани със застаряването на населението и съществуващите социални и икономически проблеми.

Таблица №1: Динамика на броя на населението по териториални единици и местоживееене (бр.)

Териториални единици		2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.
Община Априлци	общо	3218	3158	3114	3009	2910
	в градовете	2915	2852	2813	2714	2623
	в селата	303	306	359	295	287

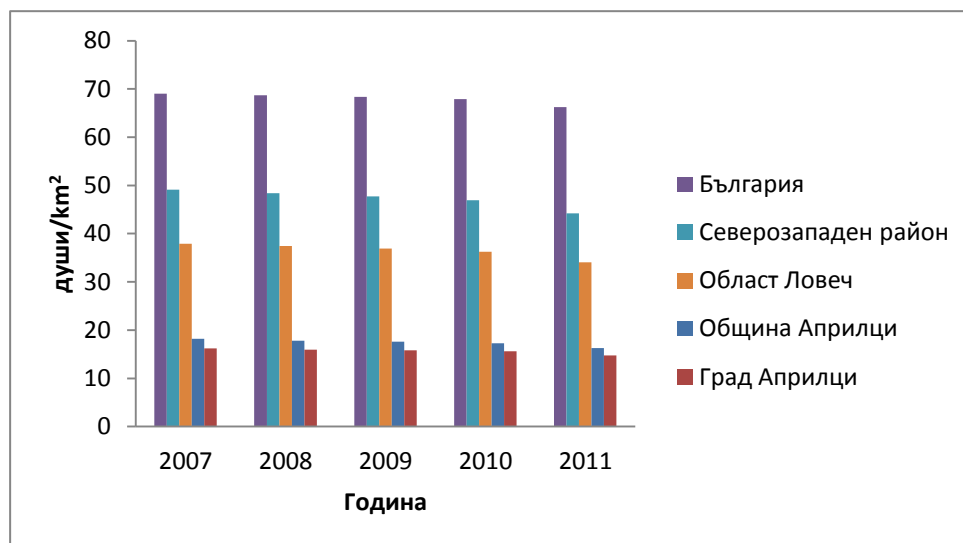
Източник: НСИ

Гъстота на населението

Гъстотата на населението в общината е по-ниска в сравнение с тази в страната, в Северозападен район и в областта, но е по-висока от тази в общинския център. По данни от НСИ от преброяването през 2011 г. в България на

един km² се падат около 66 жители, в Северозападен район – 44 жители, в област Ловеч – 34 жители, в община Априлци – около 16 жители, а в град Априлци – малко под 15 жители.

Общата площ на територията на община Априлци е 238,3 km², което представлява 5,8% от територията на област Ловеч, а площта на населените места и другите урбанизирани територии е около 8 km². Установената тенденция към намаляване на броя на населението в общината води до тенденция към намаляване и в гъстотата на населението (вж. фиг.1).

Фиг.1. Динамика на гъстотата на населението по териториални единици

Гъстотата на населението в общината е по-ниска в сравнение с тази в страната, в Северозападен район и в областта, но е по-висока от тази в общинския център. По данни от НСИ от преброяването през 2011 г. в България на един km² се падат около 66 жители, в Северозападен район – 44 жители, в област Ловеч – 34 жители, в община Априлци – около 16 жители, а в град Априлци – малко под 15 жители.

Естествено движение на населението

За демографската жизненост на населените места съществено значение има естественото движение на населението. То е резултат от развитието на раждаемостта и смъртността на населението.

Характеристиката на естественото движение на населението на Община Априлци за периода 2007-2014 г. показва, че раждаемостта не би могла да компенсира повишената смъртност на населението. За анализирания период броят на родените лица в общината се движи в диапазона 14-26 д. годишно, като той е по-висок през 2012 г. Коефициентът на раждаемост (‰) през 2014 г. е 5.4‰.

Броят на родените в разглеждания период естествено дава отражение и върху коефициента на раждаемост, който в отделните години от периода се движи в рамките от 4 до 8‰. Коефициентът на раждаемост в Община Априлци (5.4‰) е под средния за областта през 2014 г. (7.9‰). Тенденцията се запазва и през 2015г. година, когато броя на родените е 15 а този на починалите 92, през 2016г. броя на родените е 14 а на

починалите лица е 96 души. Подробни данни за състоянието на раждаемостта по населени места и по години в периода 2007-2014 г. се съдържат в следващата Таблица №2:

Таблица № 2

Населени места	2007 г.			2010 г.			2012 г.			2013 г.			2014 г.		
	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст
	Брой														
Общ.Априлци	17	94	-77	15	91	-76	26	83	-57	14	64	-50	17	80	-63
с. Велчево	1	6	-5	2	14	-12	0	4	-4	1	0	1	0	8	-8
с. Драшкава поляна	1	7	-6	0	4	-4	0	3	-3	0	3	-3	2	2	0
гр. Априлци	15	77	-62	13	71	-58	26	73	-47	13	59	-46	13	67	-54
с. Скандалото	0	4	-4	0	2	-2	0	3	-3	0	2	-2	2	3	-1
Обл. Ловеч	1377	2851	-1474	1273	2665	-1392	1095	2611	-1516	1028	2425	-1397	1068	2570	-1502
	На 1000 души от населението - ‰														
Общ.Априлци	4.7	25.8	-21.1	4.3	26.0	-21.7	7.9	25.8	-17.9	4.4	20.1	-15.7	5.4	25.5	-20.1
с. Велчево	4.8	29.0	-24.2	11.6	81.4	-69.8	0.0	25.0	-25.0	6.2	0.0	6.2	0.0	51.0	-51.0
с. Драшкава поляна	9.4	66.0	-56.6	0.0	40.4	-40.4	0.0	39.0	-39.0	0.0	39.2	-39.2	25.8	25.8	0.0
гр. Априлци	4.6	23.6	-19.0	4.1	22.4	-18.3	8.8	25.1	-16.3	4.5	20.5	-16.0	4.6	23.7	-19.1
с. Скандалото	0.0	57.1	-57.1	0.0	29.6	-29.6	0.0	45.5	-45.5	0.0	29.9	-29.9	29.0	43.5	-14.5
Обл. Ловеч	8.9	18.3	-9.4	8.5	17.8	-9.3	7.8	18.9	-11.1	7.5	17.7	-10.2	7.9	19.1	-11.2

Източник: НСИ

Естествен прираст на населението

Раждаемостта в общината се формира главно от родените деца в град Априлци. В селата, където фертилните контингенти са ограничени или почти липсва население във фертилна възраст, тя е нулева или с единични раждания. Раждаемостта като цяло не може да осигури добри възможности за стабилно естествено възпроизводство на населението, тъй като по-негативно е влиянието на смъртността.

Смъртността е другият основен показател за естественото възпроизводство на населението в Община Априлци. Аналогично на раждаемостта, която е в състояние на относително стационаране, смъртността също е с черти на стагнация с неголеми различия през отделните години на периода.

Анализът на статистическите данни показва, че за целия анализиран период в Община Априлци броят на умрелите лица възлиза на 60-90 души годишно. Този брой е доста по-висок от броя на ражданията. Основната причина за по-високият брой на случаите на умирация се дължи на влошената възрастова структура на

населението (застаряваща), което в комбинация със средната продължителност на живот води до по-висока смъртност.

Коефициентът на смъртност (брой умрели на 1000 д. от населението) е в диапазона 20-26‰, като през 2014 г. неговата стойност е 25.5‰. За периода относително по-ниска смъртност е регистрирана през 2013 г.

По населени места, случаите на умрели лица и съответно на коефициента на смъртност, варира през различните години на периода. Средногодишният коефициент на смъртността за общинския център – гр. Априлци е по-нисък от средния за общината.

Естественят прираст, като резултат от стойностите на раждаемостта и смъртността е отрицателен. Средногодишните стойности на този коефициент варират от -16‰ до -21‰, като през 2014 г. неговата стойност е -20.1‰. Най-малък отрицателен естествен прираст е регистриран през 2013 г. (15.7‰).

Посочените данни дават основание да се отбележи, че възможностите за естественото възпроизводство на населението в Община Априлци към момента са ограничени, т.е. липсват възможности за нарастване на броя на населението по естествен път. Тази констатация е валидна за всички населени места в общината, вкл. и за гр. Априлци. Неблагоприятните тенденции в естественото възпроизводство, които са характерни не само за анализирания 7 годишен период, а за по-дълъг ретроспективен времеви период, се отчитат и при разработване на отделните варианти на демографската прогноза.

Основни изводи и тенденции в демографското развитие

Демографското развитие на общината е подобно на повечето общини, разположени в селските и планински райони на страната.

Броят на населението на общината е с тенденция на намаление, но с по-нисък интензитет през последните години.

Очертаните тенденции в естественото движение на населението бележат възпроизводство с отрицателен естествен прираст (което е характерно и за областта, СЗР и страната, но с по-нисък интензитет).

Налице е намаление на най-репродуктивната възрастова група на родилните контингенти (15-34 г.) (обща тенденция за страната и областта).

Наблюдава се тенденция на постепенно застаряване на населението на общината и в по-голяма степен на селата (характерна и за областта и страната).

Възпроизводството на трудоспособното население е по-неблагоприятно от средното ниво за областта и страната – 100 лица излизащи от трудоспособна възраст се заместват от 40 д. (средно за областта – 59 д., за страната – 62 д.).

Броят на лицата с висше и средно образование нараства, а намалява този на лицата с ниско образование за периода между последните две преброявания (2001-2011 г.). Образователното равнище е по-високо в общинския център – гр. Априлци.

В етническата структура на населението основен етнос е българският, който обхваща 99% от населението според самоопределението му.

Икономически активно население

В категорията „икономически активно население“ попадат лицата във възрастовите групи над 15 години. В него се включват както заетите, така и

безработните лица, т.е. работната сила в общината. За анализи и оценки на икономически активното население също се ползва информация от преброяването на населението през 2011 г., както и текущи данни за работната сила.

Данните за 2011 г. показват, че при населението над 15 години (3066 д.), общият брой на икономически активното население в Община Априлци е 1323 д., а на икономически неактивното – 1743 д.

Таблица №3: Население на 15 и повече години по икономическа активност

Населени места	Население на 15 и повече години	Икономически активни		Икономически неактивни	
		брой	отн. дял - %	брой	отн. дял - %
Общ. Априлци	3066	1323	43.2	1743	56.8
с. Велчево	166	35	21.1	131	78.9
с. Драшкова поляна	81	32	39.5	49	60.5
гр. Априлци	2754	1245	45.2	1509	54.8
с. Скандалото	65	11	16.9	54	83.1
Обл. Ловеч	122927	56641	46.1	66286	53.9

Източник: НСИ, преброяване на населението

Основни изводи и тенденции на развитие на пазара на труда

Състоянието на пазара на труда е в пряка зависимост от социално-икономическото развитие на общината;

Наетите лица в общината за периода 2010-2016 г. намаляват;

Регистрираната безработицата се характеризира с динамика, като най-голямо е нейното ниво през 2010 г.

Равнището на безработица за общината е по-ниско от средното за областта и страната (2016 г.);

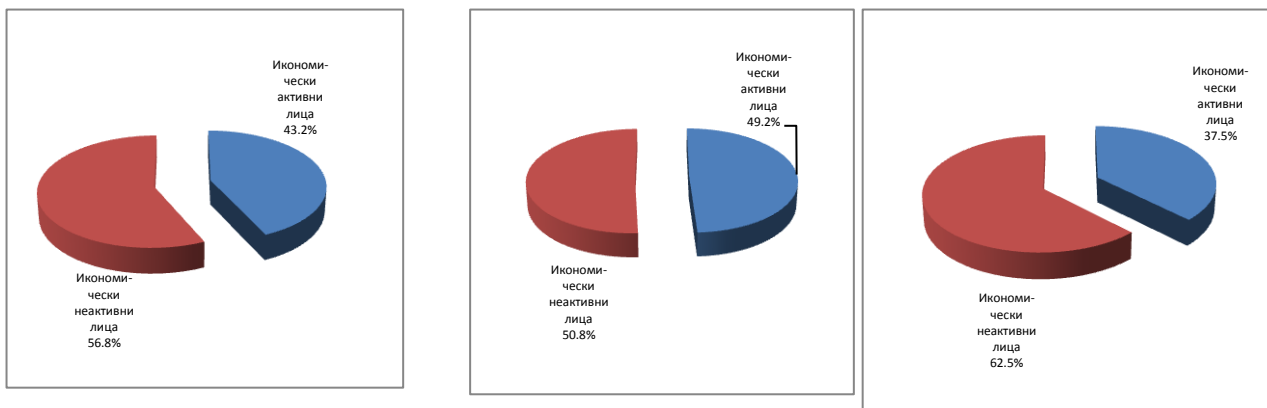
Прогнозните разчети за възрастовата структура на населението за Община Априлци се основават на хипотезата, че броят на населението в трите основни възрастови групи ще намалява, поради общото намаление на населението, но като относителен дял няма да настъпят съществени промени.

На територията на общината промишлеността е слабо развита. Има малки предприятия и то предимно в дървообработващата, керамичната и хранително-вкусовата промишленост и др.

Една от характерните за района дейност е туризма. Сезонният характер обуславя и заетостта в този отрасъл. Докато през зимния период се увеличава силно броя на освободените от този отрасъл, то през пролетно – летния сезон значително нараства броя на заетите в този отрасъл. Това води до повишаване на общия брой на регистрирани безработни през зимния период.

По данни, получени при Преброяването на населението от 01.02.2011 г. икономически активните лица в общината са 1323 души. Коефициентът на икономическа активност за община Априлци е 67,2% (съотношение между икономически активните лица и населението на възраст от 15 до 64 г.) - Фиг.1.

Половата структура на населението оказва голямо влияние от демографски аспект върху изменението на броя и дела на икономически активното население. **Фиг.2.**

Заети лица

Разпределението на заетите лица в общината по сектори на икономиката през 2011 г. е следното: първичен сектор¹ – 5,8% от всички заети; вторичен сектор 2 – 44,1%; третичен сектор 3 – 50,1%. През последните 5 години структурата на наетите лица по икономически сектори и дейности се изменя. Наблюдава се намаление на наетите лица в първичния сектор и в третичния сектор. Докато в първичния сектор то е символично (0,7 процентни пункта), в третичния сектор намалението е 4,4 процентни пункта.

В отраслите от първичния сектор по-добре развито е горското стопанство. Физикогеографските условия (преобладаващия планински характер на релефа) и структурата на поземлените ресурси, както и регулираната горскостопанска дейност, са фактори за развитието на горското стопанство.

Вторичният сектор, включващ отрасли от преработващата промишленост, е с многоотраслов характер. С определени традиции и със завоювани позиции на пазара са промишлени производства от отраслите „Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях, печатна дейност“, „Производство на изделия от каучук, пластмаси и други нематериални суровини“, „Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване“, „Производство на мебели, ремонт и инсталиране на машини и оборудване, производство, некласифицирано другаде“, „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива“.

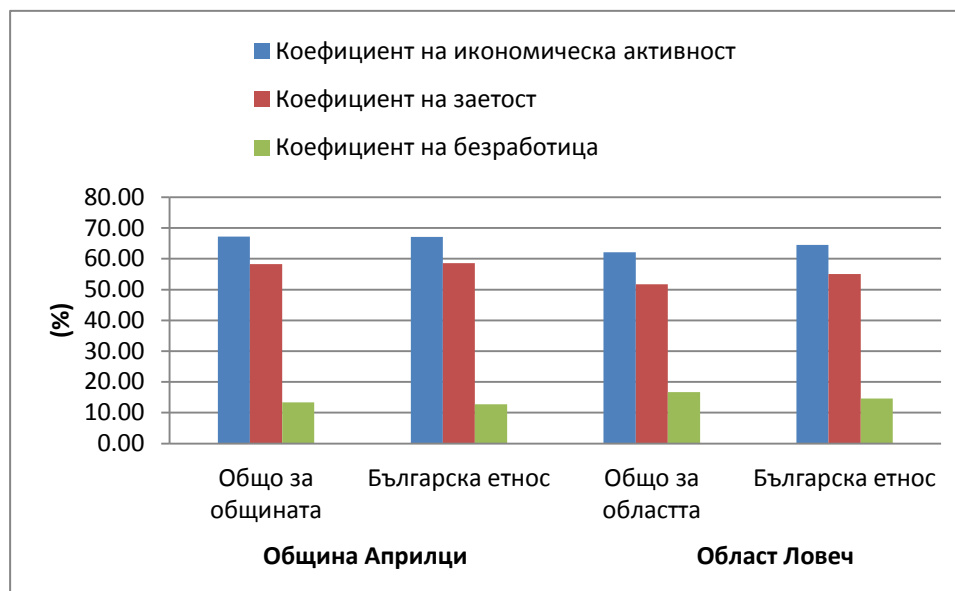
Безработни лица

По данни от преброяването от 01.02.2011 г. броят на регистрираните безработни в общината е бил 175. В сравнение с равнищата на безработица за териториалните единици от по-високо йерархично ниво, по данни, получени от преброяването от 2011 г., община Априлци (11,7%) се намира на първо място (т.е. с най-ниско равнище на безработица). Средното равнище на безработица в областта е 16,7% - Фиг. 3.

¹ В първичния сектор се включват Селско, ловно и горско и рибно стопанство.

² Добивна промишленост; Преработваща промишленост; Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода; Строителство.

³ Включва всички останали икономически дейности.

В община Априлци относителният дял на наетите лица спрямо наетите в областта в периода 2011-2016 г. се движи в интервала 2,10-2,35%. С по-висок от средния относителен дял през всички години от петгодишния период се очертават секторите - „Селско, горско и рибно стопанство”, ”Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива”, „Строителство” и „Хотелиерство и ресторантьорство”.

Средната работна заплата в община Априлци нараства средно на година с 14,4% и по темп на прираст изпреварва заплата в областта, но изостава от средния темп на прираста за страната. През 2005 г. средната заплата в общината е 69,7% от средната за страната и 81,7% от областта, докато през 2009 г. е вече само 64,6% от средната за страната, но е 84,4% от средната работна заплата в областта. През първото тримесечие на 2017г. средната работна заплата за областта е съответно 743 лв. за януари, 750 лв. за февруари и 794 лв. за март месец.

Друг показател за нивото на жизнения стандарт на населението е жилищната осигуреност. За община Априлци средният брой жилища на 1000 човека е далеч над средните стойности за страната и областта като постоянно нараства. Този факт се дължи по-скоро на демографския срив, а не толкова на интензивно строителство на нови жилища. Средният брой лица на едно жилище клони към 1 и е далеч под средните стойности за страната и областта.

Осигуреност на населението с жилища

По данни на НСИ към 2015 г. в Община Априлци са изградени 3498 жилища с 240.8 хил.кв.м полезна площ и 185.8 хил.кв.м жилищна площ. 79.4% (2778 бр.) от жилищата в общината са изградени в общинския център – град Априлци.

Полезна площ на жилищата към 31.12.2015 г. (кв.метри)

	Полезна площ				Полезна площ на човек от населението	Жилищна площ на човек от населението	Спомагателна площ на човек от населението	Средна полезна площ на едно жилище
	Общо	Жилищна	Спомагателна	Площ на кухни				
Общ. Априлци	240751	185772	35068	19911	77.3	59.7	11.3	68.8
В гр. Априлци	199706	152143	29351	18212	71.0	54.1	10.4	71.9
В селата	41045	33629	5717	1699	136.4	111.7	19.0	57.0

Източник: НСИ

На човек от населението в общината се пада 59.7 кв.м жилищна площ и 11.3 кв.м – спомагателна площ. От таблицата се вижда, че в град Априлци стойностите на показателите са по-ниски в сравнение с тези в селата, поради високите темпове на намаление на числеността на селското население. Жилищната площ на човек от населението в град Априлци е 54.1 кв.м, а в селата на общината – 111.7 кв.м; спомагателната площ в града на човек от населението е 10.4, докато за селата тя е 19.0 кв.м.

Средната полезна площ на едно жилище в общината е 68.8 кв.м.

По-голяма част от всички жилищни сгради в общината са двуетажни – 1785 бр. – 51.0% (при средно за Област Ловеч - 42.7%). Едноетажните жилищни сгради в общината са 47.5%. Триетажните жилищни сгради в общината са 1.2%, като 2/3 от тях са изградени в град Априлци. Четириетажните жилищни сгради са 9 бр., изградени в град Априлци.

Жилища към 31.12.2015 г. по етажност на сградите

	Жилища - общо	Етажност на сградите			
		едно-етажни	дву-етажни	три-етажни	четири-етажни
		Брой			
Общ. Априлци	3498	1663	1785	41	9
В гр. Априлци	2778	1411	1331	27	9
В селата	720	252	454	14	0
		Относителен дял - %			
Общ. Априлци	100.0	47.5	51.0	1.2	0.3
В гр. Априлци	100.0	50.8	47.9	1.0	0.3
В селата	100.0	35.0	63.1	1.9	0.0

Източник: НСИ

Структура на жилищните сгради според конструкцията

По вида на конструкцията, жилищният фонд към 2015 г. е представен в четири обобщени категории – панели, стоманобетон, тухлени с бетонна плоча и тухлени с гредоред. Панелните жилища са 0.8% (28 бр.), изградени основно в град Априлци. Стоманобетонните са 2.3% (81 бр.). Категорията „тухлени с бетонна плоча” имат дял 27.0% от всички жилищни сгради (с най-голям дял в град Априлци). Най-масовият вид са тухлените жилищни сгради с гредоред – 53.9%, като техният дял е по-висок в селата (67.5%), докато в град Априлци той е 50.3%. С друг вид конструкция са 16.0% от жилищните сгради в общината.

Жилища към 31.12.2015 г. по вид на конструкцията

	Жилища - общо	Панели	Стомано- бетон	Тухлени с бетонна плоча	Тухлени с гредоред	Други
Брой						
Общ. Априлци	3498	28	81	943	1884	562
В гр. Априлци	2778	21	75	774	1398	510
В селата	720	7	6	169	486	52
	Относителен дял - %					
Общ. Априлци	100.0	0.8	2.3	27.0	53.9	16.0
В гр. Априлци	100.0	0.8	2.7	27.9	50.3	18.3
В селата	100.0	1.0	0.8	23.5	67.5	7.2

Източник: НСИ

Повече от половината от жилищния фонд (жилища) е изграден в периода до 1960 г. (51.5%). Годишите от втората половина на 20 в. (1960-1990) са добавили втория по големина дял – 39.8%.

Възпроизводството на жилищата след началото на прехода (1990-2000 г.) е значително по-малко (4.6%) в сравнение с предходния период. След 2000 г., към фонда са добавени 4.1%.

За град Априлци е характерно, че до 1960 г. са изградени 48.5% от жилищата, през 1960-1990 г. – 42.5%, през последното десетилетие на миналия век (1990-2000 г.) са изградени 4.6% от жилищата в града и след 2000 г. – 4.4%.

В селата ситуацията е по-различна, т.е жилищният фонд е по-стар.

Около 2/3 (63.1,%) от жилищата са изградени до 1960 г., 29.4% са изградени в периода 1960-1990 г., 4.6% през 1990-2000 г. и 2.9% от жилищата в селата са изградени след 2000 г.

Параметрите на общината са следните:

Община Априлци е разположена на площ от 238000 декара. Структурата на територията е разпределена както следва:

- земеделски територии - 97025 дка
- горски територии - 125449 дка
- населени места и урбанизирани територии - 10468 дка
- водни течения и водни площи - 2267 дка
- територии за транспорт и инфраструктура - 3001 дка

Анализът на структурата показва разнообразния характер на територията на общината, като с най-голям дял са земите от горският и земеделският фонд.

Баланс на територията по населени места за основните видове терени:

гр. Априлци	бр. имоти	площ в дка
Селско стопанство	21570	101645,914
Горско стопанство	4730	93274,868
Населени места	4426	6227,218
Повърхностни води	100	1417,268
Транспорт	72	432,659
Общо:	30898	202997,927

с. Драшкова поляна	бр. имоти	площ в дка
Селско стопанство	1235	2363,498
Горско стопанство	531	2403,084
Населени места	300	430,040
Повърхностни води	8	75,194
Транспорт	21	53,456
Общо:	2095	5325,272

с. Велчево	бр. имоти	площ в дка
Селско стопанство	39051	0541,436
Горско стопанство	1401	7467,890
Населени места	602	494,642
Повърхностни води	16	346,152
Транспорт	9	58,754
Общо:	2095	8908,874

с. Скандалото	бр. имоти	площ в дка
Селско стопанство	1658	4893,523
Горско стопанство	703	4588,319
Населени места	510	802,722
Повърхностни води	14	276,041
Транспорт	3	31,383
Общо:	2888	10591,988

Икономическо развитие на общината. Стопански дейности.

В резултат на извършените през годините на прохода промени, индустрията в общината се преструктурира отраслово. Създадени са частни фирми, но в значително по-малки размери. Индустрията се развива преди всичко на базата на наличие на суровини, традиции и предприемчивост на малкия и

средния бизнес. В сегашните условия, сред по-развитите подотрасли на индустрията в общината са:

- производство на месо и местни изделия;
- производство на дървен материал и изделия от него;
- производство на пластмасови изделия;
- производство на скрепителни елементи и пружини;
- производство на метални касетки;
- производство на керамични изделия;
- производство на мляко и млечни продукти;
- производство на килими и килимени изделия;
- строителство, преди всичко на вили, къщи за почивка, туристически обекти и др.;
- традиционно за района производство на занаятчийските изделия.

Индустрията се развива преди всичко на базата на наличие на суровини, традиции и предприемчивост на малкия и средния бизнес. Някои от производителите са завоювали позиции на пазара, други срещат сериозни затруднения. Усвояването на съвременните принципи на пазарната икономика, произвеждането на висококачествена продукция, отговаряща на европейските стандарти, иновации и модернизацията на производството, повишаване качеството на работната сила, завоюване на позиции на вътрешния и международните пазари са важни фактори към повишаване конкурентоспособността на продукцията, съобразена с изискванията на ЕС.

Таблица 4. Отрасли в индустриалния сектор, в които община Априлци има съществена роля в област Ловеч през 2015 г.

Отрасли	Предприятия (бр.)	Нетни приходи от продажби (хил. лв.)	Заети лица (бр.)	ДМА (хил. лв.)	Относителен дял спрямо област Ловеч (%)			
					Предприятия	Нетни приходи от продажби	Заети лица	ДМА
Общо за сектор "Промишленост"	32	16 670	299	9 698	4,1	1,8	2,0	1,6
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели), печатна дейност	7	680	45	1 005	4,8	0,8	2,3	2,9
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	7	2 735	44	1 022	5,7	2,8	5,1	0,5
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	6	7 176	115	3 618	10,5	22,1	15,3	35,1

Производство на мебели, производство, некласифицирано другаде, ремонт и инсталиране на машини и оборудване	4	122	9	465	2,2	0,1	0,3	0,4
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива	3	528	18	2 769	14,3	22,7	22,2	20,1

Строителството, разглеждано и оценявано като икономическа дейност, също изпитва последиците от реструктурирането на общинската икономика. Основните икономически параметри, които го характеризират, показват, че то се реализира основно на предприемачески принцип, като водещ е частният сектор. Броят на заетите в строителството на територията на общината към 2015 г. е 64 д. (6,2% заетите в областта). Като стопански субекти в сферата на строителството са регистрирани 13 фирми (6,5%). Размерът на нетните приходи от продажба е 1,4 млн. лв. и представлява 3,7% от приходите в областта. Единадесет процента и половина от ДМА в областта са собственост на фирми със седалище в община Априлци.

В сектора на услугите няма отрасъл с ясно подчертано и доминиращо значение. С известно предимство във вътрешнообщински аспект по отношение на броя на стопанските единици, броя на заетите лица и реализираните приходи от продажби е отрасъл „Операции с недвижими имоти“. Съотнесени спрямо показателите на областно ниво обаче през 2011 г. преди тях се нареждат „Други услуги, некласифицирани другаде“. Делът им на територията на областта е между 3 и 4%.

На регионално ниво, спрямо областта като значими отрасли през последните пет години от периода 2011-2016 г. в общината могат да се отличат: „Селско, горско и рибно стопанство“, „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“, „Строителство“, Хотелиерство и ресторантьорство“ и „Други дейности“. Към тях може да се добави „Транспорт, складиране и пощи“, който обаче бележи низходяща тенденция и през 2011 г. и 2016 г. коефициентът на локализация при него е под единица. „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ от друга страна се превръща в значим едва през последните две години от периода. На национално ниво значими са отраслите „Селско, горско и рибно стопанство“, „Преработваща промишленост“, „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Образование“ и „Други дейности“.

Услуги и търговия

Над 50 са функциониращите фирми с предмет на дейност търговия и заведения за хранене и развлечения. Това са предимно магазините на Районната потребителна кооперация, десетки еднолични търговци, част от които наемат персонал, малки семейни фирми с по един и по двама работника, които в редица случаи те са от домакинството. Търговските обекти се намират в помещения на Районната потребителна кооперация, в собствени жилищни сгради, помещения под наем, отделни търговски постройки и др. Те са позиционирани в центровете на кварталите на града и селата, в някои от махалите и на други места. Заведенията за хранене и развлечения са разположени предимно в местата за настаняване, помещения на Районната потребителна кооперация, на Общината, частни помещения и др.

Сред основните отрасли и подотрасли в областта на търговията са:

- Търговия на дребно в не специализирани магазини предимно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия;
- Ресторанти;
- Кафенета;
- Барове и подобни заведения;
- Дискоотеки;
- Търговия на дребно и едро със строителни материали и санитарно оборудване;
- Търговия на дребно в специализирани магазини с железария, бои, плоско стъкло, огледала и др.;
- Търговия на дребно в не специализирани магазини предимно с хляб, хлебни изделия, захар и сладкарски изделия;
- Търговия на едро и дребно със зърно, семена и фуражи;
- Търговия на едро и дребно с течни и газообразни горива и техните производствени продукти;
- Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали;
- Търговия на дребно в специализирани магазини с фармацевтични стоки;
- Търговия на дребно в специализирани магазини с книги, вестници и книжарски стоки;
- Търговия на дребно в специализиран магазини с алкохол и други напитки;
- Търговия на дребно в не специализирани магазини с разнообразни стоки;
- Търговия на дребно с употребявани стоки в магазини;
- Търговия на дребно в специализирани магазини със строителни и отоплителни материали;
- Търговия на дребно с плодове и зеленчуци;
- Търговия на дребно с месо и месни продукти;
- Друга търговия на едро и дребно;
- Неделен пазар;
- Други услуги на населението;

Селско стопанство

Общият размер на земеделските територии възлиза на 109 444,371 дка. от общата територия на общината.

В таблица 5 е даден баланс по видове територии по предназначение в община Априлци.

Таблица 5. Баланс по видове територии по предназначение в община Априлци.

№	Вид на територия по предназначение	гр. Априлци Площ в дка	с.Велчево Площ в дка	с.Скандалото Площ в дка	с.Драшкова поляна Площ в дка	Общо Площ в дка
1.	За нуждите на селското стопанство	101645,914	0541,436	4893,523	2363,498	109444,371
2.	За нуждите на горското стопанство	93274,868	7467,890	4588,319	2403,084	107734,161
3.	Населени места	6227,218	494,642	802,722	430,040	7954,622
4.	Водни течения и водни площи	1417,268	346,152	276,041	75,194	1888,743
5.	За нуждите на транспорта	432,659	58,754	31,383	53,456	576,252

Относителният дял на използваната земеделска площ (ИЗП) се обуславя от планинския и полупланински релеф, който заема около 2/3 от общата площ на общината. Въпреки този факт, през 2010 г. община Априлци попада в групата на

общините с високо равнище (над 4 дка.) на използване на земеделската площ (ИЗП) на човек от населението с 6,41 дка., макар по дял на ИЗП (9,28%) в общата територия на общината да попада в групата на общините с нисък дял (под 15%). Отрасловата структура на селското стопанство в общината включва предимно следните отрасли и подотрасли: комбинирани растително-животновъдни частни стопанства; отглеждане на дребен рогат добитък; отглеждане на едър рогат добитък и др. Според делът на стопанствата община Априлци се отнася в групата на общините със среден дял (0,10-0,40%).

Поради характера на релефа преобладават гори, мери и пасища. Това предполага приоритетно развитие на животновъдство и някои видове трайни насаждения.

Липсата на средства и сравнително бедните почви не дават възможност традиционното растениевъдство да се развива ефективно. Условието са подходящи за развитие на трайни насаждения.

► Растениевъдство

Поради планинския характер на релефа в община Априлци не се засаждат площи с основни земеделски култури – пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед. В условията на пазарна икономика се създадоха някои нови площи с трайни насаждения, само от няколко арендатори на земя и частни земеделски стопани.

В общия размер на обработваемата земя в общината се включват:

- трайни насаждения, предимно сливи, ябълки, малини, арония и др.;
- ливади за производство на сено;
- ниви – в ограничени размери засети основно с картоф, царевица и др., преди всичко за домашно ползване и т.н.

На територията на общината не функционират земеделски кооперации, които да обработват земеделските земи. Само няколко арендатори обработват незначително количество от общия размер на земеделската земя.

► Животновъдство

Животновъдството е свързано с отглеждането най-вече на овце, кози, крави и др. и с пасищния ресурс, приготвянето на сено и пр. На територията на общината има значителни по размер пасища и земеделски площи за производство на сено. С най-голяма територия са високопланинските пасища. На тях има възможност да пашуват голямо количество селскостопански животни – предимно овце и крави. Във връзка с намаляването броя на животните, намаленото пашуване върху тяхната територия се отразява негативно върху тревната растителност.

Резерв за допълнителна заетост и доходи има при развитие на пчеларството.

Най-съществен е делът на отглежданите овце в общината спрямо овцете в областта. В община Априлци се отглеждат 9,01% от всички овце и 9,29% от овцете майки. Останалите видове са с незначителни за областта дялове, като най-нисък е дела на отглежданите свине. В общината се отглеждат само 0,28% от отглежданите в областта свине.

Отглежданите в момента животни са разпръснати основно в дребни смесени частни стопанства. Само няколко са лицата, които отглеждат сравнително по-голямо количество овце или крави. Наблюдава се тенденция за намаляване броя на селскостопанските животни. Произвежданата продукция (мляко, месо, домашни животни за продажба) е предимно за задоволяване на лични нужди.

Само няколко птицевъди отглеждат сравнително по-големи количества пилета за продажба. Проявява се определен интерес към подотраслите зайцевъдство и пчеларство.

Горско стопанство

В общината горският фонд обхваща около половината от територията ѝ. Горите са едно от изключително важните богатства и ресурс на общината.

Малко над половината от горския фонд е държавна собственост, 23% от горите са частни, а общински – малко над 8%. Около 14% са временно стопанисваните от общината, със статут на съществуваща собственост преди възстановяване. Около половин процент са собственост на юридически лица.

Фиг. 4: Разпределение на горите по форма на собственост

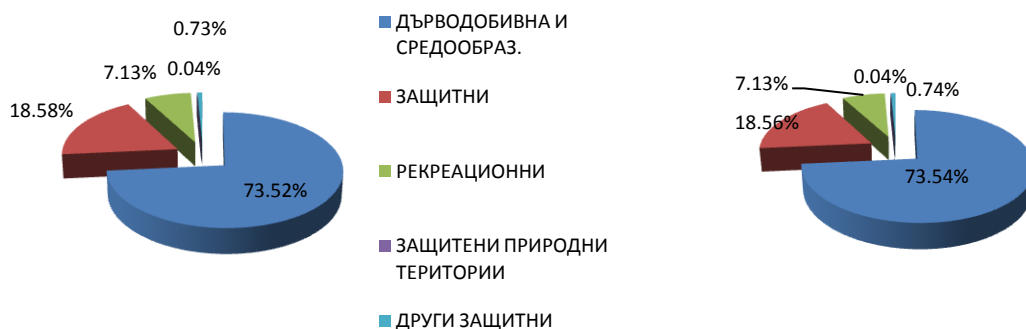

4.1 ОБЩА ПЛОЩ

4.2 ЗАЛЕСЕНА ПЛОЩ

Общият запас на дървесина в горските територии е 2 415 837 m³. На фиг. 2 е представено разпределението на горите в горските територии на общината по групи гори по функции.

Фиг.5: Разпределение на горите по функции

5.1 ОБЩА ПЛОЩ

5.2 ЗАЛЕСЕНА ПЛОЩ

Съобразно функциите им 74% от горските територии на общината са причислени към групата “Гори и земи с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции”. Към групата “Рекреационни гори и земи” са включени 7% от горските територии, а към защитните – 19%. Защитените зони по „Натура 2000” са 3568 ха, от които залесени са 3551 ха. Най-голяма част от защитените територии заема Националният парк “Централен Балкан”.

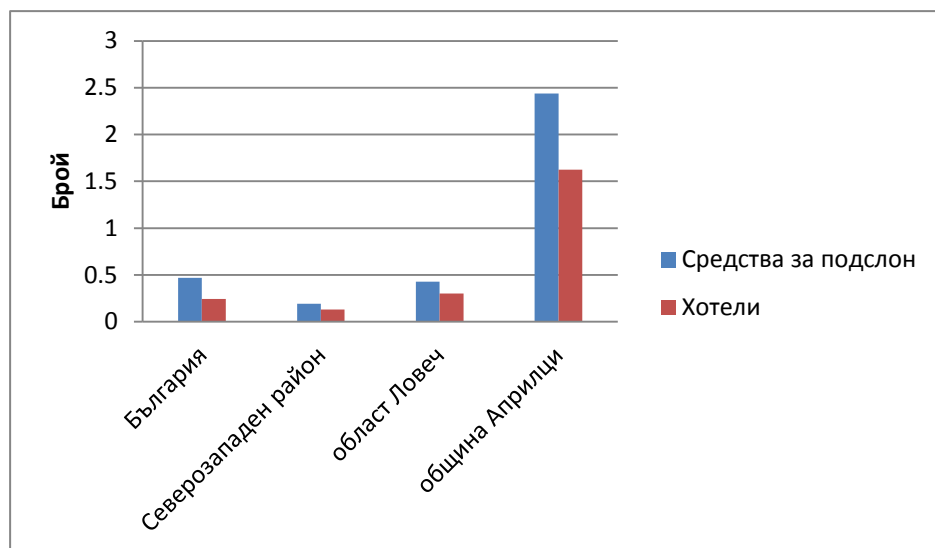
Лесоустройствените проекти на ловното стопанство и общината осигуряват добри предпоставки за стопанисване и ползване на горския фонд. Основните

насоки на организация на горското стопанство в общината, предвидени в лесоустройствените проекти, са съобразени с поставената цел по групи гори и земи съобразно функциите им.

Туризм

Природноклиматичните условия благоприятстват развитието на туризма в община Априлци. Те определят и основните видове туризъм, които се развиват в региона – ваканционен, екологичен, здравен, селски, еко, ловен а напоследък и алтернативен туризъм.

През 2015 г. в общината функционира 106 места за краткосрочно настаняване (почивни станции, семейни хотели, къщи и самостоятелни стаи). Легловата база възлиза на 2209 легла. Реализирани са 23 333 нощувки. Средствата за подслон (хотели, хижи, други вилни селища, къмпинги) са 9, които разполагат със 130 стаи и 325 легла. Реализирани са 5699 нощувки, в т.ч. 42 от чужденци. Семейните Хотели са 9, които разполагат с 90 стаи и 301 легла. През 2016 г. в общината функционира общо 107 места за настаняване, с леглова база 2219 легла. Реализираните са 24 744 нощувки. На територията на общината са категоризирани общо 43 заведения за хранене и развлечение с общ капацитет 1972 места. В абсолютен размер броят на туристическите обекти изглеждат твърде малко, но съпоставяйки ги с броя на населението в общината позволява възможността за сравнителен анализ на тези показатели с величините им за България, за Северозападния район и за област Ловеч. На фиг.6 са представени средствата за подслон и хотелите, които се падат на 1000 души от населението.

Фиг.6. Средства за подслон и хотели на 1000 души от населението

Инфраструктура

Техническата инфраструктура на Община Априлци обхваща материално – техническите мрежи и съоръжения на четири основни инженерни системи:

- транспортна;
- енергийна;
- водостопанска

- съобщителна

► Транспортна инфраструктура

На територията на общината са изградени пътища III клас от Републиканската пътна мрежа, общински пътища IV клас, местни пътища и пътища до земеделските земи.

На 30 км. от центъра на общината преминава главната транспортна артерия път Е – 772 /I – 4 София – Севлиево – В. Търново – Шумен/. Чрез него се осъществяват връзките на общината с основните транспортни коридори, които преминават през северна България. Важно значение за икономическото развитие на общината и за връзките с населените места в Северна и Южна България има второкласния път II – 35. Той формира транспортната ос север – юг, свързващ Северна и Южна България през Троянски проход. От центъра на гр. Априлци до този път разстоянието е 25 км. (до гр. Троян). Поради голямата надморска височина той е затворен през целия зимен сезон, а отдалечеността на другите проходи увеличава транспортните разходи. До тези основни пътни артерии, част от пътищата са от третокласната пътна мрежа на територията на общината. По тези участъци от пътя се осъществяват и транспортните връзки между общините Априлци – Троян, Априлци – Ловеч, Априлци – Севлиево.

Път III – 607 гр. Троян – гр. Априлци, представляващ път от третокласната пътна мрежа на територията на общината е в добро техническо състояние. Другият третокласен път на територията на общината е III – 607 гр. Априлци – гр. Калофер, участък гр. Априлци – хижа Тъжа. Този път има стратегическо значение и изключително важно значение за управлението на Национален парк “Централен Балкан”, развитието на туризма и на екологосъобразен поминък на населението.

На територията на общината няма ж. п. мрежа. Най-близката ж.п. гара е в гр. Троян и се намира от гр. Априлци на 25 км. Тази железопътна мрежа на територията на областта е представена от второстепенната ж.п. линия Левски – Ловеч – Троян която има известно стопанско значение за общината.

Най-близкото летище за гражданската авиация се намира в гр. София и е на разстояние 170 км. от общината.

► Електроенергийна система

Електроенергийната система на община Априлци е част от единната електроенергийна мрежа, както на Ловешка област, така и на страната. Общината се обслужва от електроразпределително дружество “ЧЕЗ Електро България” технически район Троян.

Електроснабдителната мрежа е развита, но е необходимо подобряване на техническото и състояние и кабелизация на мрежите НН. Годишната консумация на електричество е основно от населението и функциониращите предприятия на територията на общината.

Всички населени места на общината са електрифицирани. Уличното осветление се осъществява с енергоспестяващи лампи.

- Гъстотата на разпределителната мрежа е над средната за страната – т.е. добре развита и осигурява захранването на всички населени места.
- На територията на общината има един функциониращ ВЕЦ, четири МВЕЦ и една фотоволтаична инсталация.

► Водоснабдителна система

През територията на общината преминават три основни външни водопровода. Един от тях е каптажа “Бъзов дял”, откъдето води началото си външния водопровод за кварталите на общината - Видима и Зла река, с. Скандалото и с. Велчево. От този водопровод се захранва и населено място (с. Гумощник) от съседна община (Троян). Другият външен водопровод започва от каптажа “Пенови дупки” и осигурява питейна вода за кварталите Острец и Ново село, като при необходимост водата може да се прехвърли като допълнително количество вода към другия водопровод. И двата водоизточника (“Бъзов дял” и “Пенови дупки”) се намират на територията на Национален парк “Централен Балкан”. След ВЕЦ “Видима” е изграден резервоар, от който води началото си външния водопровод за населени места от община Севлиево, т.е. част от питейната вода на община Априлци служи за водоснабдяване и на друга община. Съществуват и няколко местни водопровода за водоснабдяване на някои махали. Само слабо населени и почти обезлюдени махали извън регулация нямат нито централно, нито местно водоснабдяване, а ползват водите от кладенци и извори.

На територията на общината е изградена вътрешна водопроводна мрежа. Количеството на подаваната вода е основно за населението, туристическите обекти, заведенията за хранене и развлечения, промишлеността, селското стопанство и др. отрасли. Качеството на водата отговаря по показатели на вода за питейно – битово водоснабдяване.

► **Канализационна мрежа**

В общината няма изградена канализация и пречиствателна станция за отпадни води. Поради изключително големите за мащабите на общината финансови средства, необходими за изграждането им, се търси външно финансиране. Възможно е поетапно решаване на този въпрос, чрез изграждане на локална канализация и малки пречиствателни съоръжения. В хода на времето, могат да възникнат и други решения свързани с водоснабдяването и канализацията на общината.

► **Съобщителна инфраструктура**

На територията на общината има изградена съобщителна мрежа. Част от нея е амортизирана. С оглед нейното подобряване е необходимо изграждането на оптичната кабелна мрежа.

Общината е покрита с радиотелевизионен сигнал от РРТС вр. Ботев. Поради пресечения терен остават махали, които не могат да приемат сигнал от вр. Ботев и затова е изградена ретранслаторна телевизионна станция на местността “Свинова поляна”.

Почти на цялата територия на общината има покритие със сигнал на мобилните телеоператори.

Интернет доставици в общината са два - „Виваком” АД и ЕТ „Тамара Стоянова Стоева” – гр. Априлци.

Екологична характеристика

Състояние и качество на атмосферния въздух

Съгласно дефиницията “Качество на атмосферния въздух” е състояние на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените й съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.

Законът за чистотата на атмосферния въздух определя 11 основни показателя за качество на атмосферния въздух в приземния слой, а именно: суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали - кадмий, никел и живак и арсен. Нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и измерените концентрации за отделните показатели се определят като маса, съдържаща се в един кубически метър въздух при нормални условия за определено време.

За контролиране на основните и допълнителни показатели на територията на страната се разполагат пунктове за мониторинг на качеството на атмосферния въздух, като част от Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг, подсистема – “Въздух”. По класификация (съгласно Приложение №1 към чл.10, ал.3 и 4 от Наредба №7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух) пунктовете за мониторинг са:

1. Транспортно – ориентирани (Т) пунктове за мониторинг са тези, при които броят на МПС, преминаващи в кръг с радиус 50 м, е не по-малък от 2500 превозни средства на денонощие.
2. Промислено – ориентирани (П) пунктове за мониторинг са тези, при които има преобладаващо влияние на емисии от производствени и други дейности.
3. Градски фонові пунктове за мониторинг (ГФ) са тези които са разположени в застроената част на град, които не отговарят на критериите по т.2.
4. Извънградски фонові пунктове за мониторинг (ИФ) са разположените на 3-10 км от град, които не отговарят на критериите по т.2 и 3.
5. Регионални пунктове за мониторинг (Р) са разположените на 10-50 км от град, които не отговарят на критериите по т. 2 и 3.
6. Отдалечени пунктове за мониторинг (О) са разположените на повече от 50 км от град, които не отговарят на критериите по т.2 и 3.

Съгласно чл. 30, ал.1 от Наредба №7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух - Националният център по околна среда и устойчиво развитие, съгласувано с РИОСВ, изготвя списък на районите за оценка и управление на КАВ на територията на страната, който посочва разпределението на последните на:

1. райони, в които нивата на един или няколко замърсители превишават установените норми и/или нормите плюс определените допустими отклонения от тях (включително и районите, в които е налице превишаване на установените норми за съответните замърсители, в случаите, когато за последните не са определени допустими отклонения);

2. райони, в които нивата на един или няколко замърсители, за които не са установени допустими отклонения, превишават установените норми;

3. райони, в които нивата на един или няколко замърсители са между съответните горни и долни оценъчни прагове;

4. райони, в които нивата на замърсителите не превишават долните оценъчни прагове.

Община Априлци попада в “райони, в които нивата на замърсителите не превишават долните оценъчни прагове” и затова не фигурира в Заповед № РД-969/21.12.2013 г. на Министъра на МОСВ за утвърждаване на списък на районите (агломерациите) за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, актуализирана класификация на РОУКАВ, в сила от 01.01.2014г.

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, утвърдени със Заповед №580/17.07.2007 г. на министъра на околната среда и водите.

На територията, контролирана от РИОСВ – Плевен (области Плевен и Ловеч), са разположени 3 стационарни автоматични станции за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) и една Мобилната автоматична станция (МАС) на Регионална Лаборатория – Плевен, с обхват на дейност Район за оценка и управление на КАВ – Северен Дунавски:

- Автоматична станция Плевен (градски фонов/транспортно ориентиран пункт)
- Автоматична станция Никопол (градски фонов пункт)
- Автоматична станция Ловеч (градски фонов/транспортно ориентиран пункт)

Всички станции са оборудвани със стандартен набор метеорологични показатели (СНМП), в това число: посока и скорост на вятъра, температура, налягане и сила на слънчевото греене. Качеството на атмосферния въздух (КАВ) се оценява чрез анализ на получените от пунктовете за мониторинг данни и сравнение на измерените концентрации за контролираните замърсители с нормите за КАВ, установени с нормативни актове (национални и на ЕС). Анализът на данните показва, че към 31.12.2016 г. нивата на контролираните основни показатели за качеството на атмосферния въздух, с изключение на показател ФПЧ10, са под установените норми за опазване на човешкото здраве. През 2016 г. не е регистрирано нито едно превишение на нормите за показатели: серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид, бензен, озон.

В структурата на промишлеността на община Априлци не влизат основни производства на металургията, тежката химическа промишленост и тежкото машиностроене, които по принцип предполагат високи нива на замърсяването на атмосферния въздух.

На територията на Община Априлци няма големи промишлени предприятия, които да емитират големи количества атмосферни замърсители. Има предимно малки промишлени предприятия, специализирани в дървообработване, производство на мебели и дограма, керамика, килими и килимени изделия, прясно месо и др.

На територията на общината няма регистрирани:

- големи горивни инсталации по смисъла на Директива 2001/80/ЕС и Наредба № 10/2003 г.към ЗЧАВ;

- обекти с разрешителни за търговия с квоти за емисии от парникови газове, съгласно Директива 2003/87/ЕС;

- обекти с издадени комплексни разрешителни по чл.117 от Закона за опазване на околната среда.

Контролирани от РИОСВ Плевен неподвижни източници на емисии в атмосферния въздух на територията на община Априлци са:

Предприятие	Дейност	Контролирани източници на емисии	Контролирани показатели	Установени превишения/ несъответствия
Нанкови и син ООД	Производство на мебели с. Велчево	Бояджийска камера	ЛОС	Не
Балдим – Федерн ООД гр. Априлци	Производство на пружини, гр. Априлци	Аспирация	Прах	Не
Екофер (бивш Агротел - 2000 ООД) гр. Априлци	Предприятие за месопреработка и млекопреработка гр. Априлци	Хладилни инсталации	ОРВ и ФПГ	Не
Сима – Я. Михов ЕТ, гр. Априлци	Производство на пластмасови опаковки, гр. Априлци	Чилърни инсталации	ОРВ и ФПГ	Не
Априлци Холидейз	Хотелски комплекс гр. Априлци	Климатична инсталация	ОРВ и ФПГ	Не

Източник : Регионална инспекция по околната среда и водите Плевен, м.10.2016г.

В контролираните обекти не са установени превишения/несъответствия по контролираните показатели.

Няма замервания за повърхностно натоварване на открити площи.

Замърсяването на атмосферния въздух от транспорта е свързано с лошото състояние на моторните превозни средства (МПС), качеството на използваните горива, състоянието на част от улиците и пътищата. Общината предвижда мерки за опазване качеството на атмосферния въздух, чрез намаляване на емисиите от фини прахови частици включващи възстановяване, ремонт и изкърпване на улици и модернизация на инфраструктурата с цел намаляване на вредните емисиите и прах в атмосферата.

Замърсяването от строителството е главно от прах и твърди частици. Практически то не оказва съществено влияние за състоянието на атмосферния въздух в общината .

Основни причини за есенно-зимното замърсяване на въздуха в града е липсата на възможност за отопление с алтернативни на традиционните твърди и течни горива, както и по-голямата продължителност на отоплителния сезон в планинските райони.

Община Априлци ще предприеме действия за повишаване на общественото съзнание и информиране на населението за алтернативните източници на отопление и за такива които отделят по – малко вредни емисии в атмосферния въздух, такива са например горивата с по-ниско пепелно и сярно съдържание, газовите горива в т.ч. природен газ,

екобрикети и т. н. В Общинския план за развитие 2014 - 2020г. са заложени за изпълнение мерки за повишаване на енергиината ефективност, чрез прилагане и използване на ВЕИ.

Състояние на Водите

Районът, в който попада Община Априлци е сравнително богат на водни ресурси. Билото на Стара планина се явява главна водоразделна линия на Черноморския и Беломорския водосборни басейни. Дълбокият карст регулира подземното подхранване на реките, а обширните стари гори допринасят съществено за водозадържането. Реките, извиращи високо от склоновете, са стръмни и с голям воден отток. На много места те падат от високи скални прагове и образуват красиви водопади. Водите като цяло са с много добри питейни качества.

Валежите обикновено достигат средногодишна стойност до 1100-1200 мм/год., като максимумът им е през месец юни, а минимумът – през месец февруари. Снежната покривка в ниската зона се задържа средно 75-80 дни, а във високата – надвишава 150-180 дни. Максималната снежна покривка е през март, като дебелината ѝ достига средно 40-60 см. а за надморска височина над 2000м. – 150 до 200см. Снежните запаси, които се формират в границите на Община Априлци са най-важния ресурс на чиста питейна вода за населението на общината.

Местообитанията на водоемите с течащи води, включително растителността по бреговете им са с висока консервационна значимост и уязвимост. Тъй като основната заплаха за тях е замърсяването им, всички съществуващи източници на замърсяване с отпадни води и общи битови отпадъци от съоръженията и сградите трябва да бъдат обект на мониторинг и подобряване.

През територията на Община Априлци минава р. Видима и нейните основни притоци – р. Острешка и р. Зла река, формирани от множество малки реки и потоци.

На територията на Община Априлци има четири геотермални извора.

Оценка на съществуващото положение:

1. Поради липса на канализационна мрежа в Общината е невъзможен контролът и анализът на качеството и количеството на битовите отпадни води. В момента се търсят начини за финансиране от различни фондове и оперативни програми от национален и международен мащаб за поетапно изграждане на канализационна мрежа.

2. Предприятия, развиващи производствена дейност съгласно нормативната уредба са задължени да имат пречиствателни съоръжения.

Фирмите, които имат изградени локални пречиствателни съоръжения на територията на Община Априлци са:

- “Свежо пране” ЕООД
- “Екофер” ЕООД
- ПК “Пластик”

- “ Росина” ООД

Със Заповед № РД 280/09.09.2003г. на Директора на РИОСВ гр. Плевен е спряна производствената дейност на “Плод” АД (мандра) намираща се в гр.Априлци, поради неизградени пречиствателни съоръжения.

Туристическите обекти, за които разполагаме с информация, че имат изградени локални пречиствателни съоръжения на територията на Община Априлци са:

- семеен хотел “Сватовете”
- почивен комплекс “Видима”

Изводи:

- Съществуващата водоснабдителна мрежа е остаряла и се нуждае от подмяна и реконструкция.
- Амортизираната водопреносна мрежа е причина за значителни загуби на питейна вода и за влошаване на нейните качества.
- Канализационна мрежа не е изградена, използват се преди всичко изгребни септични ями.
- Пречиствателните съоръжения за отпадъчните води са недостатъчни, което е причина за неконтролното изпускане на замърсени води в реките и причинява замърсявания на околната среда.

Към настоящият момент общината предприема действия за разрешаване на проблемите, търсейки възможности за финансиране от различни източници от национален и международен мащаб.

Има изработена схема към Подробния Устроителен План - План за регулация и застрояване на гр.Априлци за изграждане на канализационна мрежа и локални пречиствателни съоръжения за кв.Зла река и кв.Острец.

Реализиран е проект ”Канализационна мрежа и локално пречиствателно съоръжение за отпадни битово фекални води на централната градска част на кв. Център”, гр.Априлци”.

Състояние на почвите

Почвите са един от основните елементи на природната среда и основно средство за производство на селскостопанска продукция. Връщането на обработваемата земя на собствениците до голяма степен урежува използването на изкуствени торове и пестециди. Високите цени на препаратите и все повече използването на органични торове ще доведе до постепенно нормализиране на почвения състав. По-голяма част от селскостопанските производители вече търсят информация как, с какви количества и кога да торят земята си, за да запазят нейните качества и да повишат добивите от екологично чиста продукция.

В Община Априлци е реализиран успешно проект “Минимизиране на биоразградимите отпадъци чрез въвеждане на фамилно компостиране чрез компостиране в специални съдове – компостери, финансиран със средства от ПУДООС, в рамките на който са доставени пластмасови контейнери (компостери) 100 броя БИО 400 и 100 броя БИО 600. При реализацията на проекта бяха

предоставени компостери на 185 домакинства, 4 броя семейни хотели и 11 места за настаняване. Участници в проекта използват компостерите и вече произвеждат компост с добри характеристики, който използват в личните си стопанства (за наторяване на дворовете, дървестната растителност и саксийните растения).

Директното използване на компоста в личното стопанство подобрява влагосъдържанието, водопропускливостта и съдържанието на хумус в почвата, повишава почвеното плодородие, предотвратява замърсяването на почвата с вредни микроорганизми и плевели, което допринася за подобряване на условията за развитие на отглежданите растения, характерни за нашия край – картоф, сливи, арония, малини и др. **Компостирането** е метод, при който органичните отпадъци от селското стопанство, бита (оборска тор, листа, нарязана слама, стебла, кухненски отпадъци, хартия, утайка от кафе и др.) се подлагат на биологично разграждане при контролирани условия.

Да компостираш означава целенасочено да създадеш условия за по-бързо естествено преработване на растителни и други биологично разградими отпадъци до превръщането им в ценно вещество, което обогатява почвата.

На територията на общината няма данни за нарушени почви в количества които да заслужават внимание.

Водната и ветрова ерозия са естествените природни явления които влияят пряко върху състоянието на почвения слой. Факта, че в общината няма наличие на големи обезлесени терени което създава и предпоставката действието на ерозионните фактори да не е силно изразено.

Липсата на полезни изкопаеми и открити кариери за добив е другата причина в общината да няма нарушени терени в големи размери.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

В настоящият раздел са представени ключовите факти и тенденции, идентифицирани в анализа на съществуващото състояние в сектора на управление на отпадъците, както и произтичащите от тях изводи и препоръки. Изложението е изготвено съгласно Методическите указания за разработване на общинска програма за управление на отпадъците на МОСВ.

АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРОГРАМАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Изготвянето на актуализацията на програмата е направено в пълно съответствие с изискванията на нормативната база за опазване на околната среда, управление на отпадъците и устройство на територията, в т.ч.:

1. ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Закон за опазване на околната среда (ЗООС), Закон за управление на отпадъците (ЗУО) и Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, заедно със съответните подзаконови нормативни актове са основните закони в областта на управление на

отпадъците в България. Съществуват и други закони и подзаконовни нормативни актове, които оказват влияние върху развитието на сектор „Управление на отпадъците“, като по-важните от тях са споменати в този раздел от Програмата.

1.1 Закон за опазване на околната среда

Общите изисквания към опазването на всички компоненти на околната среда (въздух, води, почви, земни недра, биоразнообразие) и управлението на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност) са въведени в ЗООС. ЗООС очертава принципите за защита на компонентите на околната среда - като например „устойчиво развитие“, „предимство на предотвратяване пред обезвреждане“, „замърсителят плаща“ и интегрирането на политиката на опазване на околната среда в секторните и регионалните политики. Освен рамкови разпоредби относно принципите, които трябва да се спазват за опазване на околната среда (и в частност на управлението на отпадъците) и общите задължения на лицата и компетентните органи, в закона са регламентирани и процедурите по извършване на екологична оценка, оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС) и издаване на комплексни разрешителни или лицензи.

1.2 Закон за управление на отпадъците

До приемането през септември 1997 г. на Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда в България липсва специална правна уредба в тази област. Законът за първи път урежда обществените отношения в сектор „Управление на отпадъците“ и въвежда редица основополагащи изисквания на рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС, в т.ч. задължения на лицата, извършващи дейности по отпадъци, информация за дейностите с отпадъци, програмиране чрез национална, общински и фирмени програми за управление на отпадъците, разрешаване и контрол на дейностите с отпадъци; внос, износ и транзитен превоз, глоби и санкции за неизпълнение. За първи път се дефинират понятията „отпадък“, „причинител“ и „притежател“ на отпадъци. С този закон се въвежда и принципа за „разширена отговорност на производителите“ чрез изискване към производителите и вносителите на продукти, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни или масово разпространени отпадъци, да заплащат продуктови екотакси. За детайлизиране разпоредбите на закона впоследствие са утвърдени редици подзаконовни нормативни актове.

Законът за управление на отпадъците, приет през септември 2003 г., доразвива философията на закона от 1997 г. и транспонира напълно РДО 75/442/ЕЕС и заедно с наредбите към закона се въвеждат изискванията на всички европейски директиви в сектор „Управление на отпадъците“. Към момента на приемане на България като страна член на ЕС през 2007г., законодателството в сектора е хармонизирано с европейското право. С допълненията в закона през 2010 г. се въвеждат икономически стимули за предприемане на реални действия от местните власти за намаляване на депонираните отпадъци, както и за преминаване към регионален принцип на управление на битовите отпадъци.

ЗУО, в сила от юли 2012 г. въвежда изискванията на РДО 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща“, „разширена отговорност на производителя“ и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни

отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка“ и „странични продукти“, определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

Ключови разпоредби, произтичащи от ЗУО, са:

► количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, които да достигнат общините, в следните срокове и количества:

до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;

до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;

до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

► Въвежда изисквания най-късно до края на 2020 г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.

► Въвежда поетапни цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес:

до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;

до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;

до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

► Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места.

► Кметовете на общини да осигурят до средата на 2014 г. площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места

Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013 г. да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО. Наредбите следва да са приети от общинските съвети до средата на 2014 г.

Въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация.

Въвежда икономически инструменти за покриване на бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и за стимулиране на превенцията и оползотворяването на отпадъци преди депонирането.

Определя националните компетентни органи по Регламент (ЕО) № 1013/2006, изискванията за финансови гаранции при трансграничен превоз, както и възможните случаи на ограничения. Забраняват се превозите на отпадъци за Република България, предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне с оползотворяване на енергията за всяка инсталация, в количества за съответната календарна година, надвишаващи сумарно половината от годишния капацитет на инсталацията. В случаите, когато в Националния план за управление на отпадъците са заложили специфични мерки за

управление на даден отпадък или поток от отпадъци, Министерският съвет може да ограничи вноса на тези отпадъци.

Законът за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане е приет през януари 1996 г (обн., ДВ, бр.8 от 1996 г.). Допълнително със Закон (обн. ДВ, бр.113 от 1999 г.) са ратифицирани и поправките към Конвенцията. На общоевропейско ниво конвенцията се прилага чрез Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

Действащите подзаконовни нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в четири групи:

Подзаконовни нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации:

- ▶ към площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- ▶ за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци;
- ▶ за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне на отпадъци;
- ▶ за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
- ▶ към инсталации, произвеждащи титанов диоксид.

Подзаконовни нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци:

- ▶ за утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- ▶ за строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали;
- ▶ за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци.;
- ▶ за отпадъци съдържащи полихлорирани бифенили и терфенили /ПХБ/;
- ▶ за опаковки и отпадъци от опаковки;
- ▶ за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/;
- ▶ за излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/;
- ▶ за отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори;
- ▶ за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- ▶ за автомобилни гуми;
- ▶ за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения.

Подзаконовни нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:

- ▶ за отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци;
- ▶ за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (ИУМПС, ИУЕЕО, гуми, опаковки, масла, негодни за употреба батерии и акумулатори, полимерни торбички);
- ▶ за финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци.

Подзаконовни нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:

- ▶ за класификацията на отпадъците;
- ▶ за предоставяне на информация и реда за водене на публични регистри относно отпадъците.

Съответствие с европейското право в сектор отпадъци

Към момента на приемане на НПУО националното законодателство е в съответствие с европейското екологично право в сектор „Управление на отпадъците” . Констатираните от ЕК пропуски в националното законодателство - нетранспониране в срок на Директива 2010/75/ЕС относно индустриалните емисии (част „Отпадъци”) и на Директива 2011/97/ЕС за изменение на Директива 1999/31/ЕС по отношение на специфичните критерии за съхранение на метален живак, считан за отпадък - са отстранени и съответните наредби са приети.

1.3 Подзаконови нормативни документи по прилагането на ЗУО

[Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци](#), приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)

[Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци](#) (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013г. изм. И доп. Бр. 7 от 20.01.2017г.)

[Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения](#) (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.)

[Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали](#), приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)

[Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци](#) (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)

[Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки](#) (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.)

[Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид](#) (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)

[Наредба № 2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците](#) (издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 66 от 8.08.2014 г. изм. и доп., бр.32 от 21.04.2017г.)

[Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци](#) (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г.)

[Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци](#) (издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и горите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)

[Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци](#)

(Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013г., изм. И доп., бр. 13 от 7.02.2017г.)

[Наредба № 1 от 04.06. 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри](#) (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)

[Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства \(Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г.,\(обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013г. в сила от 1.11.2013г., изм. бр. 60 от 22.07.2014г., в сила от 22.07.2014г., бр.57 от 28.07.2015г., в сила от 28.07.2015г.\)](#)

[Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието](#) (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн., ДВ, бр. 63 от 12.08.2016г.).

[Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори](#) (приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г. в сила от 8.01.2013г., попр. Бр.6 от 22.01.2013г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013г., в сила от 11.06.2013г., бр. 66 от 28.08.2015г.)

[Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти \(приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.\)](#)

[Наредба № 3 от 05.08.2014г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили](#) (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)

[Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване](#) (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

[Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса](#) (приета с ПМС № 76 от 12.04.2016г., обн. ДВ, бр. 30 от 15.04.2016г. в сила от 16.06.2016 г.)

[Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми](#) (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012г. обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.)

[Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци](#) (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн. ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г.)

[Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци](#) (Приета с ПМС № 120 от 30.05.2008 г., обн., ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г., изм. и доп., бр. 5 от 20.01.2009 г., в сила от 20.01.2009 г., изм., бр. 45 от 16.06.2009 г., бр. 69 от 3.09.2010 г., изм., бр. 85 от 29.10.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм. и доп., бр. 29 от 8.04.2011 г., бр. 47 от 22.06.2012 г., в сила от 22.06.2012 г., изм., бр. 75 от 2.10.2012 г., в

сила от 1.10.2012 г.; изм. с Решение № 9028 от 22.06.2012 г. на ВАС на РБ – бр. 87 от 9.11.2012 г., изм., бр. 76 от 30.08.2013 г., в сила от 30.08.2013 г., бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.)

Анализ на местна нормативна уредба, имаща отношение към управлението на отпадъците

На територията на общината действат следните Наредби приети с решение на Общински съвет Априлци:

Наредба за поддържане на чистотата, опазване на околната среда и управление на дейностите по отпадъците на територията на Община Априлци, определяща реда и условията за изхвърлянето, събирането, в т.ч. разделното, превозването, обезвреждането и оползотворяването на битови, строителни и масово разпространени отпадъци, приета с решение № 294/28.11.2013 г. от Общински съвет – Априлци, след последните промени на Закона за управление на отпадъците и поднормативните актове по прилагането му.

Наредба №1 за обществения ред на територията на Община Априлци.

Наредба № 16 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите предоставяни от община Априлци.

По тези наредби се следи за управлението на дейностите по отпадъците и поддържането на чистотата на територията на общината.

1.4 Закон за местните данъци и такси

Механизмът за финансиране на изпълнението на задълженията на общините по управлението на битовите отпадъци, възложени със Закона за управление на отпадъците е регламентиран със Закона за местните данъци и такси. Въведена е “такса битови отпадъци”, която се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност (чл. 66 от ЗМДТ):

- ✓ Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци: контейнери, кофи и други;
- ✓ Събиране и транспортиране на битовите отпадъци до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- ✓ Почистване на улиците, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- ✓ Проектиране, строителство, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови и строителни отпадъци.

1.5 Закон за устройство на територията

Законът урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това създава допълнителни административни бариери и забавяния на планирането и изграждането им, тъй като се изисква изработването на специален ПУП, дори ако теренът е определен с ОУП или ПУП

за промишлени цели, т.е. неясен остава въпросът защо на терени, определени с устройствен план като промишлени, на които могат да се изграждат енергийни, химически, металургични и други подобни обекти, могат да стартират проекти за отпадъци, например компостираща или сепарираща инсталация, но след провеждане на процедура за нов ПУП. От гледна точка на характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са най-сложните и рискови, а осма категория - с незначителен риск и сложност.

Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

► оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране;

► премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО;

► в разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато:

1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО;

2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.

С приемането на Закона за устройство на територията през 2001 г. се въвежда разпоредба общините да осигуряват терените и изграждането на съоръженията и инсталациите за третиране на битовите и строителните отпадъци. Този текст поставя значителни ангажименти на общините в сравнение с компетенциите им, произтичащи от ЗУО от 2012 г., които по отношение на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради на територията на общината се свеждат до организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци единствено от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община, както и общите изисквания, валидни за всички възложители на инвестиционни проекти.

Посоченото несъответствие следва да се отстрани, тъй като общините не следва да имат задължението за осигуряване на терени, съоръжения и инсталации за производствени отпадъци (в случая строителни отпадъци), отговорност за които по ЗУО има строителният бизнес, генериращ тези отпадъци. Този текст би представлявал и пречка пред инвеститорите в съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци, тъй като текстът на закона не им позволява да си осигурят терен за инвестицията.

Спорен и неясен е и текстът от Закона за устройство на територията, съгласно който не се допуска въвеждане в експлоатация на строеж, когато не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци.

1.6 Рамкови национални документи, свързани с управлението на отпадъците. Национална Програма за управление на дейностите по отпадъците и планове за управлението на отпадъците.

Планирането в областта на управление на отпадъците стартира през 1998 г. с разработването и приемането на **първата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 1998-2002 г.** През 2002-2003 г. са разработени национални програми за специфичните отпадъчни потоци, регулирани от няколко европейски директиви, в т.ч. за излезли от употреба моторни превозни средства, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отпадъци от опаковки, в резултат на изпълнението на които бяха изградени солидни основи за управление на специфичните потоци отпадъци.

Следващите национални програми за управление на дейностите по отпадъците са **Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2003-2007г., с актуализация и продължение за 2008 г. и третата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013 г., която постави 10 стратегически цели, в т.ч. относно предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците, увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, екологосъобразно обезвреждане на отпадъците и др.**

По-голямата част от мерките за постигане на стратегическите цели са изпълнени, включително от мерките за подобряване на административния капацитет, въвеждането на икономически инструменти за стимулиране на рециклирането и предотвратяването на образуването на отпадъци. Значителен напредък има по отношение на подготовката и изпълнението на интегрираните регионални системи за управление на битовите отпадъци. Изоставане се констатира най-вече по отношение на сроковете за въвеждане в експлоатация на регионалните депа и съоръжения за битови отпадъци, но следва да се отбележат нереалистичните срокове за начало на експлоатация на тези съоръжения, посочени в програмата - юли 2009 г., като се има предвид, че в началото на 2009 г. голяма част от проектите са на идейна фаза, не са осигурени площадки и е нереалистично тяхното построяване за няколко месеца.

В обхвата на националната система от програмни документи в анализираната област са още два национални плана, поставящи цели и определящи мерки за решаване на две специфични области от управлението на отпадъците.

Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г. е първият план за страната, в който систематично се осъществява задълбочен анализ на проблемите за околната среда в резултат на депонирането на биоразградимите отпадъци, дефинира проблемите и идентифицира необходими мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за преодоляване на проблемите и за изпълнение на целите за поетапно намаляване депонирането на тези отпадъци и увеличаване на тяхното рециклиране и оползотворяване. Очаква се в резултат на изпълнението на плана до 2020 г. да бъде предотвратено депонирането на над 5 млн.т. биоразградими отпадъци. Допълнителен ефект се постига от заместването на фосфатни торове в земеделието с компост. Мерките от плана са заложили и като ключови за постигане *на целите на Третия национален план за действие по изменение на климата 2013 -2020 г. за намаляване на емисиите на парникови газове от сектор „отпадъци“*. Някои от инсталациите за оползотворяване на биоразградимите отпадъци са в изпълнение, а най - голямата инсталация предстои да бъде въведена в експлоатация в София. Все още обаче информационните кампании за населението и другите заинтересовани страни са с ограничен обхват.

Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г. е също първи за страната план в разглежданата област. В резултат на детайлни анализи на съществуващата ситуация, планът определя за първи път мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за увеличаване на рециклирането и оползотворяване на този поток отпадъци, чрез които в страната основно се депонират. Главната стратегическа цел на плана е до 2020 г. да се намали вредното въздействие на строителните отпадъци върху околната среда достигане на поне 70% ниво на рециклиране на строителните отпадъци. В изпълнение на мерките от плана са приети разпоредби в ЗУО от 2012г. и е разработена и приета Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на строителни рециклирани строителни материали. В процес на подготовка и изпълнение са и инсталации за рециклиране на строителни материали като част от интегрираните регионални общински системи за управление на отпадъците.

Разработеният в момента проект на Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. е четвъртият програмен документ на национално ниво за управление на дейностите по отпадъците в Р.България. Основна цел на плана е да прекъсне връзката между икономическия растеж и отпадъците, като подобри йерархията на управлението на отпадъците чрез разработване за първи път на подпрограма и мерки за предотвратяване на образуването на отпадъците, постави конкретни количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на конкретни потоци отпадъци.

1.7 Законодателство на ЕС за управление на отпадъците

Обхват и структура

От приемането на първата рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС през 1975г. европейското законодателство в сектора има огромно развитие. Понастоящем законодателството на Общността включва три категории законодателни актове:

- *Рамково законодателство:* Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.
- *Законодателство относно операции и съоръжения по третиране* на отпадъци: Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/ и Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци.
- *Законодателство относно специфични потоци отпадъци и включва следните базови директиви:* Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО; Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване; Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 2000/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства; Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили; Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за

опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието и Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид.

Действащо законодателство

РДО от 2008 г. - Нови ключови разпоредби

РДО, освен посочената йерархията на отпадъците, въведе и други ключови разпоредби за страните-членки, съответно за техните компетентни национални, регионални и местни власти, отговорни за съответните политики:

- до 2020 г. да се постигне повторна употреба и рециклиране на минимум 50% от битовите и приравнените на битовите отпадъци;
- до 2020 г. да се постигне рециклиране и оползотворяване на най-малко 70% от отпадъците от строителство и от разрушаване на сгради;
- до 2014 г. страните-членки да разработят национални програми за предотвратяване на образуването на отпадъци;
- най-късно до 2015 г. да се въведе разделно събиране минимум за битовите отпадъци и подобни източници от хартия, метал, пластмаса и стъкло;
- въвежда процедура за определяне на критерии за край на отпадъка и специфицира в кои случаи вещества или предмети, получени в резултат от производствен процес, представляват странични продукти, а не отпадъци;
- разграничава кога изгарянето на отпадъци е ефективно от енергийна гледна точка и се счита за операция по оползотворяване;
- определя ясно разликата между „оползотворяване“ и „обезвреждане“ на отпадъци;
- въвежда „разширена отговорност на производителя“ като едно от средствата за подпомагане на разработването и производството на стоки, при които се отчита напълно и се улеснява ефективното използване на ресурси по време целия им жизнен цикъл, включително тяхната поправка, повторна употреба, разглобяване и рециклиране, без да се възпрепятства свободното движение на стоки на вътрешния пазар.

1.8. Принципи за управление на отпадъците

Принципи

Основните принципи, на които се основава секторното законодателство са:

“Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.

“Отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” - лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висок степен на защита на околната среда и човешкото здраве.

“Превантивност” - потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

“Близост” - отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване.

“Самодостатъчност” - отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките

на общността.

„Участие на обществеността“ - съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Принципът „Замърсителят плаща“ е включен в Договора за създаване на Европейската общност (чл.174). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- *причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;*
- *причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;*
- *разходите за опазване на околната среда и човешкото здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;*
- *разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците.*

Принципът "Разширена отговорност на производителя" (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително финансирането за:

- *предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;*
- *проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, са технически издръжливи, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;*
- *развиване на пазари за повторната употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти.*

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) определя разширената отговорност на производителя като подход за екологична политика, при който отговорността на производителя за продукта обхваща и етапа след потреблението от целия жизнен цикъл на продукта. Политиката за разширената отговорност на производителя се характеризира с:

- (1) *изместването на отговорността (физически и/или икономически, напълно или частично) във възходящ ред към производителя и извън общините;*
- (2) *осигуряването на стимули на производителите, за да вземат предвид екологичните съображения при създаването на своите продукти. Докато други инструменти на политиката обикновено имат за цел изолирана точка от веригата, разширената отговорност на производителя се стреми да интегрира сигналите, свързани с екологичните характеристики на продуктите и производствените процеси в цялата продуктова верига.*

Иерархия на управлението на отпадъците

РДО въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Тя е крайъгълен камък на законодателство и политиката относно отпадъците. Тази последователност *определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците.* Спазването на йерархията на управление на отпадъците от страните-членки гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин. Йерархията задава пет възможни начина за институциите и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци
- б) Подготовка за повторна употреба
- в) Рециклиране
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия
- д) Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

„Предотвратяването” на отпадъци е определено в Директивата като мерки, които се предприемат преди веществата или предметите да се превърнат в отпадък, с което се намалява:

- а) генерираното количество отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл (количествено предотвратяване)
- б) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите (качествено предотвратяване на отпадъците).

„Подготовка за повторна употреба” включва почистване, проверка и поправка на употребявани продукти, които са станали отпадък, така че да могат да се употребяват повторно (например поправка на велосипеди, електрическо и електронно оборудване, мебели и др., които след като са поправени се продават като втора употреба). Подготовката за повторна употреба е вид оползотворяване на отпадъците.

„Рециклиране” - Подходът при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физикохимични свойства и да се оползотворява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е ЕС да стане повече от "рециклиращо общество", което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране съгласно Рамковата директива за отпадъците, включват (но не само):

- рециклиране на материали: напр. на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали; стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти; употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др. Рециклирането на материали: например пластмасови гранулирани и пелетизирани за екструдирани или формовани, натрошени отпадъци от стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка.

- Производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите.

Рециклирането е вид оползотворяване на отпадъците.

„Друго оползотворяване” е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО.

- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване

„Обезвреждане” - депониране (дори когато сметищен газ се използва за възстановяване на енергия); изгаряне и съвместно изгаряне, които не отговарят на критериите, за да бъдат определени като оползотворяване (в случай на съоръжения, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци, които не отговарят на определени критерии, с помощта на формулата за енергийна ефективност R1 в приложение II към РДО), насипни дейности, когато не отговарят на дефиницията за оползотворяване.

Изводи и препоръки, произтичащи от националните и европейските политики, съгласно НПУО 2014-2020.

► Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси. Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото здраве.

► От приемането преди почти 40 г. на първата европейска рамкова директива за отпадъците през 1975 г., законодателството на Общността в сектора има бурно развитие през последните 15 години. От по-общи разпоредби през 70-те години, целящи намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, днешният законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяването на отпадъците като най-високо ниво от йерархията на управление на отпадъците.

► Като се имат предвид предвижданията на стратегическите документи на ниво ЕС, очертаващи политиките по ефективно използване на ресурсите и околна среда по пътя на устойчивото развитие, както и работната програма на ГД „Околна среда” за преглед на политиките в сектор „Отпадъци”, може да се очакват промени в европейското законодателство, целящи още по-висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве, както и преход от управление на отпадъците към устойчиво управление и по-ефективно използване на ресурсите, и вероятно:

► допълнителни ограничения относно депонирането на отпадъци до 2020 г., и с по-голяма вероятност депонирането да се ограничи само до отпадъци, които не могат да се рециклират и оползотворят, и по-конкретно ограничения за депонирането на пластмасови и/или хранителни отпадъци, а в по-далечен хоризонт - и повсеместна забрана за депониране на отпадъци;

► специални разпоредби за намаляване на употребата и предотвратяване на отпадъци от полиетиленовите торби за еднократна употреба;

► ограничения за изгаряне на отпадъци, които могат да бъдат рециклирани, като например пластмасови отпадъци, съответно въвеждане на по-високи цели за рециклиране на битовите отпадъци, особено на пластмасовите отпадъци;

► въвеждане на количествени цели за предотвратяване на образуването на

отпадъци, особено за пластмасови, битови/хранителни и за опасни отпадъци;

► по-високи цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от опаковки, излезли от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства и най-вече на пластмасовите отпадъци от тях, както и за батерии.

► Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, се развива изключително бързо и динамично и то само от 15 години. След приемане на първия закон през 1997 г. се разработва и приема пълен и систематизиран пакет от правни норми, които, от една страна, хармонизират националното с европейското право, а от друга страна, въвеждат специфични национални инструменти и механизми, които да подпомогнат постигане на целите и прилагане на принципите на съответните нормативни актове.

Националната правна рамка е построена в цялост, като логична на европейската. Дори и прогнозите за промени в европейското законодателство да се реализират, съществуващата национална уредба може лесно да бъде допълнена. Предизвикателство в този случай ще бъдат консултациите и постигането на консенсус със заинтересованите страни.

Съществуват някои недостатъци в няколко текста на Закона за устройство на територията, които трябва да бъдат отстранени, тъй като представляват, макар и формална, бариера за предприемане на инвестиционни инициативи от страна на общините и бизнеса за инсталации и съоръжения за рециклиране и оползотворяване на строителни и други отпадъци.

С оглед осигуряване на публичност на информацията, свързана с битовите отпадъци, следва да се направи прецизиране в Закона за статистиката.

Съобразявайки се с действащото секторно законодателство, заложените цели и задачи в Националния план за управление на отпадъците за периода 2014 - 2020 г. и европейските и национални тенденции в областта, настоящата програма включва:

- Предотвратяване и минимизиране образуването на отпадъци;
- Намаляване степента на опасност на образуваните отпадъци;
- Прилагане на маркетингови и пазарно ориентирани инструменти за насърчаване предотвратяването на отпадъците чрез въвеждане на добри практики;
- Увеличаване на дела на оползотворяваните и рециклирани отпадъци;
- Развитие на системата за събиране и третиране на зелени отпадъци;
- Изграждане на инсталация за компостиране на зелени отпадъци;
- Осигуряване прилагането на изискванията за селективно разрушаване на сгради, отделяне на различните по вид строителни отпадъци при източника на образуването им (строителния обект) чрез процедурите в които се изисква одобряване от общинската администрация - инвестиционни проекти, окончателни доклади по чл. 168, ал. 6 от Закона за устройство на територията, плановете за управление на строителни отпадъци;
- Оптимизиране на системата за събиране на битови отпадъци след въвеждането на системи за разделно събиране на биоотпадъци, рециклируеми отпадъци, които ще отклонят значително количество от общия отпадъчен поток;

- Привличане на средства за инвестиции в инфраструктура за управление на отпадъците;

АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ

На територията на общината се формират различни по характер и вид отпадъци. Видът и генерираните количества зависят от няколко фактора, като разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване, брой на населението в тях, дейността на населението като източник на образуването, икономическото положение, промишленост, благосъстояние и др.

Отчетността на генерираните отпадъци се води чрез методи и средства, уредени в нормативна уредба. Отчетна книга за събиране, транспортиране и временно съхраняване на битови отпадъци и/или строителни отпадъци. Съществува и Отчетна книга на регионалното депо, която се попълва от оператора на депото. Представят се годишни отчети във връзка с изискванията на Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.).

Отчетността е основния елемент на документирането на управлението на отпадъците. Следвайки йерархичната схема на документиране е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности по обезвреждане или генерират отпадъци да разработят и приемат свои програми за управление на отпадъците. Тези програми ще бъдат включени в Общинската програма за управление на отпадъците.

Анализът на съществуващото състояние по управление на отпадъците е направен въз основа на информация и данни за образуваните, съхранените, обезвредените и оползотворени количества отпадъци за периода 2010 -2014 година, от където могат да се дефинират следните изводи:

Количеството на отчитаните битови отпадъци и нормата на натрупване за наблюдаваният период бележат постоянна устойчива тенденция;

През 2016 г. от Община Априлци са направени четири сезонни изследвания за морфологичния състав на отпадъците. Изследванията са направени съгласно указанията, посочени в Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на МОСВ от 2012 г. Получените резултати са използвани при актуализацията на настоящата програма, както и при направените прогнозни очаквания;

За масово разпространените отпадъци няма достатъчно натрупани данни, от които да могат да се направят изводи за тенденциите на образуване, събиране и третиране;

Общината е допустим кандидат за кандидатстване на регионален принцип, съвместно с община Троян за отпускане на финансиране за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, по Оперативна Програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“.

ПРОИЗВОДСТВЕНИ НЕОПАСНИ ОТПАДЪЦИ

За управлението на производствените отпадъци са отговорни съответните лица, при чиято дейност те се образуват и притежателите им, съгласно чл.7 и чл.8 от ЗУО.

На Регионалното депо се приемат за депониране само производствени отпадъци, които са разрешени с Комплексното разрешително. Фирмите, които депонират производствени отпадъци на Регионалното депо, преди това трябва да извършат основно

охарактеризиране на видовете производствени отпадъци и процедурите, определени в част I на приложение 1 към Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (Обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013г.).

Производствените неопасни отпадъци на територията на общината се генерират основно от хранително-вкусовата промишленост, дървопреработвателната промишленост, производството на метални изделия и производството на мебели. Съобразявайки се с икономическите структура на предприятията на територията на общината, големи генератори на производствени отпадъци не функционират към настоящия момент. Неопасните отпадъци, образувани от производствените предприятия се смесват с битовите отпадъци и се депонират на общинското депо.

БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

На територията на общината се образуват различни видове отпадъци, като преобладава делът на смесените битови и биоразградимите. Количеството на образуваните битови отпадъци е променлива величина – функция от броя на населението, годишния сезон, мястото, начина на живот, стандарта на живот на населението, степента на благоустрояване на населеното място, начина на отопление на сградите – с или без използване на твърдо гориво и други компоненти. Средно годишно на територията на Община Априлци годишно се генерират около 1200 т. битови отпадъци.

Смесените битови отпадъци от територията на община Априлци се образува от домакинствата в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в обществените сгради, социални и административни сгради, търговските обекти и обекти за отдих и забавление, които нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите. Смесените битовите отпадъци по състав и количество се изменят под влияние на различни фактори от социален и икономически характер, поради което за различните години техните количества и състав се променят.

В началото на 2007г. е прекратена експлоатацията на общинското депо за битови отпадъци на територията на Община Априлци и отпадъците се извозват на Регионалното депо за неопасни отпадъци Троян – Априлци”. За него е издадено от Министерството на околната среда и водите, Комплексно разрешително № 265-НО-ИО-АО/2008 г. по реда на Закона за опазване на околната среда.

Количеството на депонираните твърди битови отпадъци на регионалното депо се определя чрез електронна везна/автокантар, която е поставена на входа на депото. Специализираните сметоизвозващи машини преминават през нея при влизане и излизане от депото. Везната е свързана със специален софтуер, позволяващ издаването на кантарни бележки за всеки курс извозени отпадъци. Общото количество на постъпилите отпадъци се отчитат ежемесечно, като данните се записват в Отчетни книги по приложение № 2, към чл.7, т.2 и 3 от Наредбата за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците. В следващата таблица може да се проследи, количеството на събраните, извозени и депонирани отпадъци на регионалното депо по месеци и години.

Месец	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.
Януари	136,9т.	63,56т.	45,24т.	66,36т.	64,6т.	42,7 т.	59,76 т.	65,68т.	64,86т.	52,76т.
Февруари	36,16т.	55,72т.	43,5т.	44,2т.	39,6 т.	34,22 т.	47,26 т.	59,72 т.	54,94т.	79,02т.
Март	51,74т.	76,1т.	67,88т.	72,04т.	58,7 т.	92,74т.	54,9 т.	69,88 т.	73,44т.	94,22т.
Април	67,48т.	81,78т.	91,66т.	95,72т.	90,36 т.	98,52 т.	73,7 т.	95,74 т.	106,46т.	110,8т.
Май	100,32т.	90,6т.	92,66т.	92,1т.	96,38 т.	107,56т.	108,84 т.	113,98 т.	118,76т.	116,76т.
Юни	96,70т.	89,0т.	101,22т.	89,42т.	93,92 т.	96,70т.	89,60 т.	108,72 т.	111,9т.	116,04т.
Юли	41,14т.	115,6т.	111,28т.	107,26т.	94,06 т.	99,06т.	123,88 т.	114,58 т.	123,68т.	122,32т.
Август	98,84т.	117,5т.	125,9т.	142,16т.	151,60 т.	124,5т.	141,96 т.	144,1 т.	149,4т.	158,28т.
Септември	89,16т.	108,18т.	114,88т.	92,28 т.	121,88 т.	44,9т.	106,64 т.	133,82 т.	118,7т.	125,12т.
Октомври	79,70т.	96,62т.	99,26т.	105,00 т.	87,12 т.	101,08 т.	111,74 т.	101,56 т.	127,08т.	102,84т.
Ноември	69,34т.	81,64т.	88,82т.	83,02 т.	71,00 т.	71,58 т.	94,58 т.	86,68 т.	97,1т.	85,78т.
Декември	29,84т.	69,02т.	71,52т.	60,72 т.	78,16 т.	52,68 т.	64,64 т.	66,16 т.	89,76т.	60,34т.
Общо за годината	897,32т.	1045,32т.	1053,82т.	1050,28 т.	1047,38 т.	966,24 т.	1077,5 т	1171,90т.	1280,58т.	1224,28т.

Границите на районите, честотата на обслужване и видът на предлаганите услуги по чл.62 от Закон за местни данъци и такси, които общината ще извършва през съответната година на територията на община Априлци се определя ежегодно със Заповед на Кмета на общината, съгласно Закона за местните данъци и такси и Наредбата за определянето и администрирането на местните данъци и такси.

През 2016г. е извършен Морфологичен анализ на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Априлци – Приложение № 1 към програмата, на база на който са направени прогнозите за вида и количествата на отпадъците, които ще се очаква да се генерират на територията на общината до края на програмния период - раздел 5.11. Прогнози, на настоящата програма.

Резултатите за морфологичния състав на всички образувани битови отпадъци за общината са представени в следващата таблица:

Фракция	община %	община, тона
Хранителни	16.30 %	241,28
Хартия и картон	10.02 %	148,35
Пластмаса	14.97 %	221,69
Текстил	2.15 %	31,87
Гума	1.10 %	16,38
Кожа	1.89 %	28,03
Градински	28.81 %	426,43
Дървесни	1.17 %	17,40
Стъкло	3.54 %	52,48
Метали	2.14 %	31,74
Инертни	16.96 %	251,13
ИУЕОО	0.70 %	10,36
ОПАСНИ	0.19 %	2,83
ОБЩО	100 %	1480 т.

През 2006г. в Община Априлци стартира проект за домашно компостиране, в рамките на който са проведени разяснителни кампании сред населението, отпечатани са ръководства с начините и методите за домашно компостиране и са доставени пласмасови контейнери (компостери), 100бр. БИО 400 и 100бр. БИО 600. При реализацията на проекта бяха предоставени компостери на 185 домакинства, 4бр. семейни хотели и 11 места за настаняване.

Битовите отпадъци по състав и количество се изменят под влияние на фактори от сезонен и социално икономически характер, поради което за различните години техните количества и състав се променят.

В Община Априлци е въведена е система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), като е сключен Договор на 16.11.2009г., с оползотворяваща организация "ЕКОБАТЕРИ" АД, получила разрешение от МОСВ като организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори. На 26.01.2010г. са предоставени на общината 7бр. контейнери от 50л. и още 2 бр. на 28.11.2013г. поставени на следните места на територията та на Община Априлци:

1. гр.Априлци, кв.Център – сградата на Община Априлци
2. гр.Априлци, кв. Острец – сградата на читалище "Бъдеще - 1894 г."
3. гр.Априлци, кв. Видима - сградата на читалище "Просвета – 1927 г."
4. гр.Априлци, кв. Зла река - сградата на читалище "П. Берон – 1927 г."
5. гр. Априлци, кв. Център – сградата на ОУ "Васил Левски"
6. гр. Априлци, кв. Острец – сградата на ПГТ "Иван Марангозов"
7. с.Скандало - сградата на Кметството
8. с.Велчево – сградата на Кметството
9. с.Драшкова поляна – сградата на Кметството

От поставените на територията на общината контейнери са събрани и предадени за оползотворяване на "ЕКОБАТЕРИ" АД следните количества НУБА.

Година	Предадени количества НУБА / кг.
2010 г.	10 кг.
2011 г.	15.8 кг.
2012 г.	10 кг.
2013 г.	38 кг.
2014г.	162 кг.
2015г.	24 кг.
2016г.	47 кг.

На 02.12.2013г. е подписан предварителен договор за организиране на система за събиране на излезли от употреба моторни превозни средства, между Община Априлци и «АУТО ЕР» АД.

На територията на общината има една площадка за разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства собственост на фирма «МТМ – ТРАНС» притежаваща Разрешение № 08-ДО-00000345-00 от 15.07.2013 г. за отпадъци със следните кодове по Наредба № 2 за класификация на отпадъците:

- Код 16 01 04* - Излезли от употреба превозни средства.

R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11;

R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване;

- Код 16 01 06 - Излезли от употреба превозни средства, които не съдържат течности или други опасни компоненти.

R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11;

R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване;

Съществуващи практики за събиране и транспортиране на отпадъците

Събиране и транспортиране на отпадъци

В Община Априлци има организирана система за събиране и транспортиране на отпадъците. Дейността покрива 97 % от населението на общината. Системата за събиране на битовите отпадъци е организирана като общинска дейност. Отпадъците се събират на територията на гр. Априлци – кв. "Видима", кв. "Острец", кв. "Зла река" и кв. "Ново село" и както следва населените места с. Скандало, с. Велчево и с. Драшкова поляна. Не се обслужват някои от махалите на територията на общината поради затрудненият достъп на сметоизвозната техника и ограниченият брой на постоянно живеещите там жители. Останалите дейности по улично почистване – миене и метене на уличните платна и тротоарите, поддържане на тревните и цветни площи, се извършва от работници по програмите за временна заетост и работници, ползващи социални помощи.

Съдовете използвани за събиране на ТБО са:

1. контейнери 4 м³ за смесени битови отпадъци – 42 бр.
2. контейнери тип "Бобър" 1,1 м³ за смесени битови отпадъци – 329 бр.
3. кофи "Мева" 0,11 м³ - 526 бр.
4. паркови и тротоарни кошчета 0,06 м³ за смесени битови отпадъци - 41 бр.

№	Тип съдове	Обем (м ³)	Материал за изработка	Брой
1	Контейнер	4,0	метал	42
2	Контейнер тип „Бобър”	1,10	метал	329
3	Кофа	0,12	метал	526

Специализираните автомобили са :

1. Специализираните сметоизвозни коли с надстройка и устройство за пресоване на отпадъците, марка "ИСУЗО" NPR 60 – 1бр.и "IVECO" DAILY 70 C 15 - 1 бр. - за контейнерите тип „Бобър” и кофи тип „Мева”;
2. Контейнеровози ГАЗ 53 - 1 бр. - за контейнери 4м³ ;

От 09.09.2013 г. Община Априлци притежава Регистрационен документ № 08-РД-194-00 за извършване на дейности по събиране и транспортиране на отпадъци, които нямат опасни свойства.

Видове отпадъци, за които Община Априлци е получила разрешително за събиране и транспортиране са посочени в следващата таблица:

№	Вид на отпадъка	
	Код	Наименование
	1	2
1	20 03 01	Смесени битови отпадъци
2	20 03 03	Отпадъци от почистване на улици
3	03 01 05	Трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, талашитени плоскости и фурнири, различни от упоменатите в 030104
4	10 01 01	Стурия, шлака и дънна пепел от котли (с изключение на пепел от котли, упомената в 100104)
5	17 09 04	Смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03
6	20 02 01	Биоразградими отпадъци

Четирикубиковите контейнери се използват в махали и зони на населените места със затруднен достъп и сезонно използване на жилищата. Отпадъците в тези контейнери се извозват до депото в същите съдове, в които се събират и съхраняват. Автомобила за контейнерите с обем 4м³ е предназначен за транспортиране само на един контейнер. Товарните и разтоварни работи са механизирани.

Специализираните сметоизвозни коли с надстройка и устройство за пресоване на отпадъците имат увеличена полезна товароподемност чрез увеличаване на степента на уплътняване. В зависимост от отпадъците, средното уплътняване /компактиране/ е 3:1 а максималното 5:1. Този тип коли обслужват несменяемите съдове: тип „Бобър”и кофи „Мева”.

Обслужването на кошчетата 0.06 м³ в парковете, градините и тротоарите се извършва ръчно.

В общината е възприета планово-регулярна система за транспортиране на отпадъците. Тя се състои в редовно транспортиране на отпадъците със специализирана техника без да зависи от обема на натрупаните отпадъци.

Организирано сметосъбиране и сметоизвозване се извършва на територията на цялата община с честота веднъж седмично, четири пъти месечно.

В началото на 2007г. е преустановена експлоатацията на съществуващото депо за ТБО на Община Априлци, находящо се в землището на с. Велчево, местност “Търсака среден ръкав”. Изработен е Проект – “Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Априлци” от фирма “М Инвестконсулт 2000” – ЕООД гр. Плевен и внесен за разглеждане в ПУДООС гр.София, с вх.№ ОТП-700245/28.05.2007г. Проектът е одобрен за финансиране, проведена е процедура за избор на изпълнител по ЗОП, но с писмо с изх.№ 08-00-3355/06.08.2009г. МОСВ уведомява, че поради намаляване на размера на приходите и ограничения финансов ресурс, подписването на договори за изпълнение на екологични обекти се преустановява. За обекти, за които процедурата по ЗОП е в процес на провеждане, да бъде прекратена. За проведените процедури да не се подписва договор с избрания изпълнител. Търсят се възможности за финансиране на проекта за рекултивацията на закритото депо, находящо се на територията на общината.

На 10.01.2007г. е подписан Договор с фирма “Комунални услуги” ЕООД гр.Троян, която е оператор на Регионалното депо за неопасни отпадъци “Троян-Априлци”, където след тази дата се извозват, третират и депонират ТБО генерирани на територията на Община Априлци.

Отчитането и заплащането на услугата към настоящият момент се извършва на база ежедневна кантарна бележка и месечна справка за проведените измервания по автомобили от Регионалното депо за неопасни отпадъци Троян - Априлци.

С развитието на туризма, броят на временно пребиваващите на нейна територия нараства, а от там и количеството генерирани отпадъци ще нараства, спрямо спада на населението. По тази причина броя на съдовете в населените места не съответства на определените норми за брой жители/съд за отпадъци.

Метенето е основен метод за почистване на тротоарни и улични площи в населени места през пролетно-летния и есенния период. Когато метеорологичните условия позволяват, то се извършва и през зимата. Метенето е система от дейности, с която се цели отстраняването на всякакъв вид битово замърсяване.

От 10.11.2010 г. е учредено Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Троян, в което участват Община Троян и Община Априлци.

СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Дейностите по събиране, транспортиране и съхранение на строителни отпадъци се извършва от лица, притежаващи разрешение по чл.37 от ЗУО (ДВ бр.86/2003г.). От началото на 2014 г. е в сила изискването на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали (ДВ,бр.89 от13.11.2012г.), за изготвяне на план за управление на строителните отпадъци, като в чл. 4 са посочени случаите, в които не се изисква. Съгласно нормативната уредба до 01.01.2020 г. трябва да се рециклират или да се оползотворяват 70 % от неопасните строителни отпадъци спрямо общото тегло на отпадъците, което е задължение на инвеститорите.

Общинска администрация е отговорна за управлението на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на териториата на общината. Изолационни и други строителни отпадъци от неминерален произход постъпват на депото за неопасни отпадъци. Съгласно Комплексното разрешително до 4000 тона строителни отпадъци могат да постъпват на Регионалното депо за неопасни отпадъци.

По данни от служителите на Регионалното депо, количествата на строителните отпадъци, които постъпват на депото са в рамките на 1 % спрямо общото количество депонирани отпадъци.

Община Априлци разполага със 3 броя съдове тип „лодка“ с вместимост 2м³ за строителни отпадъци от бита.

През предходния период на действие на програмата, строителни отпадъци се използват от частни лица за насипване на собствени терени.

На територията на общината все още има места, където се изхвърлят нерегламентирано строителни отпадъци. Това води до увеличаване на разходите на общината за почистването им. Предприети са административни мерки за ограничаване на тези места и промяна нагласата на замърсителите за нерегламентираното изхвърляне на строителни отпадъци. По тази причина общинска администрация внесе за разглеждане в Общински съвет Априлци, предложение за обособяване на временни площадки за съхранение на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата, изкопни земни маси и камъни.

Няма изградена инфраструктура за оползотворяване на строителни отпадъци.

ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ

Количествата на образуваните опасни отпадъци по групи, съгласно класификацията на отпадъците се водят на отчет в РИОСВ. След измененията на секторната нормативна уредба и по-специално, разпоредбите на Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, до общината не достига информация и данни за

количествата образувани опасни отпадъци на нейна територия, нито за количествата образувани производствени.

Най - голям дял в общото количество на опасните отпадъци заемат отработени моторни масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, както и излезли от употреба флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак. Дейностите по третиране на опасните отпадъци, образувани от дейността на предприятията се извършват в съответствие с разпоредбите на ЗООС и ЗУО, съгласно разрешителните им документи за дейности с отпадъци. Третирането на опасните отпадъци от задължените лица се осъществява без използването на общинска инфраструктура.

На територията на Община Априлци има един склад за съхранение на негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита /ПРЗ/, находящ се в землището на гр. Априлци, кв.Острец, м. "Игов рът". Склада е със зазидани врати и прозорци и ограден с мрежа. Района около склада периодично през летния сезон се почиства от израстналата растителност.

По отношение прилагането на Закон за управление на отпадъците е извършена класификация на негодните за употреба пестициди съгласно чл.7 от Наредба № 3 за класификация на отпадъците (ДВ, бр.44/2004г.), изпратена на РИОСВ – Плевен с писмо изх.№1172/10.08.2010г.

Общинска Администрация е изготвила проект с който Община Априлци кандидатства пред Междуправителствена експертна комисия по старите ПРЗ към Министерството на земеделието и храните за отпускане на безвъзмездна помощ за безопасното екологосъобразно обезвреждане на складиранияте, залежали и забранени за употреба ПРЗ на територията на общината, внесен в МЗХ с вх. №07-651/02.12.2008г.

Ежемесечно се извършва проверка на склада в които се съхраняват залежали и забранени ПРЗ във връзка с реализацията на проект на МОСВ по Българо-швейцарска програма за сътрудничество "Помощ за подготовка на окончателно проектно предложение по фонд ППП на проект „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност", който ще се реализира на национално ниво до средата на 2019г.

Изработен е и Проект – "Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Априлци" и внесен за разглеждане в ПУДООС гр.София, с вх.№ ОТП-700245/28.05.2007г.

УТАЙКИ ОТ ПСОВ

Третирането на отпадъчните води в пречиствателни станции, води до значително намаляване на замърсяването на повърхностните води, но от друга страна е свързано с образуването на отпадъци. Утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води съдържат множество потенциални замърсители и поради това е необходимо да се планира тяхното третиране и обезвреждане. В община Априлци все още няма изградена ПСОВ за битови отпадни води. В централната градска част на кв. Център на гр. Априлци е изградена Канализационна мрежа и локално пречиствателно съоръжение за отпадни битови отпадъчни води, която чрез договор е дадена за експлоатация на „В и К „ АД – Ловеч.

В съответствие с принципа „замърсителят плаща”, управлението на утайките от локалното пречиствателно съоръжение за битови отпадъчни води е задължение на лицата експлоатиращи съоръжението.

Към момента за този вид отпадъци действаща е Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието, приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн. в ДВ бр. 63 от 12.08.2016г.

БОЛНИЧНИ ОТПАДЪЦИ/ОТПАДЪЦИ ОТ ХУМАННОТО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Депонирането на инфекциозни отпадъци е забранено от националното законодателство. Във всяко лечебно заведение следва отпадъците се разделят на мястото на тяхното образуване на опасни и такива , които нямат характер на опасни отпадъци(неопасни). Съгласно принципа „замърсителят плаща“, болниците и другите лечебни и здравни заведения са отговорни за безопасното управление на образуваните опасни и неопасни отпадъци в резултат на тяхната дейност.

На територията на Община Априлци няма регистрирани лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове, съгласно публикувания регистър на сайта на Министерство на здравеопазването.

На сайта на Регионалната здравна инспекция Ловеч е публикуван списък на Лечебни заведения за извънболнична помощ, съгласно които на територията на Община Априлци има регистрирани следните лечебни заведения за първична медицинска помощ:

АМБУЛАТОРИИ ЗА ПЪРВИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ-ИНДИВИДУАЛНИ ПРАКТИКИ

№	Представляващ ЛЗ/ Търговска регистрация	Код на лечебното заведение	Специалност	Адрес на лечебното заведение
1.	Д-р Сави Петков Бояджиев " Елис -Амбулатория за индивидуална практика за първична медицинска помощ" ЕООД	1102111001	Вътрешни болести; Обща медицина	гр. Априлци, ул. „ Васил Левски „ № 86А, ет.2, каб. № 3 и № 4

АМБУЛАТОРИИ ЗА ПЪРВИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ – ГРУПОВИ ПРАКТИКИ

№	Наименование на ЛЗ/ Управител	Код на лечебното заведение	Специалност	Адрес на лечебното заведение
1.	“Цочев – Амбулатория за групова практика за първична медицинска помощ” ООД Управители:	1102113001		гр. Априлци ул. “В. Левски” №86 А, ет.2 ,каб. № 10 и №11
	Д-р Елена Иванова Христова- Цочева		Обща медицина	
	Д-р Цочо Василев Цочев		Обща медицина	

АМБУЛАТОРИИ ЗА ПЪРВИЧНА ПОМОЩ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА - ИНДИВИДУАЛНИ ПРАКТИКИ

№	Наименование на ЛЗ/ Управител	Код на лечебното заведение	Специалност	Адрес на лечебното заведение
---	----------------------------------	----------------------------------	-------------	---------------------------------

1.	Д-р Пенчо Николов Пенчев ЕТ” Д-р Пенчо Пенчев – Амбулатория за индивидуална практика за първична медицинска помощ – първична извънболнична медицинска помощ по дентална медицина”	1102112001	-	гр. Априлци ул. “В. Левски” №86 А, ет.2 ,каб. № 2
2.	Д-р Георги Боянов Тодоров ЕТ” Д-р Георги Тодоров – Амбулатория за първична дентална помощ – индивидуална практика”	1102112002	-	гр. Априлци ул. “В. Левски” №86-А, ет.1, каб. №2

Дейностите с отпадъците от посочените лечебните заведения за първична медицинска помощ на територията на общината се извършват в съответствие с нормативните актове.

АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът на инфраструктурата за отпадъците цели определянето на степента на изпълнимост на изискванията за третиране на различните видове отпадъци, спрямо наличната инфраструктура в Общината. В момента Общината сама извършва дейностите по събиране и транспортиране на отпадъците от домакинствата, административните сгради и търговските предприятия.

Изводите, които могат да се направят от направения анализ са:

- В Община Априлци има организирана система за събиране и транспортиране на отпадъците. Дейността покрива 97 % от населението на общината. Системата за събиране на битовите отпадъци е организирана като общинска дейност. Отпадъците се събират на територията на гр. Априлци – кв. "Видима", кв. "Острец", кв. "Зла река" и кв. "Ново село" и както следва населените места с. Скандало, с. Велчево и с. Драшкова поляна. Не се обслужват някои от махалите на територията на общината поради затрудненият достъп на сметоизвозната техника и ограниченият брой на постоянно живеещите там жители. Останалите дейности по улично почистване – миене и метене на уличните платна и тротоарите, поддържане на тревните и цветни площи, се извършва от работници по програмите за временна заетост и работници,
- Общината е разположила съдове за събиране на отпадъци във всички населени места, като техния брой се актуализира ежегодно, в зависимост от констатираните нужди.
- От 09.09.2013 г. Община Априлци притежава Регистрационен документ № 08-РД-194-00 за извършване на дейности по събиране и транспортиране на отпадъци, които нямат опасни свойства.
- На 10.01.2007г. е подписан Договор с фирма "Комунални услуги" ЕООД гр.Троян, която е оператор на Регионалното депо за неопасни отпадъци

“Троян-Априлци”, където след тази дата се извозват, третират и депонират ТБО генерирани на територията на Община Априлци.

- Отчитането и заплащането на услугата към настоящият момент се извършва на база ежедневна кантарна бележка и месечна справка за проведените измервания по автомобили от Регионалното депо за неопасни отпадъци Троян - Априлци.
- Общината няма сключени договори с организации по оползотворяване на МРО (с изключение на НУБА).
- В Община Априлци е реализиран успешно проект “Минимизиране на биоразградимите отпадъци чрез въвеждане на фамилно компостиране чрез компостиране в специални съдове – компостери, финансиран със средства от ПУДООС, в рамките на който са доставени пластмасови контейнери (компостери) 100 броя БИО 400 и 100 броя БИО 600. При реализацията на проекта бяха предоставени компостери на 185 домакинства, 4 броя семейни хотели и 11 места за настаняване. Участници в проекта използват компостерите и вече произвеждат компост с добри характеристики, който използват в личните си стопанства (за наторяване на дворовете, дървестната растителност и саксийните растения).
- В Община Априлци не е организирана система за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата.
- Не се извършва разделно събиране на биоотпадъци. Понастоящем съществуващите практики не осигуряват съвместно постигането на регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци по чл. 8 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.

АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът на институционалния капацитет има за цел да анализира капацитета на общината в сферата на управлението на отпадъците.

Изводи, които могат да се направят от направения анализ са:

- В Община Априлци отговорните звена и лица за управлението на отпадъците са Общински съвет Априлци, Кмета на общината, Заместник кмета, кметските наместници, Директор дирекция “Устройство на територията, общинска собственост и евроинтеграция”, главен специалист “БАИС ОМП и ОЗ”, ст. специалист “Екология и Инспекторат”, служителите назначени към дейност “Чистота”.

- Общинска комисия отговорна за решаване на проблемите с отпадъците е постоянна Комисия по териториално и селищно устройство, общинска собственост, екология и околна среда към ОбС – Априлци.

- Отчет на дейностите се извършва от Кмет - Зам. кмет - Директор дирекция “УТОСЕ” – ст. специалист “Екология и Инспекторат” пред ОбС Априлци.

Организационна структура и предприети действия за съвместно решаване на проблемите по управление на отпадъците с други общини:

- Създадено е Регионално сдружение за управление на отпадъците „Троян-Априлци“.

АНАЛИЗ НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

На територията на Община Априлци има един склад за съхранение на негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита /ПРЗ/, находящ се в землището на гр. Априлци, кв.Острец, м. “Игов рът”. Склада е със зазидани врати и прозорци и ограден с мрежа. Района около склада периодично през летния сезон се почиства от израстналата растителност.

По отношение прилагането на Закон за управление на отпадъците е извършена класификация на негодните за употреба пестициди съгласно чл.7 от Наредба № 3 за класификация на отпадъците (ДВ, бр.44/2004г.), изпратена на РИОСВ – Плевен с писмо изх.№1172/10.08.2010г.

Общинска Администрация е изготвила проект с който Община Априлци кандидатства пред Междуведомствена експертна комисия по старите ПРЗ към Министерството на земеделието и храните за отпускане на безвъзмездна помощ за безопасното екологосъобразно обезвреждане на складиранияте, залежали и забранени за употреба ПРЗ на територията на общината, внесен в МЗХ с вх. №07-651/02.12.2008г.

Ежемесечно се извършва проверка на склада в които се съхраняват залежали и забранени ПРЗ във връзка с реализацията на проект на МОСВ по Българо-швейцарска програма за сътрудничество “Помощ за подготовка на окончателно проектно предложение по фонд ППП на проект „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност”, който ще се реализира на национално ниво до средата на 2019г.

В началото на 2007г. е преустановена експлоатацията на съществуващото депо за ТБО на Община Априлци, находящо се в землището на с. Велчево, местност “Търсака среден ръкав”. Изработен е Проект – “Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Априлци” от фирма “М Инвестконсулт 2000” – ЕООД гр. Плевен и внесен за разглеждане в ПУДООС гр.София, с вх.№ ОТП-700245/28.05.2007г. Проектът е одобрен за финансиране, проведена е процедура за избор на изпълнител по ЗОП, но с писмо с изх.№ 08-00-3355/06.08.2009г. МОСВ уведомява, че поради намаляване на размера на приходите и ограничения финансов ресурс, подписването на договори за изпълнение на екологични обекти се преустановява. За обекти, за които процедурата по ЗОП е в процес на провеждане, да бъде прекратена. За проведените процедури да не се подписва договор с избрания изпълнител. Търсят се възможности за финансиране на проекта за рекултивацията на закритото депо, находящо се на територията на общината.

АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ

За да бъдат постигнати заложените в нормативната база цели за рециклиране и подготовка за повторна употреба на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал и пластмаса и стъкло, както и целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци, е необходимо да се доразвие сега съществуващата система със следните елементи:

- съдове за събиране на различните видове битови отпадъци и специализирана техника за транспортирането им;

- площадка за безвъзмездно предаване на разделно събраните отпадъци от домакинствата, в т. ч. едроразмерни отпадъци, строителни отпадъци от ремонтна дейност

образувани от домакинствата в малки количества, биоразградими, вкл. Зелени отпадъци, електрически уреди и опасни отпадъци от бита, извън масово разпространените отпадъци (отпадъците от опаковки, отпадъците от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработените масла и отпадъчните нефтопродукти, излезлите от употреба гуми и излезлите от употреба МПС, които са приоритет на управление от производителите и вносителите);

- изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци от територията на общината;
- изграждане на инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци;
- места за предаване на масово разпространени отпадъци, организирани от организации по оползотворяване или лица, притежаващи изискуемите документи по Закона за управление на отпадъците.

Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране

С Наредба № 6 от 27.08.2013 г. , изм. и доп., ДВ бр.13 от 7.02.2017г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци са въведени забрани за депониране на:

1. Течни отпадъци;
2. Отпадъци, определени като експлозивни, корозивни, оксидиращи, лесно запалими или запалими;
3. излезли от употреба гуми.

За изпълнение на тези забрани и ограничения, отнасящи се за битовите отпадъци, които отговарят на горепосочените критерии, трябва да се предвидят мерки за отделянето им от смесените битови отпадъци и предаването им за оползотворяване или обезвреждане по друг начин.

Успехът на системите за разделно събиране на отпадъци зависи в огромна степен от заинтересоваността на населението за участие, поради което в програмата на общината ще бъдат предвидени информационни и разяснителни кампании.

Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците

Общината обезврежда отпадъците си на депо, отговарящо на европейското и националното законодателство. С цел удължаване на периода му на експлоатация в плана се предвижда да се разработят и разгледат алтернативни методи за обезвреждане на отпадъците, като изграждане на допълнителна инфраструктура – инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци и компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци.

За екологосъобразното обезвреждане на отпадъците е необходимо и да не се допуска нерегламентирано изгаряне на отпадъци в отоплителни уреди, работещи с твърди горива, на всякакви достъпни за населението отпадъци, в това число излезли от употреба автомобилни гуми, пластмасови опаковки, текстилни отпадъци /вкл. синтетични/, при което се отделят големи количества прах, сажди, летливи

Правно регулиране на дейността

Пълно съответствие на националното законодателство по управление на отпадъци със стандартите и изискванията на ЕС.

През последните няколко години Република България постигна значителен напредък в транспонирането на законодателството на ЕС в областта на опазване на околната среда.

- *Планиране на управлението на отпадъците на национално, регионално и местно ниво.*

В настоящата програма се определят стратегическите цели на политиката на общината по управление на отпадъците и свързаният с тях План за действие, за периода 2015 – 2020 г. Формулираните цели и приоритети за всички сфери от управлението на отпадъците следва да осигурят прилагането на интегрирана и ефективна система за управление на отпадъци на всички нива. За периода на действие на програмата при приемането на други документи, регламентиращи националната политика в специфични области, свързани с прилагането на определени директиви на ЕС, програмата ще се актуализира и допълни. Тя остава отворен документ.

Планирането на дейности по управление на отпадъците от местно към регионално ниво ще бъде от съществено значение за успеха на постигане целите на Националния план за управление на отпадъци. Възниква необходимост от засилване на процесите на сдружаване между съседни общини при прилагането на регионални системи за събиране на отпадъците и изграждане на адекватна инфраструктура за оползотворяване и обезвреждане им. Отчитайки важността на тези регионални инициативи, може за в бъдеще да се предвидят специфични регионални мерки за управление на отпадъците, изграждане и експлоатация на съоръжения за обезвреждане на отпадъци.

- Ефективно прилагане на законодателството по управление на отпадъци е задължително условие за подобряване на управлението на отпадъци на национално, регионално и местно ниво. Независимо от положените значителни усилия през последните няколко години, е необходимо предприемане на допълнителни действия в следните насоки:

- идентификация на лицата, образуващи или извършващи дейности с отпадъци;
- мониторинг и инспектиране на съответствието с изискванията на законодателството и спазването на условията в издадените разрешения за дейности с отпадъци;
- прилагане на ефективни санкции и наказания в случай на неспазване на изискванията, с цел постигане на съответствие със законодателството;
- повишаване нивото на квалификация и мотивация в персонала на общинската структура;
- ясно и надлежно документиране на резултатите от мониторинга и проверките.

- Мерките, които ще бъдат предприети за прилагане на законодателството включват:

- правилно прилагане на разрешителните и регистрационни режими и програмите за контрол и мониторинг на дейностите с отпадъци и съоръженията за съхраняване, оползотворяване и обезвреждане;
- периодична преоценка на ресурсите и на адекватността на процедурите за контрол на дейностите с отпадъците, както и тяхното актуализиране;
- оценка на санкциите, които се налагат при нарушения на законодателството и при неспазване на условията в издаваните разрешения за дейности с отпадъци.

- Посочената оценка на системата за налагане на санкции включва:

- идентифициране на пропуските, при които санкциите не се прилагат или не са достатъчно добре регламентирани в общинското законодателство и в съответствие с изискванията в ЕС;

- оценка на настоящите нива на глобите и санкциите и съпоставянето им с реалните разходи за отстраняване на екологичните щети, които биха възникнали в случай на евентуално нарушение;

- оценка на честотата за провеждане и адекватността на процедурите за мониторинг и контрол, в т.ч. на процедурите за установяване и налагане на санкции

Осигуряване на база данни за отпадъците

Осигуряването на достатъчна и достоверна информация за образуването, съхранението, оползотворяването и обезвреждането на отпадъци е необходимо условие за осигуряване на планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците.

- Създаване и допълване на информационна система за отпадъците

Събирането, обработването и анализирането на данни за отпадъците, както и за съоръженията и дейностите за оползотворяване и обезвреждане, има няколко цели:

- изпълнение на изискванията на ЕС, относно докладване на данни за управление на отпадъци;

- предоставяне на изходна информация, необходима за планиране, развитие и управление на дейностите с отпадъците;

- предоставяне на необходимите данни за извършване на ефективен мониторинг и контрол;

- предоставяне на информация за участниците в процеса на управление на отпадъците;

Прилагане на принципите за устойчиво и интегрирано управление на отпадъците

Основната цел на политиката на Европейския съюз по управление на отпадъците е осигуряване на висока степен на защита на околната среда, без да се нарушава функционирането на общия европейски пазар и при насърчаване на устойчивото развитие. За да се постигне тази двустранна цел са от огромна важност следните елементи:

- всеобхватна и интегрирана правна рамка;
- подходящи дефиниции на понятията, свързани с отпадъците;
- подходящи правила и принципи;
- надеждни и сравними данни.

Стратегията на Общността разглежда отпадъците като източник на замърсяване с нарастващо значение. Предвид това, правилната и подходящо планирана политика по управление на отпадъците може да допринесе както за съхраняване на ограничените природни ресурси, така и опазване на околната среда, като по този начин съществено допринася за устойчивото развитие.

Като отчита, че управлението на отпадъците е комплексна задача, съставена от множество компоненти и основана на следните устойчиви принципи:

- *“предотвратяване”* - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избягнато, където това е възможно;

- “отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” – тези, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда трябва да покрият пълните разходи за своите действия;
- “превантивност” – потенциалните проблеми трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап;
- “близост” – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване.

Предотвратяване образуването на отпадъци трябва да бъде разглеждано като основен приоритет, следвано от оползотворяването и на последно място от безопасното обезвреждане на отпадъците. При прилагането на тази йерархия, трябва да бъде търсено най-доброто решение от гледна точка на опазване на околната среда, като се отчитат различните икономически и социални фактори. Страните членки трябва да вземат подходящи мерки за осигуряване на интегрирана и адекватна система от съоръжения и инсталации за обезвреждане на отпадъците, което ще позволи на Общността да постигне самостоятелно обезвреждането на отпадъците образувани в ЕС (принципът на самостоятелността).

Отговорността на производителите”. Разглеждайки жизнения цикъл на продукта от производството до края на полезния му живот, производителите, дистрибуторите на материали, търговците, потребителите и отговорните административни органи си поделят специфични отговорности за управлението на отпадъците. Въпреки това, ролята на производителя на продукта се счита за доминираща, тъй като той взема ключовите решения относно неговия продукт, които в основна степен определят възможностите за управление на получените отпадъци. Производителите следователно, могат да допринесат не само за предотвратяване образуването на отпадъци, чрез употребата на подходящи технологии, влагането на рециклируеми или по-малко опасни материали, но също така като предлагат продуктите си по начин, стимулиращ повторната им употреба и оползотворяване. Такива мерки могат да бъдат осигурени чрез маркировката, етикетването, издаването на инструкции за употреба и публикуването на подходяща информация.

Необходим е подходящ контрол върху трансграничния превоз на отпадъци в условията на правната рамка, установена с Регламент 259/93. Специално внимание трябва да бъде отделено за достигане на двойната цел за осигуряване на високо ниво на опазване на околната среда, без това да води до нарушения на функционирането на вътрешния европейски пазар. Необходимо е подходящо прилагане на “*принципите за близостта и самостоятелността*” при обезвреждането на отпадъците. В съответствие с тези принципи, отпадъците трябва да бъдат обезвреждани в една от най-близо разположените подходящи инсталации и отпадъците, образувани в рамките на Общността не трябва да бъдат обезвреждани другаде.

Трябва да се обърща по-голямо внимание на инструментите, които могат да бъдат използвани на различните нива, с оглед постигане на поставените цели, а именно регулаторни и икономически инструменти, надеждна и сравнима статистика на отпадъците, планове за управление на отпадъците, подходящо налагане на законодателството и адекватна употреба на оценката на жизнения цикъл и еко-балансите.

Да се осъзнае необходимостта от активна роля и включването на всички стопански субекти за постигане на целите в областта на управление на

отпадъците, като изисква участието на държавните власти, търговските дружества, екологичните организации и обществеността.

Развитието на екологичното законодателството на Европейския съюз, и в частност в областта на управление на отпадъците е динамичен процес, продължаващ повече от 30 години.

Общинските програми се разработват в съответствие със следните основните принципи:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като образец за социални и структурни икономически трансформации, които оптимизират настоящите икономически и социални ползи, без да застрашава потенциала за съществуването им в бъдеще. Основната цел на устойчивото развитие е да се достигне разумно и справедливо разпределение на нивото на икономическо благосъстояние, което да бъде продължено за много поколения.

Устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците означава използване на природните ресурси по начин, който не ги унищожава или уврежда и не ограничава възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения. Това налага максимално използване на възможностите за предотвратяване на образуването на отпадъци и за оползотворяване и рециклиране на вторични суровини.

Принцип на предотвратяването

Принципът на предотвратяването се състои в ограничаване до минимум на използването на природни ресурси и намаляване на количествата и/или опасността, произтичащи от образуването на отпадъци. Същевременно, достигането на по-ниски нива на образуване на отпадъци би намалило и въздействията върху околната среда, в резултат на тяхното обезвреждане.

Предотвратяването на образуването на отпадъци е принцип, който трябва да бъде използван както в домакинствата, така и от промишлеността, чрез внедряване на чисти технологии, намаляващи отрицателното въздействие на отпадъците при мястото на генериране.

Принцип на превантивността

Принципът на превантивността е един от принципите, които са разработени, за да подпомогнат усилията за постигане на устойчиво развитие. Той насочва вниманието към предвиждане и избягване на потенциалните проблеми при дейностите с отпадъци, като по този начин подпомага предотвратяването на риска за околната среда и човешкото здраве.

Конференцията на ООН за Околна Среда и Развитие, в декларацията си от Рио де Женејро, дефинира този принцип по следния начин: "В случаите, когато съществува заплаха от сериозни и необратими екологични щети, липсата на пълни научни познания не трябва да бъде използвана като причина за отлагане на икономически ефективни мерки за предотвратяване на увреждането на околната среда". Принципът включва и вземането на превантивни мерки, за да бъде предотвратено бъдещо увреждане на околната среда и на човешкото здраве, дори когато не съществуват достатъчни научни познания за осъществяването на предпазните мерки.

Принцип на близост и самодостатъчност при управление на отпадъците

Принципът на близостта изисква отпадъците да бъде обезвреждани, колкото се може по-близо до мястото на тяхното образуване. Този принцип трябва да бъде отчитан при изграждането на системи за управление на отпадъци на регионално,

национално и международно ниво. Той цели ограничаване на неблагоприятните въздействия върху околната среда, свързани с транспортирането на отпадъци. Общата цел на принципа за близостта е да бъде достигнато във възможно най-голяма степен самостоятелност при управлението на отпадъците на локално, национално и европейско ниво.

Прилагането на принципа зависи от вида и количествата на отпадъците, начините за транспортиране и потенциалното въздействие върху околната среда на методите за третиране. Трябва да се вземе предвид баланса между принципа на близостта и подобряването на икономическите показатели с нарастването на капацитета на съоръженията за третиране. Поради това, когато е икономически ефективно, специализираните съоръжения за оползотворяване или обезвреждане могат да бъдат разположени на значително разстояние от мястото на образуване на отпадъците.

Принципа на самодостатъчност изисква отпадъците, генерирани в страните членки на Европейския Съюз, да бъдат третирани в съоръжения и инсталации в границите на Европейския съюз.

Йерархия на управлението на отпадъците

Йерархията, формулирана с Общата Стратегия за управление на отпадъците в ЕС от 1996, описва предпочитаната последователност на операциите и дейностите с отпадъци, както следва:

► *Предотвратяване на образуването на отпадъците* чрез намаляване на количествата и/или съдържанието на опасните вещества в образуваните отпадъци.

► *Повторна употреба / Рециклиране / Оползотворяване* посредством:

- повторна употреба – многократно използване на продукти или предмети за същата или други цели;
- рециклиране – преработка на отпадъците и използването им като суровини за производството на същите или други продукти;
- оползотворяване – чрез прилагане на методите на компостиране, оползотворяване на енергията или други технологии;

► *Обезвреждане* чрез депониране или изгаряне на отпадъци, без оползотворяване на енергия, в случай, че няма друго подходящо решение.

Целта на йерархията е да илюстрира модел на интегриран подход за управление на отпадъците, като прилагането ѝ в посочената последователност ще допринесе за създаването на устойчива политика по управлението им. До сега, най-голямо внимание в България бе отдавано на депонирането на отпадъци. Постигането на добри резултати при управление на отпадъците за периода на действие на програмата е свързано с преместване на акцента към предотвратяване, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъците.

Йерархията на управление на отпадъците следва да бъде разглеждана във връзка с другите принципи и в частност с прилагането на “най-добри екологични практики”.

Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи

Принципът за използване на най-добрите налични техники, неизискващи прекомерни разходи (НДНТНПР) е консултативен процес за вземане на решения, в който се отчитат относителните преимущества на различните възможности за управление на отпадъците, имащи отношение към опазването на околната среда, на приемлива цена. Йерархията на управление на отпадъците предоставя

теоретичната рамка, която може да се използва като ръководство при оценяването на различните възможности. НДНТНПР е решение (или комбинация от решения), което за дадени цели и обстоятелства предоставя най-големи ползи или застрашава в най-малка степен околната среда, както в краткосрочен, така и в дългосрочен аспект.

Независимо че йерархията е полезна като обща цел на политиката по управление на отпадъците, нейното прилагане трябва да бъде съпоставяно с принципа на НДНТНПР, в зависимост от съществуващите обстоятелства. Йерархията на отпадъците не винаги показва най-устойчивите възможности за управление на различни видове отпадъци, доколкото техните причинители желаят да ги оползотворят или обезвредят по икономически най-ефективен начин. Следователно, НДНТНПР ще бъде различна за всеки отделен отпадъчен поток, в зависимост от конкретните обстоятелства.

Пълна отговорност на замърсителите

“Разширена отговорност на производителя”

Разглеждайки жизнения цикъл на един продукт от неговото производство до края на полезния му живот се вижда, че производителят на продукта, чрез възприетите решения за дизайна и състава на съответното изделие има доминираща роля, която до голяма степен определя потенциала за образуване на отпадъците и характеристиките на последващото им управление.

Поради това, в съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на рециклиране и не съдържат материали, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара стоки.

“Замърсителя плаща”

Принципът “замърсителят плаща” изисква причинителите на отпадъци да поемат отговорност за техните отпадъци, вместо да очакват, обществото да носи товара на управлението и да плаща разходите, свързани с третирането и обезвреждането им. Потенциалните разходи за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и таксите за управление на отпадъците.

Интегрирано управление на отпадъците

Интегрираното управление на отпадъците изисква вземане на решения и прилагане на ясно определени количествени цели в рамките на една система, състояща се от законови, технически, организационни и икономически мерки, идентифицирани източници на ресурси и определени отговорности за всички участници, изпълняващи тези цели.

Интегрираното управление съчетава всички останали принципи на политиката по управление на отпадъци. То гарантира взаимодействие и оптимално съчетаване на различните методи и подходи, целящи достигане на икономически и екологически ефективно управление на отпадъците.

5.7. Укрепване на административния капацитет за управлението на отпадъците в общината

Институционалната и организационната рамки на различните нива в системата за управление на отпадъците са от първостепенна важност за прилагане на законодателството.

- Обезпечаване на местните институции с достатъчен квалифициран персонал и технически ресурси.

Планирането, регулирането и налагането на законодателството по управление на отпадъците зависи от наличните човешки ресурси в общината. За да се подпомогне изпълнението на законодателството, компетентните органи на национално, регионално и общинско ниво се нуждаят от достатъчен и добре обучен персонал, ангажиран със:

- разработване и прилагане на законодателство, технически стандарти и ръководства за дейностите по управление на отпадъците;
- разработване на политиката за управление на отпадъците, планиране и прилагането на местно ниво;
- съгласуване на разрешения за дейности с отпадъци и за изграждане и експлоатация на инсталации за оползотворяване и обезвреждане;
- упражняване на контрол, извършване на проверки и мониторинг на дейностите и инсталациите, образуващи и/или третиращи отпадъци;
- инициране и налагане на мерките по прилагане на законодателството;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни;
- подготовка, разработване, оценка, прилагане и надзор на проекти за изграждане на общинската система за управление на отпадъци;

Общинските специалисти по околна среда, следва да участват в планирани програми на обучение от регионални и национални институции. Тези програми трябва да отделят специално внимание на възможностите и добрите практики за въвеждане на разделно събиране на отпадъците; третиране и крайно обезвреждане на битови отпадъци, управление на строителни отпадъци и на масово разпространени и опасни отпадъци (отработени масла, излезли от употреба автомобили, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.).

В плана се предвиждат мерки за обучението и квалификацията на служителите, отговарящи за дейностите по отпадъците, осигуряване на подходяща техника и оборудване, за да се гарантира:

- компетентност при разработване на нормативни актове, указания, планове и програми по прилагането на управление на отпадъците на местно ниво;
- ефективен контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията за управлението на отпадъците;
- ефективен контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията за разделно събиране на отпадъците;
- регионално управление на оползотворяването или обезвреждането на отпадъци и сдружаване с други общини;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни;
- подготовка, разработване, оценка, прилагане и надзор на проекти за изграждане на инфраструктура за оползотворяване или обезвреждане на отпадъци.

Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите “отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” в система за интегрирано управление на отпадъците

При отчитане на средствата, които се заделят за финансирането на общинските системи за управление на отпадъците понастоящем, се налага мнението, че е необходимо осигуряване на адекватни по размер средства за оборудване, съдове за събиране, транспортни средства и съоръжения за обезвреждане, както и за текущите разходи за извършване на дейностите и експлоатация на съоръженията за обезвреждане.

Прилагането на принципите “отговорност на производителя” и “замърсителят плаща”, в съответствие с изисквания на националното и европейското законодателство, към системите за интегрирано управление на отпадъците, ще доведе до нарастване на таксите, заплащани от домакинствата и промишлеността до нива, позволяващи възстановяване на всички разходи за извършваните в момента дейности, както и за бъдещото въвеждане на нови съоръжения и услуги.

По силата на националното законодателство, общинските администрации са изцяло отговорни за организиране на дейностите по управление на битови отпадъци и поддържане чистотата на населените места. Финансирането на услугите и дейностите се осигурява със средства, предвидени в съответните общински бюджети, осигурени чрез таксите за битови отпадъци, заплащани от домакинствата и промишлеността. Размерът на събираните такси зависи от специфичните условия във всяка отделна община.

Организирането на системи за управление на отпадъците (събиране, временно съхранение, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане), които са в съответствие с по-високите изисквания, установени от законодателството, ще доведе до повишаване на разходите за управление на отпадъците. За да бъде постигнато съответствие с тези изисквания е необходимо да се създаде механизъм за ефективно разходване на “таксите за битови отпадъци”, с цел достигане на нива, покриващи дългосрочните разходи. При повишаването на таксите следва да бъде отчитано състоянието на местната икономика и поносимостта им, съобразно доходите на населението. От особена важност е средствата, постъпващи от такси да бъдат изразходвани само за дейности по управление на отпадъците, по най-ефективния начин. Предвижда се предоставяне на по-голяма гъвкавост на общините при определяне на общинските такси смет. Като част от тази цел, особено внимание трябва да бъде отделено на определянето на адекватни такси за депониране. Те трябва да покриват всички разходи за експлоатация на депото, както и предполагаемите разходи за дейностите след закриване на площадката, за период от 30 години. Тези мерки могат да бъдат ефективни само ако се прилагат паралелно със засилен контрол от страна на компетентните органи спрямо нелегалното изхвърляне на отпадъци и експлоатиране на депа, които не са в съответствие със законовите разпоредби.

Участие на обществеността

Участието на обществеността в цялостния процес на промени в сектора за управление на отпадъците има много голямо значение. Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за

възможностите и отговорностите относно предотвратяването и оползотворяването на отпадъците.

Обществените обсъждания на проекти по управление на отпадъците също са от голямо значение, защото те от една страна информират населението, а от друга страна се създава възможност да се вземе под внимание общественото мнение по въпросите на управление на отпадъците.

Усъвършенстване на системата за управление на специфичните потоци отпадъци

► Масово разпространени отпадъци: отпадъци от опаковки, батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства, негодни за употреба автомобилни гуми и отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

В допълнение към общите цели, общинската програма поставя и конкретни изисквания за управление на специфични потоци отпадъци, в зависимост от взетите решения за подхода за управление на съответния отпадък и условията в общината.

Както беше посочено вече, нормативната уредба предоставя на общините различни възможности за участие, в системите, финансирани от производителите и вносителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Ролята на общината за осигуряване на възможност на домакинствата да предават за оползотворяване или рециклиране, образуваните от тях масово разпространени отпадъци се определя от Закона за управление на отпадъците в чл.19, ал.3 т.7 което се изразява в определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.

► Отпадъци от опаковки

Изискванията за управлението на отпадъците от опаковки са регламентирани в Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, ДВ бр.85/06.11.2012 г., изм. и доп. бр. 76/30.08.2013г.. Основна роля за правилното изграждане на система за събиране и рециклирането им е възложена на организациите по оползотворяване и на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ по Закона за управление на отпадъците.

Задълженията на кмета и общинската администрация са определени в Раздел трети на Наредбата. Кметът на общината сключва договор с организация по оползотворяване или лице, притежаващо съответния документ за създаване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

► Батерии и акумулатори

Дейностите по разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори от населението се организират от кмета на общината чрез сключване на договор с организация по оползотворяване или лице, притежаващо регистрационен документ или разрешение по ЗУО, съгласно Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори, ДВ бр. 2 / 08.01.2013 г., в сила от 8.01.2013г., попр., бр.6 от 22.01.2013г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013г., в сила от 11.06.2013 г., бр.бр. 66 от 28.08.2015г.

С договора се определят:

-изискванията към системата за разделно събиране на портативни и автомобилни негодни за употреба батерии и акумулатори от домакинствата;

-задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране;

-задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании;

-задължение за предоставяне в срок на общината ежегодна информация за разделно събраните негодни за употреба батерии и акумулатори от територията на общината.

► **Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване**

Дейностите по разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от населението се организират от кмета на общината чрез сключване на договор с организация по оползотворяване и/или с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално и/или с друго лице, притежаващо регистрационен документ или разрешение по ЗУО, съгласно Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Приета с ПМС № 256 от 13.11.2013г., обн. ДВ бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014г.

С договора се определят:

-изискванията към системата за разделно събиране на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване от домакинствата;

-задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране;

-задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании;

-задължение за предоставяне в срок на общината ежегодна информация за разделно събраното излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване от територията на общината.

► **Излезли от употреба моторни превозни средства**

Задълженията на кмета на общината са определени в Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства ДВ бр.7 / 25.01.2013 г. – определя местата за предаване на излезлите от употреба моторни превозни средства и организира събирането и предаването им в центрове за разкомплектуване като сключва договор с организация по оползотворяване или лице, което изпълнява задълженията си индивидуално. Сдоговора се определят:

-изискванията към системата за разделно събиране на излезли от употреба МПС;

-задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране;

-задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите по прилагане на системата за разделно събиране на излезли от употреба МПС, провеждане на образователни и информационни кампании;

► **Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти**

В чл.39 от Наредбата за отработените масла, приета с ПМС № 352/27.12.2012 година ДВ бр.2 / 08.01.2013 г., са определени случаите, в които кметът на общината има задължения за организиране на дейностите по събиране и съхраняване на отработените масла.

► **Негодни за употреба автомобилни гуми**

В чл.20 от Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, приета с ПМС № 221 от 14.09.2012г., обн. ДВ бр. 73 от 25.09.2012 година, са определени случаите, в които кметът на общината има задължения за организиране на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ (излезли от употреба гуми).

► **Други специфични потоци отпадъци**

► Биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене

Закона за управление на отпадъците предвижда най-късно до края на 2020 г. да се ограничи количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995 г.

Организирането на системата за управление на биотпадъците се регламентира с Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)

В Наредбата са заложили цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци, като до 2020г. разделно събраните и оползотворени битови биоотпадъци да са не по-малко от 50 на сто, образувани през 2014 г. Постигането на тези цели е за региона Троян-Априлци.

В съответствие с действащото законодателство, управлението на биоразградимите отпадъци от домакинствата и приравнените на тях отпадъци от търговията и хранителната промишленост е отговорност на общинските администрации. Това означава, че в общинската програма следва да бъдат заложили следните основни законодателни, административно-организационни, технически и финансови мерки, обезпечаващи изпълнението на целите на националната и европейската политика в тази област:

- проучване на количествата, състава и свойствата на биоразградимите отпадъци, образувани на територията на общината;
- определяне на видовете отпадъци, за които е отговорна общината
- въвеждане на годишни количествени цели за редуциране на количествата на биоразградимите отпадъци, постъпващи за депониране (в съответствие със сроковете и целите на националното законодателство);
- прилагане на контрол и отчетност за постигането на количествените цели (до 31.12.2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 %) ;
- определяне на необходимите разходи и обосноваване на необходимостта от промяна на таксата за управление на битови отпадъци;
- разработване на система за въвеждане на разделно събиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събраните биоразградими и/или зелени отпадъци на регионален принцип;
- повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и оползотворяване на биоотпадъците;
- определяне на срокове, отговорни лица и източници на финансиране за приемане на необходимите организационни мерки за стартиране на дейностите по разделно събиране на този вид отпадъци;
- разработване на документи за кандидатстване за отпускане на финансиране за изграждане на съоръжение/инсталация за предварително третиране на битовите отпадъците;

► Утайки от градските пречиствателни станции за отпадъчни води

Третирането на отпадъчните води в пречиствателни станции, води до значително намаляване на замърсяването на повърхностните води, но от друга страна е свързано с образуването на отпадъци. Утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води съдържат множество потенциални замърсители и поради това е необходимо да се планира тяхното третиране и обезвреждане. В община Априлци все още няма изградена ПСОВ за битови

отпадни води. В централната градска част на кв. Център на гр. Априлци е изградена Канализационна мрежа и локално пречиствателно съоръжение за отпадни битови отпадъчни води, която чрез договор е дадена за експлоатация на „В и К „ АД – Ловеч.

В съответствие с принципа „замърсителят плаща“, управлението на утайките от локалното пречиствателно съоръжение за битови отпадъчни води е задължение на лицата експлоатиращи съоръжението.

Към момента за този вид отпадъци действаща е Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието, приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн. в ДВ бр. 63 от 12.08.2016г.

► **Едрогабаритни отпадъци**

В националното законодателство са въведени задължения за разделно събиране на едрогабаритни битови отпадъци. В по-голямата си част тези отпадъци са съставени от рециклируеми и оползотворими материали (метали и дърво), за които има търсене. Някои от тях обаче съдържат и неоползотворими материали и опасни вещества, поради което е необходимо оборудване на площадка за предаване на едроразмерни отпадъци от бита. Системата за събиране на тези видове отпадъци може да се комбинира и с провеждането на кампании (веднъж или няколко пъти в годината) за приемане и извозване на едрогабаритните отпадъци.

► **Опасни отпадъци от бита: опаковки от бои, лакове, почистващи и перилни препарати, козметични продукти, лекарства с изтекъл срок на годност и др.**

В Закона за управление на отпадъците са въведени задължения за разделно събиране на опасните отпадъци от бита, извън масово разпространените отпадъци, чрез осигуряване на площадка за безвъзмездното им предаване, както и за едрогабаритните отпадъци от бита.

► **Строителни отпадъци от ремонтни дейности в бита**

Съгласно националното законодателство отпадъците от строителство и разрушаване се третират при спазване на следната йерархия на отпадъците:

1. предотвратяване образуването на ОСП;
2. подготовка за повторна употреба;
3. рециклиране на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени;
4. материално оползотворяване,
5. оползотворяване за получаване на енергия на отпадъците, които не могат да бъдат рециклирани и материално оползотворени и
6. обезвреждане на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по предходните точки.

Събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата, както и отделените с троителни отпадъци от принудително премахване на строежи, са ангажимент на общините. В чл. 11 на Закона за управление на отпадъците са определени условията, при които възложителят на строителни и монтажни работи изготвя план за управление на строителни отпадъци.

► Отпадъци от хуманната медицина

Депонирането на инфекциозни отпадъци е забранено от националното законодателство. Във всяко лечебно заведение следва отпадъците се разделят на мястото на тяхното образуване на опасни и такива, които нямат характер на опасни отпадъци(неопасни). Съгласно принципа „замърсителят плаща“, болниците и другите лечебни и здравни заведения са отговорни за безопасното управление на образуваните опасни и неопасни отпадъци в резултат на тяхната дейност.

На територията на Община Априлци няма регистрирани лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове, съгласно публикувания регистър на сайта на Министерство на здравеопазването.

В местните нормативни и административни актове са уредени формите и начините на плащане за извършваните услуги по управлението на отпадъците на територията на общината, където:

Наредба за управление на дейностите по отпадъците на територията на Община Априлци, регламентира реда за реда и условията за екологосъобразното управление на отпадъците, глобите и санкциите за замърсяване на общински места с отпадъци и др.;

Наредба № 16 за определяне и администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Априлци, регламентира реда за заплащане на такса „Битови отпадъци“, както и дейностите, които покрива.

Основният проблем, на много от общините в България е предстоящата промяна на образуването на такса „Битови отпадъци“, която се определя в годишен размер, въз основа на одобрена План-сметка за приходите и разходите за поддържане на чистотата, сметопочистването и сметоизвозването на територията на Общината за съответната година. За физически лица и икономически субекти се използва различен промил от стойността на имота за определянето на таксата. В резултат на тази политика се получават диспропорции и кръстосано финансиране. Приходите от такса смет покриват разходите за управление на отпадъците.

АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Целта на общината е системно да се работи за повишаване на екологичната култура и екологичното съзнание на по – голямата част от населението и най-вече на децата в Общината. Като успешни първи стъпки може да бъде оценено доброто взаимодействие на общината с местните физически и юридически лица, училища, детски градини и читалища, участващи в инициативите на общината в рамките на кампанията “Да изчистим България” и др.

Въпреки целенасочената дейност и постоянна работа на общинската администрация все още няма формирано правилно отношение на гражданите към управлението на отпадъците, няма създадени съзнателни навици за опазване на околната среда от замърсяване с отпадъци.

Основните усилия по отношение на гражданите са насочени именно към промяна на нагласата и съзнанието им по отношение на опазването на околната среда. На този етап се постигат все още незначителни резултати.

Напоследък все повече се заговаря за прилагане на публично – частното партньорство, като модел за добро сътрудничество. В областта на опазване на околната среда това би било полезно и ефективно.

Основно информирането на обществеността на Общината е, чрез интернет сайта на общината и информационните табла. Публикуват се Заповеди на Кмета за регулационните граници на населените места на община Априлци, където се извършват всички услуги по чл. 62 от Закона за местни данъци и такси – събиране и извозване на битови отпадъци, обезвреждането им в депа и поддържане чистотата на териториите на обществено ползване, както и всички актуални планове, програми, указания, приети решения и др.

Изводите от направения анализ са, че Общината се стреми да информира населението адекватно, но е необходимо внедряване и прилагане и на други механизми на информираност особено за по-възрастните групи от населението, както и провеждане на конкретни кампании за запознаване с методите на управление на отпадъци в общината.

АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Отчетността на генерираните отпадъци се води чрез методи и средства, уредени в нормативна уредба. Отчетна книга за събиране, транспортиране и временно съхраняване на битови отпадъци и/или строителни отпадъци. Съществува и Отчетна книга на регионалното депо, която се попълва от оператора на депото. Представят се годишни отчети във връзка с изискванията на Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.).

Отчетността е основния елемент на документирането на управлението на отпадъците. Следвайки йерархичната схема на документиране е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности по обезвреждане или генерират отпадъци да разработят и приемат свои програми за управление на отпадъците. Тези програми ще бъдат включени в Общинската програма за управление на отпадъците.

SWOT АНАЛИЗ

Силни страни	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> - Изработена програма за управление на отпадъците; - Изградено регионално депо за отпадъци – Троян – Априлци ; - Организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване - Разработен проект за закриване и рекултивация на сметището експлоатирано до края на 2006г; - Реализиран проект за семейно компостиране /предоставени са 200 бр. компостери/; - Наличие на национални структури, насочени към дейностите по управление на отпадъците; - Наредба на ОБС Априлци регламентираща устойчивото управление на отпадъците; 	<ul style="list-style-type: none"> - Подобряване на PR дейностите за управлението на отпадъците; - Екологично образование на подрастващото поколение; - Подобряване на контрола върху отпадъците; - Увеличаване на икономическите ползи от разделното събиране на отпадъците; - намаляване на количествата депонирани отпадъци и да не се увеличава такса битови отпадъци - Финансиране на проекти за екологосъобразното съхранение на излезлите от употреба и забранени пестициди на територията на общината; - Реализация на проект за изграждане на допълнителна регионална инфраструктура – инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и компостираща инсталация за разделно събраните биоразградими и/или зелени отпадъци
Слаби страни	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> - локални замърсявания в строителните граници,поземления и ГФ - липса на гражданска инициатива за проекти за управлението на отпадъците 	<ul style="list-style-type: none"> - големият туристически поток може да окаже отрицателно въздействие върху обема на отпадъците; - неустойчиво ползване на рециклируемите отпадъци; - незаконни дейности по освобождаване на отпадъци от бита и строителството;

IV. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Въз основа на анализа на съществуващата практика по управление на отпадъците, отчитане на националното законодателство и политика и на конкретните условия и нужди на района се определят основните цели на програмата. В съответствие с Националния план за управление на дейностите по отпадъците, се поставят следните стратегически цели:

1. Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците;
2. Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло;
3. Разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците;
4. Прилагане на изискванията за строителните отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
5. Рекултивация на депото с преустановена експлоатация;
6. Прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.
7. Прилагане на принципите за устойчиво и интегрирано управление на отпадъците

Формулирането на стратегическите цели на програмата определя рамката за поетапно достигане на целите, залегнали в Национален план за управление на отпадъците 2014 - 2020 г.:

Цел 1. Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Цел 2. Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на тях.

Цел 3. Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Цел 4. Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Следвайки структурата, целите и предвижданията на НПУО 2014-2020 г в настоящата програма са разработени подпрограми, чрез чиито дейности се цели постигане изпълнението, както на конкретните програмни цели (стратегически/оперативни цели), така и на четирите стратегически цели на националния план. За достигане на набелязаните цели в настоящата програма са набелязани конкретни мерки, които са описани в отделните подпрограми и обобщени в плановете за действие към тях.

АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Постигането на целите на настоящата програма се предвижда да се реализира чрез подпрограми, които имат за цел подпомагането на изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за тяхното постигане. За всяка конкретна цел ще бъдат изпълнявани следните програми:

№	СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ	ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ	ПОДПРОГРАМА
1.	Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им	Намаляване на количеството отпадъците; Намаляване на съдържанието на вредни вещества в материалите	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци.

	използване	продуктите.	
2.	Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на разделно събраните зелени и/или биоразградими отпадъци, битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло.	Подпрограма за изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло. Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците. Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.
3.	Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци	Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците.
4.	Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.

Оптималната алтернатива за управление на отпадъците трябва да бъде устойчива система, която е икономически поносима, социално приемлива и екологично ефективна, където:

Икономическата поносимост изисква разходите за системите за управление на отпадъците да са икономически приемливи за всички сектори на обслужваното население, включително домакинствата, търговския сектор, индустрията, институциите и правителството.

Социалната приемливост изисква системите за управление на отпадъците да отговарят на потребностите на местното население.

Екологичната ефективност изисква общите екологични тежести от управлението на отпадъците да намаляват, както по отношение на потреблението на ресурси, така също и по отношение на натиска, който оказват върху компонентите на околната среда и човешкото здраве.

Оптималната алтернатива предполага въвеждането на интегрираното управление на отпадъците като цялостен подход към гореизложените аспекти, включва

използването на различни варианти за третиране на отпадъците и обхваща целия поток отпадъци.

Една интегрирана система за управление на отпадъците се състои от следните етапи, детайлизирани в следващите раздели на програмата:

- предотвратяване образуването на отпадъците и повторна употреба на отпадъците;
- технически варианти за събиране и транспортиране на отпадъците (смесени, разделени при източника);
- съоръжение за сепариране по материали и рециклиране;
- технически варианти за третиране на отпадъците (термично, механично-биологично третиране, компостиране);
- окончателно обезвреждане на отпадъците.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ

Планът за действие обхваща периода 2017 – 2020 година и включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение. Структурата на Плана за действие е съобразена с целите и приоритетите на програмата и отговаря на изискванията и целите на действащото към момента законодателство. С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и практическото реализиране на интегриран подход за управлението на отпадъците на територията на общината.

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Съдържанието и структурата на Подпрограмата са съобразени със структурата и съдържанието на Националната програма. Подпрограмата интегрира интересите на заинтересованите страни на местно ниво и отразява специфичните възможности, компетенции и условия на Община Априлци с цел ангажимент за изпълнение на включените в програмата мерки.

Образуването и третирането на отпадъци е свързано с редица рискове за околната среда, където освен натискът върху компонентите на околната среда, с образуването на отпадъците и тяхното обезвреждане се губят и значителни количества природни ресурси и суровини. В този контекст мерките за предотвратяване или минимизиране образуването на отпадъците и свързаните с тях рискове за компонентите на околната среда и човешкото здраве са от съществено значение за ограничаване изчерпването на първичните ресурси и климатичните промени.

ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Съгласно ЗУО кметовете на общини трябва да разработят и изпълняват програма за управление на отпадъците на територията на общината, която да съответства по структура и съдържание на Националния план. В съответствие с тези изисквания е разработена настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО), която е неразделна част от Актуализираната програма за управление на отпадъците на община Априлци 2017 – 2020 г.

Концепцията за предотвратяване образуването на отпадъци заема основно място във всички нормативни документи за управлението на отпадъците на Европейско ниво, като Директива 2008/98/ЕО за отпадъците, директивите за специфичните отпадъчни потоци, Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане и т.н. В националното законодателство предотвратяването на отпадъците е регламентирано, както в ЗООС, така и в ЗУО и подзаконовите нормативни актове.

В Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци, еднозначно е посочено, че: „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е

възникнал“. Целта на програмата е намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Дефиницията за „предотвратяване“ съгласно чл. 3, ал. 3 от Директива 2008/98/ЕО за отпадъците, съдържа основните аспекти на действията за предотвратяване образуването на отпадъци и намаляване на количеството и опасностите свързани с отпадъците, а също така определя и периода от жизнения цикъл, в който се прилагат мерките за предотвратяване. В съответствие с дефиницията „предотвратяване“ означава мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- а) количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- б) вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве, или
- в) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.

Повторната употреба се счита за форма на предотвратяване тъй като се съдържа в т. а) на дефиницията за предотвратяване – „включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл”. Самостоятелно повторната употреба е дефинирана като „всяка дейност, посредством, която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени”. За повторна употреба могат да се считат следните дейности:

- директна употреба – или от някой друг или по различен начин;
- обновяване: например почистване, подобряване на външния вид, поддръжка в изправност и др.;
- поправка: отстраняване на неизправности;
- използване като източник на резервни части;
- реставриране: този процес може да включва пълно разглобяване на продукта и подмяна на основни части, като реставрираният продукт може да е със същите или дори по-добри качества.

Повторната употреба не само отлага момента в който продукта се превръща в отпадък, но също вследствие многократната употреба на продукта се намалява количеството на отпадъците което би се образувало от еквивалентни продукти за еднократна употреба.

В рамковата директива е въведено и понятието „подготовка за повторна употреба”, което се отнася не за дейности с продукти, а с отпадъци. Подготовката за повторна употреба не се счита за предотвратяване тъй като отпадъците вече са образувани. Въпреки, че не се считат за предотвратяване, подготовката за повторна употреба и рециклирането на отпадъци водят до предотвратяване образуването на отпадъци тъй като спестяват добива на първични природни суровини и свързаното с това образуване на отпадъци от добивната промишленост.

Концепцията за предотвратяване на отпадъците трябва да бъде прилагана по време на всички етапи от жизнения цикъл на продуктите и материалите – от добива на суровината, производството на продукта, дистрибуцията, потреблението и превръщането му в отпадък. За постигане на високо ефективност и ефикасност на мерките, предотвратяването следва да се прилага още преди стартирането на жизнения цикъл на материалите, по време на проектирането на продукта, избор на начин за опаковане, изготвянето на стратегията за реализацията му, вземането на решения за маркетинговото му позициониране и др.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ И МЯСТО НА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ В ЙЕРАРХИЯТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предотвратяване образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъци. Предотвратяването на отпадъци означава да не възникват отпадъци, веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. Всички начини на третиране на отпадъци са свързани с натоварване на околната среда и осигуряване на допълнителен технически, икономически и финансов ресурс. Дори при тяхното оползотворяване възниква натоварвания върху компонентите на околната среда, поради употребата на енергия и вода. Най-адекватното противодействие на проблемите с образуването на отпадъците са всички действия, които могат да се предприемат преди образуването на отпадъците, водещи до предотвратяване на тяхното генериране.

Ефективното използване на ресурсите е един от най-подходящия метод за предотвратяване образуването на отпадъци. Увеличаването на времето на ползването на продуктите или пък многократната употреба на продукти, които обичайно се изхвърлят има като резултат намалено използване на ресурсите, а не само предотвратяване на вредното въздействие върху компонентите на околната среда от генерираните отпадъци, в резултат на по-кратката употребата на тези продукти. Следователно изпълнението на мерките за ПО допринася за постигане на европейските и националните цели за ефективно използване на ресурсите. Този преход обаче трябва да бъде реализиран така, че да не води до намаляване на благосъстоянието и на икономическия растеж. Само по себе си това означава, че не следва да се налага конкурентна среда между екологичните и икономическите политики, а по-скоро да се използват икономическите ресурси и подход за постигане на екологичните изисквания.

Във връзка с ПО непрекъснато се изисква въвеждането на забрана за един или друг продукт. Пред реализирането на забрани на определени продукти или на консумацията на определени стоки има, обаче, правни, много често европейско - правни пречки, поради ограничителното им влияние върху действията на индивида. Има случаи, при които съществуват и икономически и социални причини за не въвеждането на дадена забрана. Проблематичен е също и фактът, че много често не може точно да се определи облекчаващото влияние върху компонентите на околната среда на дадена продуктова забрана и по този начин липсва основата за оценка между действието и ползата от нея. В този смисъл мерките за ПО са поставени в определена ограничителна рамка. Същевременно трябва да се подчертае, че основно с цел увеличаване на ефективността на резултата и намаляване на разходите в икономиките на редица държави, най-вече в производството, бяха предприети редица мерки, водещи до ПО. Обвързващите мерки за ПО обаче се нуждаят от ясно дефинирана правна рамка. Прилагането на мерките за ПО може да бъде проблематично в дадени случаи поради комплексния характер на различните производствени процеси и поради правната необходимост, мерките да са така направени, че да са икономически приемливи и технически възможни. Споменатите по-горе съображения водят до извода, че предприемането на само законови мерки не е достатъчно. Необходимо е да има и доброволни и ограничителни мерки от страна на всички участници в обществения живот, като тези мерки трябва да се разясняват, да се помага за тяхното създаване и провеждане, да се дават съвети на бизнеса и домакинствата. Този „помек“ и „индивидо-ориентиран“ инструмент на ПО дава възможност за широк кръг от мерки и постигане на положителни, ефективни и ефикасни резултати.

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като изпълнението на тези си ангажименти те извършват самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО, общините са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително на ППО, която по силата на ЗУО е неразделна част от НПУО. В общинските програми и наредби за управление на отпадъците могат да се включат и съвсем конкретни мерки за ПО, като например ограничаване на ползването

на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия, ограничаване използването на полиетиленови торбички и др.

За предотвратяване образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци и да оптимизират съществуващите процеси и продукти. Предлагащите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправяне и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти. Неправителствени организации, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики.

Въпреки, че основните количества отпадъци не се генерират от домакинствата, респективно от крайните купувачи, мерките за предотвратяване на отпадъци са насочени в най-голямата си част към тях. Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки. На сегашния етап това означава потребителят следва да притежава и/или изгради такова съзнание, че дори да е готов да понесе ограничения в своите „удобства”, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква, когато на пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са екологично ефективни.

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в член 3, точка 12 от рамковата директива, респективно в §1, точка 28 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, като: „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”

С цел по-доброто изясняване на цитираното определение неговите отделни компоненти могат да бъдат обяснени по-подробно по следния начин:

Количествено и качествено предотвратяване

Докато намаляването на количествата отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Неправилно е да се смята, че ако отпадъкът или неговото третиране само по себе си няма вредно въздействие, то този отпадък не трябва да се предотвратява. По време на самото третиране се изразходва енергия, вода, заема се пространство. Само в случай, че даден продукт не бъде произведен, то той не би се превърнал в отпадък, т.е. в случая на 100% количествено предотвратяване няма да има нужда и от качествено предотвратяване. Тъй като обаче такива случаи са нереалистични или твърде малко вероятни, е еднозначно ясно, че за всеки продукт трябва да се прилагат по възможност и двата аспекта. Когато няма количествено предотвратяване, това не означава, че не трябва да има качествено и обратно.

Предотвратяване още във фазата на проектиране

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока на материали – добив, производство, разпространение и потребление. Предотвратяването на отпадъка не е само в една от тези фази. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат. В този смисъл мерки, предприети във фазата на дизайна и пред-дизайна, биха имали по-голям положителен ефект. Предотвратяване по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на вземане на техническите решения. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на икономически показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и др., както и използване на технологии, изискващи по-малко материал, влагане на по-малко опасни субстанции, по-малко опаковки, по-рядко преместване и по-малко складиране.

ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Целите могат да се обобщят в три групи, главна цел подпомагана от оперативни цели, чието изпълнение от своя страна се постига чрез пакет от мерки. Както главната, така и оперативните цели са формулирани ясно и еднозначно, съгласно разпоредбите на Рамковата директива за отпадъци и ЗУО. Така дефинираните цели са:

- Стратегическа цел (чл. 29, т. 2 последно изречение на Директива 2008/98/ЕО) - Прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъци.
- Оперативни цели (чл. 3, точка 12 на Директива 2008/98/ЕО, респективно § 1, точка 28 ЗУО);
 - Намалване на количеството на отпадъци;
 - Намалване на вредното въздействие на отпадъците;
 - Намалване на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите;

Описаните цели на ППОО са част от общия комплекс политики в областта на устойчивото развитие, като при реализиране на целите и мерките трябва да се имат предвид и социалните и икономически аспекти.

ОЦЕНКА И ОПИСАНИЕ НА МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

В Приложение IV на рамковата директива са изброени възможните мерки за предотвратяване на отпадъците - мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци, мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране и производство и разпространение, мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба. За успешното прилагане на стратегия за предотвратяване на отпадъците е необходимо да се приложи комбинация от нормативни, икономически, технически и комуникационни механизми. Мерките следва да обхващат всички етапи от жизнения цикъл - проектиране, добив на суровини, производство, разпространение, употреба, образуване на отпадъка и края на отпадъка. В съответствие с поставените цели се идентифицират и съответните мерки за тяхното постигане. Условно мерките могат да се разделят в две групи – такива, които влияят непосредствено на възникването на отпадъци и такива, които не влияят непосредствено на възникването на отпадъци.

Мерките за предотвратяване на отпадъците трябва да са дефинирани така, че да се гарантира максимална ефективност на въздействието върху конкретния отпадъчен поток или етап от жизнения цикъл, към които са насочени.

Мерки, които влияят непосредствено на възникването на отпадъци

- повторна употреба - електроуреди: частта повторно употребени стари уреди в съотношение с отчитаните количества стари уреди по видове уреди, както и промяната спрямо предходната година и спрямо друга базисна година;
- повторна употреба - опаковки: развитие на количеството на многократно употребените опаковки по видове при вземане предвид на общото количество от съответния вид опаковки;
- забрана на определени вещества: брой продукти, за които е приложена забрана на определени вещества, начин на прилагане на забраната на вещества и заместване на опасните вещества с други по-малко опасни;
- разрешителни: брой разрешителни за съоръжения, които съгласно разрешението си целят количественото или качествено предотвратяване и намаляване на отпадъците и чиито успех се контролира;
- системи за управление по околна среда: брой предприятия, които са въвели системи за управление по околна среда, целящи количественото или качествено предотвратяване или намаляване на отпадъците и чиито постигане на целите се контролира.
- домашно компостиране: брой домакинства извършващи домашно компостиране.

Мерки, които не влияят непосредствено на възникването на отпадъци

Примери за такива мерки са повишаване на общественото съзнание относно отпадъците, различни обучения, подпомагане на научни проекти, и др. В зависимост от нивото на включване на обществеността, мерките най-общо могат да се обединят в три обширни категории – информационни, насърчаващи и регулиращи.

Информационните мерки имат за цел да променят поведението и да подпомогнат информирания избор. Такива мерки са:

- Образователни кампании;
- Разяснителна информация, насоки за съвети и прилагане на инструменти, основно чрез уеб сайтове;
- Обучителни програми за компетентни органи;
- Еко-етикетиране.

Насърчителните мерки предоставят стимули и финансова и логистична подкрепа за промени в поведение. Такива мерки са:

- Подкрепа за доброволни споразумения;
- Подкрепа за въвеждане на системи за управление на околната среда;
- Инициатива за екологично потребление за ограничаване на ненужната употреба на продукти и ефективно използване на продуктите;
- Подкрепа за изследване и проучване.

Регулиращите мерки са насочени към прилагане на нормативни изисквания за генериране на отпадъци, разширяващи екологични отговорности и включващи екологични критерии, като например:

- Зелени обществени поръчки;
- Такси и стимули за граждани и фирми – като заплащане на мястото на изхвърляне, намалена такса за прилагащите домашно компостиране, намален размер на патентен данък и др.;
- Политика за разширена отговорност на производителя.

ПОВТОРНА УПОТРЕБА

Предотвратяването на отпадъците включва също действия, които могат да бъдат предприети, след като продуктът достигне края на жизнения си цикъл: вместо да

се освобождава от продукта, крайният потребител следва да разгледа като възможности повторната му употреба, поправка или подновяване.

Инициативите за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци са насочени както към производителите на продукти – да използват „чисти технологии“, така и към домакинствата, учебните заведения и т.н. – за повишаване на общественото съзнание. В плана към програмата, общината предвижда мерки (дейности) водещи до:

- насърчаване въвеждането на схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на отпадъци;
- екологосъобразно проектиране – проектиране на продуктите така, че да са пригодени за многократна употреба;
- директна употреба – например повторно пълнене на опаковки, презареждане на батерии, дрехи втора употреба и др.;
- поправка: отстраняване на неизправности например на електрически или електронни уреди;
- използване като източник за резервни части;
- обучение и кампании за повишаване на общественото съзнание, насочени към поощряване на повторната употреба;
- реставриране.

Повторната употреба допринася за намаляване на количеството на образуваните отпадъци на етапа на производство, етапа на разпространение и етапа на потребление от жизнения цикъл на продукта, съответно на:

- етап на производство вследствие употребата на резервни части от излязло от употреба оборудване;
- етапа на разпространение – вследствие повторно пълнене на опаковки;
- етапа на потребление – вследствие продажбата на продукти втора употреба;

НОРМАТИВНИ ПРОМЕНИ

Въз основа на идентифицираните пропуски във въвеждането на националното законодателство и политика на местно ниво, се извършват измененията и допълненията в Наредбата за управление на дейностите по третиране на отпадъците и поддържане чистотата на територията на Община Априлци и настоящата програмата.

В плана за действие към настоящата програма се предвиждат следните мерки за осигуряване на ефективното прилагане на законодателството на местно ниво:

- идентификация на лицата, образуващи големи количества отпадъци, подлежащи на специално регулиране – биоразградими отпадъци, опаковки и други видове масово разпространени отпадъци;
- периодични проверки за спазването на изискванията на националното и местното законодателство;
- прилагане на ефективни санкции и наказания в случай на неспазване на изискванията, с цел постигане на съответствие със законодателството;
- осигуряване на достатъчен, подходящо квалифициран и мотивиран персонал в общинската администрация;
- осигуряване на достатъчни и подходящи технически ресурси (оборудване и т.н.);
- ясно и надлежно документирание на резултатите от проверките.

ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Осигуряването на достатъчни и надеждни данни за образуването, състава, събирането, оползотворяването и обезвреждането на различните видове отпадъци е от съществено значение за правилната оценка на съществуващото състояние и за

осъществяване на ефективно планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците. Съобразявайки с това се предвиждат и мерки за:

- оценка на общото количество на образуваните отпадъци - към данните за събраните битови отпадъци следва да се добави и количеството на битовите отпадъци, изхвърляни на нерегламентирани сметища и количеството на производствените и строителните отпадъци;
- прогнози за евентуалното изменение на количеството и съставът на отпадъците.

ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА

За прилагането на принципа „замърсителят плаща“, в съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство, се налага бъдещо нарастване на таксите, заплащани от домакинствата до нива, позволяващи възстановяване на всички разходи за бъдещото въвеждане на нови съоръжения и услуги. В период на икономическа рецесия се налага оптимизиране на разходите. В плана към програмата се предвиждат мерки за:

- оценка на размера на „таксите за битови отпадъци“, като се предвидят дългосрочните разходи;
- изразходване на средствата, постъпващи от такси, само за дейности по управление на отпадъците, по възможно най-ефективния, ефикасен и прозрачен начин;
- промяна в определянето на „такса битови отпадъци“ и практическо прилагане на принципа „замърсителят плаща“;
- засилване на контрола спрямо нелегалното изхвърляне на отпадъци.

РАЗШИРЕНА ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ

Разширената отговорност на производителя е подход на политиката по околна среда според, който отговорността на производителя за продукта е удължена за да обхваща употребата и етапа след употребата в т.ч. отговорността за управлението на отпадъците, образувани след употребата на продукта. Разходите за управлението им се начисляват в цените на крайните продукти, поради което за да останат конкурентни, производителите се стремят да ги намалят чрез произвеждане на продукти, които могат да се употребяват многократно или след употребата, на които се образуват по-малко отпадъци. Разширената отговорност на производителя може да се реализира на практика чрез:

- нормативни разпоредби или чрез доброволни споразумения между отговорния бизнес и администрацията в т.ч.:
 - задължения за приемане на отпадъците, образувани след употреба на продуктите, обратно в местата за продажба на продуктите на крайните потребители;
 - създаването на обединения на производителите или индивидуално от задължените лица;
 - въвеждане на стандарти за продуктите;
 - въвеждане на цели за събиране и оползотворяване на отпадъци, образувани след употреба на продуктите – каквито са въведени в наредбите за масово разпространените отпадъци;
- икономически инструменти
 - повишаване на таксите за депониране - отчисленията въведени с Раздел IVa от ЗУО и по конкретно отчисленията по чл. 64 от ЗУО;
 - субсидиране на предприятия, които са предприели мерки за предотвратяване и/или налагане на допълнителни такси/данъци на предприятия, чиито продукти не са екологосъобразни;
- комуникационни инструменти
 - маркиране/етикетиране – маркировките за съдържание на вредни

вещества, съгласно наредбите за масово разпространените отпадъци, както и еко маркировките, поставяни на екологосъобразни продукти в съответствие с изискванията на ЗООС;

- информация до потребителите за възможностите за предаване на отпадъците от продуктите, осигурени от производителите;
- информация, предоставена от производителите на преработвателите на отпадъци относно вложените материали, съдържанието на опасни вещества и възможностите за демонтиране/разделяне по материали.

ФИНАНСОВИ СТИМУЛИ

За намаляване на тежестта върху домакинските бюджети от разходите за управление на отпадъците, би следвало да се търсят възможности за финансиране на изграждането на допълнителна инфраструктура за управление на отпадъците от национални и международни финансови институции, както и привличане на инвестиции от частния сектор, под формата на публично-частни партньорства, като например компостиращи инсталации, инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, доставка на съдове за разделно събиране на зелени отпадъци и др.

С прилагането на икономически инструменти може да се постигне значително съкращаване употребата на първични природни ресурси, намаляване на образуваните отпадъци и свързаните с това рискове за околната среда. Те трябва да се използват по начин, който изключва засягане на свободната конкуренция. В съответствие с политиката на Европейския съюз следва да са насочени към осигуряване поемането на разходите по управление на отпадъците от причинителя им или производителя на продукта, след употребата на който се образуват.

Възможните мерки, заимствани от добрите Европейски практики са:

- допълнителни финансови тежести, като данъци и такси върху природните суровини – полезни изкопаеми, строителни материали, дървесина и др.;
- допълнителни финансови тежести, като данъци и такси върху продукти след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;
- допълнителни финансови тежести, като такси върху отпадъци за депониране или изгаряне;
- финансови стимули за производство на екологосъобразни продукти, като данъчни приспадания - с цел защита на конкуренцията се прилагат само за иновации, научни изследвания, а в някои случаи за инвестиции в опазване на околната среда; намаляване на амортизационния срок на инвестициите в опазване на околната среда; субсидии (в т.ч. безвъзмездни) за финансиране на проекти за предотвратяване на отпадъците;
- данъчни облекчения – за центрове за поправка и повторна употреба и за депозитните системи – с цел увеличаване на многократната употреба, при връщане на използвания продукт депозита се възстановява.

СТАНДАРТИ

С прилагането на продуктови стандарти се цели да се гарантира пригодността на продуктите при тяхното проектиране и производство за постигане изискванията за предотвратяване като:

- изискванията за качеството на продукта – критериите за край на отпадъка;
- забрани и ограничения за влагане на опасни вещества – разпоредбите, въведени чрез секторната подзаконова нормативна рамка за масово разпространените отпадъци, REACH и др.;
- изисквания за улесняване на разглобяването, подмяната на резервни части и поправката им, възможност за многократна употреба, и др.;
- изисквания за минимизиране на използваните суровини за обема/теглото;

- осигуряване ефективност и дълготрайност на продукта и възможностите за ремонт и подмяна на резервни части;
- изисквания за маркировка на продукта, като СЕ маркировка, еко маркировка и др.

Други възможни мерки са така наречените технологични стандарти, чрез които се цели повишаване на ефективността на добива на суровини и производството на продукти с цел намаляване и щадене на природните ресурси, като особено внимание се обръща на не възобновяемите такива. Технологичните стандарти се прилагат главно заради нормативни изисквания, но могат да се използват и вследствие на доброволни споразумения или като маркетингов инструмент. Към тях се причисляват и изискванията за прилагане на най-добри налични техники. Прилагането на най-добри налични техники е свързано с предотвратяване на образуването на отпадъци и свързаните с това рискове за компонентите на околната среда в етапите на добив и производство от жизнения цикъл на продукта.

ЕКОМАРКИРОВКА

Целта на този инструмент е насочване на потребителите към покупката на екологосъобразни продукти чрез поставяне на информационен етикет, указващ съдържанието на опасни вещества или друга информация, показваща въздействието върху компонентите на околната среда или чрез поставяне на знак, удостоверяващ, че при проектирането и производството на продукта са взети всички възможни мерки за предотвратяване вредното му въздействие върху околната среда в т.ч. за предотвратяването на отпадъците. Това е комуникационен инструмент и цели въздействие върху нагласата на потребителите.

Реализира се чрез доброволно участие в схеми за поставяне на:

- екомаркировка, удостоверяваща изпълнението на комплекс от критерии от: официални сертифициращи органи (Европейската общност, Blue Angel и др.); частни независими схеми за оценяване (Max Havelaar, FSC, Nature Plus, MSC, Energy Star и др.);
- поставяне на информационен етикет, че продуктът изпълнява определено изискване – клас енергийна ефективност, възможност за рециклиране (лого за рециклиране), членство в организация по оползотворяване (маркировка по чл. 5 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки) и др.;
- издаване на Декларация за екологосъобразност на продукта (Environmental Product Declaration – EPD) – това е стандартизиран инструмент (ISO 14025/TR) за оценката на въздействието върху околната среда на продукта през целия му жизнен цикъл.

ЗЕЛЕНИ ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

„Зелените” обществени поръчки следва да се основават на ясни, обосновани и амбициозни екологични критерии за продуктите и услугите, на база на подхода на жизнения цикъл. В своето съобщение „Обществени поръчки, за по-добра околна среда” Европейската комисия препоръча определяне на общи критерии за „зелените” обществени поръчки, с оглед прилагането на единен подход от страните-членки, което ще предотврати фрагментиране (раздробяване) и нарушаване на конкуренцията на Единния вътрешен пазар на Общността. В последствие, Комисията разработи и публикува критерии за „зелени” обществени поръчки, които покриват 21 групи продукти и услуги, идентифицирани като най-подходящи.

Ръководството на Европейската комисия е предназначено да бъде използвано от публичните власти за успешно планиране и прилагане на „зелени” обществени поръчки. В него по един близък до практиката начин са обяснени възможностите, които предлага европейската нормативна уредба и са разгледани прости и ефективни

подходи за постигането на екологосъобразност на договорите за обществени поръчки. С оглед да е по-практично, ръководството следва логиката и структурата на процедурата за обществени поръчки. То включва също и редица примери за „зелени“ обществени поръчки на публични власти в различни страни-членки на ЕС.

Държавните и общински институции могат да допринесат за постигане на устойчиво и екологосъобразно производство и потребление, и повишаване на ресурсната ефективност на икономиката, чрез избора на стоки и услуги, които са съобразени с опазването на околната среда и рационалното и отговорно използване на природните ресурси. Един от най-важните инструменти на администрацията е повишаване провеждането на „зелени обществени поръчки“, при които водещите критерии за избор на изпълнители на услуги или закупуване на продукти с обществени средства е прилагането на принципа за предотвратяване на отпадъците (http://www3.moew.government.bg/files/file/Green/gpp_introduction_bg.pdf).

Зелените обществени поръчки освен, че имат директни ползи за околната среда, подпомагат развитието на пазара на екологосъобразни продукти и услуги, допринасят за преодоляване на предразсъдъците относно използването на рециклирани продукти, продукти втора употреба и служат като добър пример за частния сектор.

ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОТО СЪЗНАНИЕ

Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху компонентите на околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за възможностите и отговорностите, относно предотвратяването и оползотворяването на отпадъците.

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложили в общинската програма, трябва да се постигне при оптимален баланс на интересите на различните участници в процеса по управление на отпадъците. За целта е необходим непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото съзнание. Във връзка с гореизложеното, в настоящата програма се предвиждат мерки за:

- повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;
- провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специално за целта или включени като част от програмите за честване на празници на общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работата с подрастващите;
- повишаване на информираността за опасността за компонентите на околната среда, свързани с управление на отпадъците с което да разясни на:
 - потребителите да купуват продукти, след употребата, на които се образуват по-малко отпадъци и оказват по-малко вредно върху околната среда;
 - производителите да произвеждат продукти, след употребата, на които се образуват по-малко отпадъци и оказват по-малко вредно върху околната среда;
 - проектантите да проектират продукти, след употребата, на които се образуват по-малко отпадъци и оказват по-малко вредно върху околната среда.

В условията на пазарна икономика търсенето на екологосъобразни продукти може да бъде повишено ефективно, основно чрез въздействие върху нагласите на потребителя. В съвременното информационно общество разясняването на

негативните въздействия на отпадъците върху компонентите на околната среда е силен подтик за насочване на потребителите към придобиването на продукти с по-малко опаковки или с опаковки, създаващи по-малко рискове за околната среда, което от своя страна следва да насърчи проектирането и производството на екологосъобразни продукти, от които се образуват по-малко отпадъци, продукти с ограничено съдържание на опасни вещества, продукти подходящи за многократна употреба, намаляване на опаковките и др.

Мерките за публичност и реклама следва да бъдат провеждани не само от производителите и дистрибуторите на продукта, но да се подкрепят също от компетентните органи потребителски и други неправителствени организации.

ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ

В плана се предвиждат мерки за обучението и квалификацията на служителите, отговарящи за дейностите по управление на отпадъците, осигуряване на подходяща техника и оборудване, за да се гарантира:

- разработване на нормативни актове, указания, планове и програми по прилагането на управление на отпадъците на местно ниво;
- контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията за управлението на отпадъците;

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатор за изпълнение		Отговорник
				Текущи	Целеви	
Насърчаване на фамилно компостиране в населените места на общината	Собствени средства	Постоянен	Намаляване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци	Съществуваща система	Брой домакинства извършващи дом. компостиране	Общината
Актуализиране на общинската нормативна уредба в областта на управление на отпадъците	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Актуализирана нормативна рамка	Съответствие с националното законодателство	Съответствие със законодателството и въвеждане на добри практики	Общината
Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на отпадъците	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проведени кампании	Обществеността достъпна информация	Проведени кампании	Общината
Провеждане на кампании за насърчаване на употребата на екологосъобразни продукти	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проведени кампании	Обществеността достъпна информация	Проведени кампании	Общината
Извършване на периодични информационни кампании за предотвратяване образуването на битови отпадъци	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проведени кампании	Обществеността достъпна информация	Проведени кампании	Общината

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ НАЙ-МАЛКО ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪЖКЛО

Изпълнението на въведените с настоящата подпрограма мерки ще се подпомогне постигането на *Цел 2: увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци*. Целите за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци се изчисляват съгласно метода, определен със Заповед № РД-884/18.11.2014 г. на Министъра на околната среда и водите. Степента на рециклиране на битовите отпадъци се изчислява като съотношение на общото количество на отпадъците, предадени за рециклиране и общото количество на генерираните отпадъци от домакинствата и подобни източници. Следователно за изпълнение на целите се зачитат:

- Масово разпространените отпадъци, събрани от организации по оползотворяване;
- Отпадъците, отделени в инсталацията за предварително третиране в случай, че са предадени за подготовка за повторна употреба и рециклиране;
- Компостът, произведен в инсталацията за открито компостиране от разделно събрани биоотпадъци (зелени отпадъци и подходящи за открито компостиране хранителни отпадъци);
- Отпадъци, събрани чрез системата за събиране на биоотпадъци в случай, че са компостирани.

ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Съгласно Закона за управление на отпадъците са поставени Национални цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци както следва

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло

Съгласно нормативната уредба, всяка община може да постигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона.

Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и НУБА и ИУЕЕО, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване чрез схемите за „разширена отговорност на производителя“, се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

В допълнение към общите цели, общинската програма поставя и конкретни изисквания за управление на специфични потоци отпадъци, в зависимост от взетите решения за подхода за управление на съответния отпадък и условията в общината.

Нормативната уредба предоставя на общините различни възможности за участие, в системите, финансирани от производителите и вносителите на

продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Ролята на общината за осигуряване на възможност на домакинствата да предават за оползотворяване или рециклиране, образуваните от тях масово разпространени отпадъци се определя чрез мерките, които задължително трябва да бъдат предприети от общинска администрация за съответния вид отпадъци.

Морфологичният състав на битовите отпадъци също има важно значение за прецизиране на количествата и отчитане на изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.

МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

Съгласно националното секторно законодателство, отговорността за разделното събиране на масово разпространените отпадъци е възложена на лицата, пускащи на пазара продукти след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това се очаква от общините да осъществяват конкретни мерки и да предприемат адекватни действия при планиране и определяне на изискванията към системите за събиране на тези отпадъчни потоци, с цел постигането на високи нива на рециклиране. За тази цел ще се предприемат мерки за:

- Сключване на договори с ООп за всички видове масово разпространени отпадъци;
- Включване в местната нормативна уредба на подробни изисквания към физическите и юридическите лица за разделно събиране на масово разпространените отпадъци и други рециклируеми материали;
- Установяване на постоянен диалог и редовни срещи с Организацията по оползотворяване, действащи на територията на общината;
- Осъществяване на професионално разработени кампании за повишаване на информираността на обществеността, организирани на общинско ниво;
- Определяне на допълнителни местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране,

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци в региона ще доведе до намаляване на общото количество депонирани отпадъци.

ПРЕДВАРИТЕЛНО ТРЕТИРАНЕ

В нормативната уредба е създаден механизъм за насърчаване на рециклирането и оползотворяването на отпадъци чрез въведените отчисления, които увеличават цената за депониране. Общините могат да намалят или изцяло да се освободят от отчисленията в случай, че изпълнят целите за разделно събиране на битови отпадъци и отклоняване на биоразградимите отпадъци от депа. В тази връзка е необходимо прилагане на мерки за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на битовите отпадъци така, че да се постигнат целите за рециклиране, целите за отклоняване на биоразградими отпадъци от депа и критериите за стабилизиране на остатъчната фракция в степен, достатъчна за получаване на мотивирана заповед от директорът на РИОСВ, с която дава съгласие за намаляване на дължимите отчисления за депониране на битови отпадъци. Предвид гореизложеното двете общини участващи в регионалното сдружение взеха решение да кандидатстват с общо проектно предложение по процедура: BG16M1OP002-2.002 - Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на

компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, Оперативна програма Околна среда, с наименование: "Проектиране и изграждане на допълнителна инфраструктура (инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци) на развитие на регионалната система за управление на отпадъците на регион Троян, включващ общините Троян и Априлци"

СЪБИРАНЕ НА ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ ДОМАКИНСТВОТА

В съответствие с нормативните изисквания, разделното събиране на опасни отпадъци се предвижда да обхване всички населени места през 2020 г. Събирането на опасните отпадъци от населението се предвижда да се осъществява кампанийно от дружество, притежаващо необходимите разрешителни документи.

Не се предвиждат обезвреждане на опасни отпадъци от домакинствата на територията на общината.

В рамките на регионалното сдружение е определен принос на всяка община за постигане на регионалните цели за рециклиране на битови отпадъци.

ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Стратегическата цел - увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативната цел - конкретни изисквания за достигане на стратегическата цел, а именно: Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло.

АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ И НАСОКИ ЗА БЪДЕЩИ МЕРКИ

Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки, чрез извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране. Общините участващи в регионалното сдружение взеха решение да кандидатстват с общо проектно предложение по процедура: BG16M1OP002-2.002 - Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, Оперативна програма Околна среда, с наименование: "Проектиране и изграждане на допълнителна инфраструктура (инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци) на развитие на регионалната система за управление на отпадъците на регион Троян, включващ общините Троян и Априлци".

В плана се предвиждат следните мерки, които задължително следва да бъдат вземани под внимание при сключването на договорите с организациите по оползотворяване:

- определяне на местата за разполагане на съдове за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори на територията на общината;

- редовно информирание на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на батерии и акумулатори, значението на символите, използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за събиране;
- организиране на дейностите по събиране и временно съхраняване на негодни за употреба батерии и акумулатори и предаването им за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане;

Пряко отношение към постигане на специфичната цел на настоящата подпрограмата са мерките от другите подпрограми, например свързани с:

- обучителни програми за поддържане и подобряване на капацитета на администрацията на общината;
- анализ и инициране на общо събрание на РСУО, на което да се обсъди и вземе решение за подхода за изпълнение на целите за оползотворяване и рециклиране на битовите отпадъци от общините в РСУО, обвързано с вземането на решения по други свързани въпроси;
- извършване на нови морфологични анализи след 5 години, съгласно изискванията на ЗУО.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатор за изпълнение		Отговорник
				Текущи	Целеви	
Въвеждане на задължени към собственици или наематели на търговски обекти за разделно събиране на отпадъци	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	До 2020 г., включително	Въведени задължения	Съществуваща система	Въведени задължения	Общината
Осигурен допълнителен капацитет на регионален принцип за предварително третиране на битовите отпадъци и предаването за рециклиране на оползотворимите фракции отпадъци	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници, ОПОС	До 2020 г., включително	Осигуряване на допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци	Сключен договор за НУБА	Осигурен допълнителен капацитет към 2020 г.	Общината РСУО
Проучване на възможностите и сключване на договор с ООп за МРО	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проучени възможности и подготовка за сключване на договор	Сключен договор за НУБА	Проучени възможности за сключване на договор и за останалите МРО	Община
Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на отпадъците, свързани с МРО	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проведени кампании	Обществено достъпна информация	Проведени кампании	Община
Информирание на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на МРО, значение на символите, използвани за маркиране, възможности за участие в системите за разделно събиране	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проведени кампании	Обществено достъпна информация	Проведени кампании	Община

Оптимизиране на съществуващата система за събиране и транспортиране на битови отпадъци	Собствени средства	Постоянен	Намаляване на нерегламентирано то изхвърляне на отпадъци	Съществуваща система	Оптимизирана система	Община
Разработване на проект за проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на регионален принцип, съвместно с община Троян	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници, ОПОС	До 2019г. включително	Подготвен проект	Проектна готовност	Разработен цялостен проект за изграждане на компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране	Община
Проучване на възможностите и сключване на договор с ООп за МРО	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проучени възможности и подготовка за сключване на договор	Сключен договор за НУБА	Проучени възможности за сключване на договор и за останалите МРО	Община

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ

Изпълнението на въведените с настоящата подпрограма мерки ще подпомогне постигането на *Цел 2: увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци.*

ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Със Закона за управление на отпадъците и Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г. са поставени конкретни цели пред общините за намаляване на количествата депонирани биоотпадъци на депата за отпадъци и насочването на потока към други методи за третиране и оползотворяване.

„Биоразградими“ са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

„Биоотпадъците“ са част от биоразградимите битови отпадъци, и по-конкретно отпадъците от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците вменява изисквания към намаляване на количеството биоотпадъци, предназначени за депониране в следните съотношения по години:

- до 31.12.2016 г., не по-малко от 25% от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
- до 31.12.2020 г. не по-малко от 50% от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;
- до 31.12.2025 г. не по-малко от 70% от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.

За постигане на регионалните цели по чл. 31 от ЗУО за отклоняване на биоразградимите отпадъци от депа е необходимо прилагане на мерки за разделно събиране на биоотпадъци и предварително третиране на смесените битови отпадъци. За целта е необходимо да бъде уточнен финансовия принос на общината в постигането на регионалните цели. Също така е необходимо да се уточни разпределение на задълженията между отделните общини в регионалното сдружение на общините за изпълнение на целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци по чл. 8, ал. 1 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.

За осигуряване на необходимите допълнителни количества постигането на целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци е предвидено въвеждане на разделно събиране и изграждане на съоръжение за открито компостиране на разделно събрани зелени отпадъци. Системите за разделно събиране ще бъдат насочени основно към зелените отпадъци от паркове и поддръжката на зелени площи, въвеждане на събиране на

градински отпадъци от районите с фамилни къщи и на подходящи за компостиране хранителни отпадъци от заведения за обществено хранене, хотели, ресторанти. Предвижда се отклоняване от депата на цялото количество образувани биоотпадъци от поддържане на зелени площи, както и:

- Обхващане в система за организирано събиране и извозване на градинските отпадъци от едно и дву-фамилните къщи;
- Обособяване в рамките на регионалното депо на площадка за открито компостиране на биоотпадъци от поддържане на зелени площи на територията на общината и на други разделно събрани биоотпадъци, подходящи за компостиране.
- Домашно компостиране.

В допълнение на общите мерки следва да се предприемат действия за подпомагане възникването и развитието на пазар за компост и най-вече за преодоляването на съществуващите предубежденията относно качеството на произведения компост от разделно събрани отпадъци от бита. За целта се предвижда стриктно спазване на разпоредбите за контрол на производството и проверка на качеството на компоста, както и използването му в дейности по поддръжка на зелената система на града.

Изграждането на съоръжение за третиране на разделно събрани зелени отпадъци, може да се осъществи с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“

ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Стратегическа цел - количеството на депонираните биоотпадъци да е под 50%, съгласно изискванията на законодателството.

Оперативна цел – мерки за подпомагане на стратегическата цел за достигане цели на национално ниво.

Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване. В допълнение, Наредбата изисква кметовете на общини да осигурят цялото количество образувани биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на съответната община да се събират разделно и оползотворяват.

Биоотпадъците, преработени чрез домашно компостиране, се считат от законодателството за предотвратени отпадъци и не се отчитат за изпълнение на целите за биоотпадъците.

АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ И БЪДЕЩИ МЕРКИ

В Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците са поставени и срокове за ежегодно представяне на информация и отчет пред МОСВ, относно изпълнението на целите, както за общината, така и за конкретния Регион, разпределение на задълженията между общините, предприети мерки и дейности за достигане на целите, предоставяне на доказателства за изпълнение и др.

В Община Априлци през 2006г. е реализиран проект “Минимизиране на биоразградимите отпадъци чрез въвеждане на фамилно компостиране, чрез

компостиране в специални съдове – компостери, финансиран със средства от ПУДООС, в рамките на които са доставени пластмасови контейнери (компостери) 100 броя БИО 400 и 100 броя БИО 600, които са предоставени на 185 домакинства, 4 броя семейни хотели и 11 места за настаняване. Важно е да се отбележи, че от раздадените на домакинствата от община Априлци компостери средно годишно се предотвратяват в порядъка на около 100 т. градински биоразградими отпадъци.

Обществените озеленени площи като паркове и градинки, предназначени за отдых на гражданите в община Априлци, включващи следните обекти - Общински парк в кв. Зла река, парк и градинки около общината и площада в кв. Ново село, парк около читалище в кв. Острец, детска площадка в кв. Видима и парк около параклис в с. Велчево са с обща площ - 23.300 дка.

В гр. Априлци има един стадион с площ - 9.123 дка.

Гробищните паркове във всички населени места на общината са с обща площ - 35,100 дка.

Поддържането на обществените площи се осъществява, чрез окосяване на тревата през пролетно - летния сезон, посредством специализирана техника, позволяваща наситняване на тревата и оставането и на мястото на окосяване. По този начин годишно се отклоняват от депото от 80 - 100 т. биоотпадъци.

Растителността в тези площи е предимно иглолистна, има само няколко единични широколистни дървета, от които не се събира листната маса през есента.

При необходимост от отсичане или кастрене на дърветата в териториите за обществено ползване, добитата дървесина се оползотворява.

Закона за управление на отпадъците предвижда най-късно до края на 2020 г. да се ограничи количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995 г. В съответствие с действащото законодателство, управлението на биоразградимите отпадъци от домакинствата и приравнените на тях отпадъци от търговията и хранителната промишленост е отговорност на общинските администрации. Това означава, че в общинския план следва да бъдат заложили следните основни законодателни, административно-организационни, технически и финансови мерки, обезпечаващи изпълнението на целите на националната и европейската политика в тази област:

- разглеждане на няколко алтернативи и определяне на най-подходящата за съответното регионалното сдружение схема за разделно събиране и технология за третиране на биоразградимите отпадъци;
- разработване на система за поетапно въвеждане на разделно събиране и/или домашно компостиране;
- определяне на срокове, отговорни лица и източници на финансиране за предприемане на необходимите организационни мерки за стартиране на дейностите по разделно събиране на този вид отпадъци;

- разработване на документи за кандидатстване за отпускане на финансиране за изграждане на съоръжение/инсталация за оползотворяване на отпадъците;

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатор за изпълнение		Отговорник
				Текущи	Целеви	
Разработване на проект за проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни и източници, ОПОС	До 2018г., включително	Подготвен проект	Проектна готовност	Разработен цялостен проект за изграждане на компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране	Общината РСУО
Намаляване на количеството депонирани битови отпадъци, в т.ч. зелени и биоразградими	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни и източници, ОПОС	До 2020г., включително	Принос към осигуряване на допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци	Домашно компостиране	Количество на депонираните битови отпадъци към 2020	Общината
Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на отпадъците, свързани с биоотпадъците	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни и източници	Постоянен	Проведени кампании	Обществено достъпна информация	Проведени кампании	Община
Въвеждане на система за разделно събиране на зелените и/или биоразградимите отпадъци от домакинствата и от обществените площи	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни и източници, ОПОС	До 2020г., включително	Подготвен проект	Проектна готовност	Въведена система	Общината РСУО

ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Изпълнението на въведените с настоящата подпрограма мерки ще подпомогне постигането на Цел 2: увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци.

ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

„Отпадъци от строителство и разрушаване“ са отпадъци, съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение № 1 на Наредбата за класификация на отпадъците (минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест, други опасни отпадъци и др.).

Според ЗУО, подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Така заложените цели следва да се изпълнят поетапно, както следва:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците ;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Изпълнението на поставените с Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали цели е вменено на възложителите на строежите и/или разрушаванията, следва да осигурят изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали и/или оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи. Въпреки това общината следва да предприеме мерки за стимулиране изграждането на съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци и създаване на пазар за рециклирани строителни материали, чрез влагането им в обекти, финансирани с публични средства. Това ще изисква промяна на методологията за определяне на критериите за избор на изпълнители на строежи, финансирани с общински средства.

Тъй като общината провежда голяма част от процедурите, в които се изисква одобряване на инвестиционни проекти, окончателни доклади по чл. 168, ал. 6 от Закона за устройство на територията, плановете за управление на строителни отпадъци, дейността на комисиите и съответните решения следва да осигуряват прилагането на изискванията за селективно разрушаване на сгради, отделяне на различните по вид строителни отпадъци при източника на образуването им (строителния обект).

ЦЕЛ НА ПОДПРОГРАМАТА

Стратегическа цел - увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда.

Оперативната цел - достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ

Съгласно националното законодателство отпадъците от строителство и разрушаване се третират при спазване на следната йерархия на отпадъците:

1. предотвратяване образуването на ОСР;
2. подготовка за повторна употреба;
3. рециклиране на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени;
4. материално оползотворяване,
5. оползотворяване за получаване на енергия на отпадъците, които не могат да бъдат рециклирани и материално оползотворени и
6. обезвреждане на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по предходните точки.

Събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата, както и отделените с троителни отпадъци от принудително премахване на строежи, са ангажимент на общините. В чл. 11 на Закона за управление на отпадъците са определени условията, при които възложителят на строителни и монтажни работи изготвя план за управление на строителни отпадъци.

Дейностите по събиране, транспортиране и съхранение на строителни отпадъци се извършва от лица, притежаващи разрешение по чл.35 от ЗУО (ДВ бр.53/2012г.). Едновременно с това Общините, като институции, работещи с публични средства по различни оперативни програми са задължени при строителство да спазват изискванията за влагане на рециклирани строителни материали, както следва:

- Възложителите на СМР и/или разрушаването на строежи, осигуряват предаването на селективно отделените отпадъци за материално оползотворяване на лица, които притежава съответен документ за дейности с отпадъци по чл. 35 от ЗУО;
- Възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства отговарят за влагането в строежите на рециклирани строителни материали или на третирани СО за материално оползотворяване в обратни насипи, в количества както следва:
 - за строителство на сгради – 2 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
 - за строителство на пътища – 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
 - за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища – 3 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
 - за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура – 8 на сто от общото количество вложени строителни продукти;
 - за оползотворяване на предварително третирани СО в обратни насипи – 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти.

Влагането на рециклирани строителни материали в строежите също е нещо ново в българското законодателство, постигането на което е отново изключително трудно, тъй като почти липсват фирми и/или предприятия, които преработват и продават рециклирани строителни отпадъци.

Пазарът за рециклирани строителни отпадъци в България не е достатъчно развит и използването на рециклирани строителни материали в строителството е слабо

разпространено. Не се прилагат административни и икономически стимули за насърчаване на рециклирането на отпадъците от строителство и разрушаване. Това в голяма степен допринася за ниските нива на оползотворяване и рециклиране, които се наблюдават в страната през периода 2009 - 2013 г.

Отпадъците от строителна и строително - ремонтна дейност не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им.

Общинска администрация е отговорна за управлението на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината. Изолационни и други строителни отпадъци от неминерален произход постъпват на депото за неопасни отпадъци. Съгласно Комплексното разрешително до 4000 тона строителни отпадъци могат да постъпват на Регионалното депо за неопасни отпадъци.

По данни от служителите на Регионалното депо, количествата на строителните отпадъци, които постъпват на депото са в рамките на 1 % спрямо общото количество депонирани отпадъци.

Община Априлци разполага със 3 броя съдове тип „лодка“ с вместимост 2м³ за строителни отпадъци от бита.

През предходния период на действие на програмата, строителни отпадъци се използват от частни лица за насипване на собствени терени.

На територията на общината все още има места, където се изхвърлят нерегламентирано строителни отпадъци. Това води до увеличаване на разходите на общината за почистването им. По тази причина общинска администрация внесе за разглеждане в Общински съвет Априлци, предложение за обособяване на временни площадки за съхранение на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата, изкопни земни маси и камъни.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатор за изпълнение		Отговорник
				Текущи	Целеви	
Организиране на дейности по събиране, оползотворяване и обезвреждане на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване, образувани от домакинствата на територията на общината.	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	До 2017 г., включително	Организиране на дейности	Съществуваща система за събиране	Организиране на дейности	Общината
Контрол по спазване на законодателството по управление на строителните отпадъци (състав, количество, изпълнение на целите от отделните възложители, спазване на нововъведените процедури и др.).	Собствени средства	Постоянен	Осъществен ефективен контрол	Съгласно задълженията на служителите на общината	Осъществен ефективен контрол	Общината
Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на строителните отпадъци.	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проведени кампании	Обществено достъпна информация	Проведени кампании	Община

ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ

Изпълнението на въведените с настоящата подпрограма мерки ще подпомогне постигането на Цел 2: увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци.

ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Задълженията за постигане на целите, свързани с прилагане на законодателството за масово разпространените отпадъци са на лицата, пускащи на пазара стоки, след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци.

Масово разпространените отпадъци са: отпадъци от опаковки; негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА); излязло от употреба електрическо и електронно оборудване; излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС); отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; излезли от употреба гуми (ИУГ). Лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци са задължени да организират системи за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване. Тяхно задължение е и постигането на цели за рециклиране и оползотворяване, което може да бъде изпълнено индивидуално чрез обратно приемане на отпадъци от съответните продукти в местата на продажбата им или чрез колективни системи, представлявани от организации по оползотворяване.

ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА

Стратегическата цел - увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативна цел - изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ

Анализ на ситуацията е направено индивидуално за всеки един от масово разпространените отпадъци.

ЕЛЕКТРИЧЕСКО И ЕЛЕКТРОННО ОБОРУДВАНЕ

С Наредбата за електрическо и електронно оборудване се регламентират изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и за събирането, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, повторното използване, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване. Лицата, които пускат на пазара ЕЕО, предназначено за употреба извън бита са длъжни да осигурят разделното събиране на цялото количество ИУЕЕО, маркирано и образувано от пуснатите на пазара от него ЕЕО без заплащане от страна на притежателите на ИУЕЕО. Притежателите на ИУЕЕО, което е образувано от източници извън бита и не е маркирано съгласно изискванията, отговарят за неговото разделно събиране, транспортиране, съхраняване, предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане. Количеството отпадъци, получени след употребата на ЕЕО, което всяко лице е длъжно да събере за изпълнение на задълженията си, е равно на частта от количеството, за което са отговорни всички лица, пускащи на пазара ЕЕО, съответстваща на пазарния му дял в Република България през същата година. Цялото ИУЕЕО, разделно събрано в съответствие с разпоредбите на Наредбата за ЕЕО, трябва да се предава за повторно използване като цял уред или за предварително третиране, рециклиране и/или оползотворяване. Изпращането на

ИУЕЕО, както и на компоненти, материали и вещества от ИУЕЕО от територията на страната към територията на друга държава-членка на ЕО, и/или изнасянето им с цел оползотворяване, в т.ч. рециклиране, извършено при спазване изискванията на Регламент 1013/2006 за превоз на отпадъци на Европейската общност, се зачита за изпълнение на заложените цели в Наредбата за ЕЕО.

В Община Априлци, към момента на изготвяне на настоящата актуализация на програмата няма лица, пускащи на пазара ЕЕО, регистрирани в публичният регистър на лицата, които пускат на пазара електрическо и електронно оборудване, поддържан от ИАОС. На територията на Община Априлци няма дружества, притежаващи разрешение за извършване на дейности по третиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

Дейностите по разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от населението се организират от кмета на общината чрез сключване на договор с организация по оползотворяване и/или с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално и/или с друго лице, притежаващо регистрационен документ или разрешение по ЗУО, съгласно Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Приета с ПМС № 256 от 13.11.2013г., обн. ДВ бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014г.

С договора се определят:

- изискванията към системата за разделно събиране на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване от домакинствата;

- задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране;

- задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании;

- задължение за предоставяне в срок на общината ежегодна информация за разделно събраното излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване от територията на общината.

НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

Съгласно изискванията Наредбата за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори в търговските обекти в общината са поставени съдове за обратно приемане на отпадъци от портативни батерии. Лицата, които пускат на пазара БА са длъжни да осигурят събирането на количество НУБА, отговарящо на съответния за вида БА коефициент на събираемост.

Дейностите по разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори от населението се организират от кмета на общината чрез сключване на договор с организация по оползотворяване или лице, притежаващо регистрационен документ или разрешение по ЗУО, съгласно Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори, ДВ бр. 2 / 08.01.2013 г., в сила от 8.01.2013г., попр., бр.6 от 22.01.2013г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013г., в сила от 11.06.2013 г., бр.бр. 66 от 28.08.2015г.

С договора се определят:

- изискванията към системата за разделно събиране на портативни и автомобилни негодни за употреба батерии и акумулатори от домакинствата;

- задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране;

- задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании;

- задължение за предоставяне в срок на общината ежегодна информация за разделно събраните негодни за употреба батерии и акумулатори от територията на общината.

В Община Априлци е въведена е система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), като е сключен Договор на 16.11.2009г., с оползотворяваща организация “ЕКОБАТЕРИ” АД, получила разрешение от МОСВ като организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори. На 26.01.2010г. са предоставени на общината 7бр. контейнери от 50л. и още 2 бр. на 28.112013г. поставени на следните места на територията та на Община Априлци:

1. гр.Априлци, кв.Център – сградата на Община Априлци
2. гр.Априлци, кв. Острец – сградата на читалище “Бъдеще - 1894 г.”
3. гр.Априлци, кв. Видима - сградата на читалище “Просвета – 1927 г.”
4. гр.Априлци, кв. Зла река - сградата на читалище “П. Берон – 1927 г.”
5. гр. Априлци, кв. Център – сградата на ОУ ”Васил Левски”
6. гр. Априлци, кв. Острец – сградата на ПГТ ”Иван Марангозов”
7. с.Скандало - сградата на Кметството
8. с.Велчево – сградата на Кметството
9. с.Драшкова поляна – сградата на Кметството

От поставените на територията на общината контейнери са събрани и предадени за оползотворяване на “ЕКОБАТЕРИ” АД следните количества НУБА.

Година	Предадени количества НУБА / кг.
2010 г.	10 кг.
2011 г.	15.8 кг.
2012 г.	10 кг.
2013 г.	38 кг.
2014г.	162 кг.
2015г.	24 кг.
2016г.	47 кг.

МАСЛА И НЕФТОПРОДУКТИ

Отработените масла в общината се образуват основно от дейността на малките и микро предприятия, както и от фирмите, извършващи автосервизна дейност, както и дейности свързани със събирането и разкомплектоването на ИУМПС. Лицата, които пускат на пазара масла, са отговорни за оползотворяването на отработени масла в количество (в тонове) не по-малко от 40 на сто от количеството (в тонове) масла, пуснати от тях на пазара на Република България през текущата година. Целта по оползотворяване се изпълнява ежегодно до 31 декември на съответната отчетна година. За изпълнение на нормативно заложените цели по оползотворяване се зачита изпращането на отработени масла от територията на страната към територията на друга държава–членка на ЕС и/или изнасянето им извън територията на ЕС с цел оползотворяване, ако превозът е извършен при спазване изискванията на Регламент (ЕО) №1013/2006 и е налице доказателство, че операцията по оползотворяване е извършена при условия, равностойни на изискванията в Наредбата. Не се зачита за изпълнение на целта оползотворяването на отпадъчни нефтопродукти, на масла с изтекъл срок на годност, които не са били в употреба и на отработени масла, пристигнали на територията на страната от друга държава–членка на ЕС и/или внесени от друга държава по реда на Регламент (ЕО) №1013/2006.

В община Априлци, към момента на изготвяне на настоящата актуализация на програмата няма фирми, пускащи на пазара масла, регистрирани в публичният регистър на лицата, които пускат на пазара минерални или синтетични масла.

На територията на община Априлци няма дружества, притежаващи разрешения за извършване на дейности по третиране на отработени масла.

В чл.39 от Наредбата за отработените масла, приета с ПМС № 352/27.12.2012 година ДВ бр.2 / 08.01.2013 г., са определени случаите, в които кметът на общината има задължения за организиране на дейностите по събиране и съхраняване на отработени масла.

НЕГОДНИ ЗА УПОТРЕБА ГУМИ

Излезлите от употреба гуми представляват сериозен проблем за околната среда, тъй като са трудно разградими, а при горенето им се отделят вредни (канцерогенни) газове и изхвърлени на нерегламентирани места могат да предизвикат сериозни проблеми. Лицата, които пускат на пазара гуми, отговарят за събирането, съхраняването, транспортирането, оползотворяването или обезвреждането на ИУГ, като оползотворяването се извършва по един от следните методи: чрез регенериране; чрез рециклиране; чрез влагането им като материал в строителството, включително влагането на цели и нарязани ИУГ като материал в строителството на депа; чрез изгаряне с оползотворяване на енергията.

Лицата, пускащи на пазара гуми, отговарят за постигането на следните цели:

не по-малко от 65 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара на Република България през текущата година да бъдат оползотворени;

- не по-малко от 50 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара на Република България през текущата година да бъдат регенериране и/или рециклирани.

- Въведените цели по рециклиране и регенериране на ИУГ се постигат поетапно до 2020 г. и влизат в сила от 01 януари 2013 г., като за отчетната 2013 г. тези цели са не по-малко от 10%.

В Община Априлци, към момента на изготвяне на настоящата актуализация на програмата няма лица, пускащи на пазара гуми, регистрирани в публичният регистър на лицата, които пускат на пазара гуми, поддържан от ИАОС.

В чл.20 от Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, приета с ПМС № 221 от 14.09.2012г., обн. ДВ бр. 73 от 25.09.2012 година, са определени случаите, в които кметът на общината има задължения за организиране на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ (излезли от употреба гуми).

На регионалното депо се събират и съхраняват гуми, които после се предават на лицензирана фирма. Отпадъците, за които е въведена забрана за депониране не постъпват на депото.

ИЗЛЕЗЛИ ОТ УПОТРЕБА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Задълженията на кмета на общината са определени в Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства ДВ бр.7 / 25.01.2013 г. – определя местата за предаване на излезлите от употреба моторни превозни средства и организира събирането и предаването им в центрове за разкомплектуване като сключва договор с организация по оползотворяване или лице, което изпълнява задълженията си индивидуално. Сдоговора се определят:

-изискванията към системата за разделно събиране на излезли от употреба МПС;

-задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране;

-задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите по прилагане на системата за разделно събиране на излезли от употреба МПС, провеждане на образователни и информационни кампании;

На 02.12.2013г. е подписан предварителен договор за организиране на система за събиране на излезли от употреба моторни превозни средства, между Община Априлци и «АУТО ЕР» АД.

На територията на общината има една площадка за разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства собственост на фирма «МТМ – ТРАНС» притежаваща Разрешение № 08-ДО-00000345-00 от 15.07.2013 г. за отпадъци със следните кодове по Наредба № 2 за класификация на отпадъците:

- Код 16 01 04* - Излезли от употреба превозни средства.

R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11;

R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване;
 - Код 16 01 06 - Излезли от употреба превозни средства, които не съдържат течности или други опасни компоненти.

R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11;

R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване;

ЕДРОГАБАРИТНИ ОТПАДЪЦИ

В националното законодателство са въведени задължения за разделно събиране на едрогабаритни битови отпадъци. В по-голямата си част тези отпадъци са съставени от рециклируеми и оползотворими материали (метали и дърво), за които има търсене. Някои от тях обаче съдържат и неоползотворими материали и опасни вещества, поради което е необходимо оборудване на площадка за предаване на едроразмерни отпадъци от бита. Системата за събиране на тези видове отпадъци може да се комбинира и с провеждането на кампании (веднъж или няколко пъти в годината) за приемане и извозване на едрогабаритните отпадъци. Поради относително рядкото образуване на едрогабаритни отпадъци в общината не се поддържат данни за техния вид, състав и количества.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатор за изпълнение		Отговорник
				Текущи	Целеви	
Подобряване на системата за разделно събиране на отпадъци	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Съществуваща система	Оптимизирана система	Общината и задължените лица
Насърчаване въвеждането на схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на отпадъци	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Увеличаване на дела повторната употреба и предаването за рециклиране на отпадъци	Система за разделно събиране	Внедрени схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на отпадъци	Общината
Проучване на възможностите и сключване на договор с ООп за МРО	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проучени възможности и подготовка за сключване на договор	Сключен договор за НУБА	Проучени възможности за сключване на договор и за останалите МРО	Общината
Инициране на мерки за събиране на различни видове МРО.	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Иницирани мерки	Обществено достъпна информация	Иницирани мерки	Общината
Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността за процесите по управление на МРО	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проведени кампании	Обществено достъпна информация	Проведени кампании	Общината
Информирание на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на МРО, значение на символите, използвани за маркиране, възможности за участие в системите за разделно събиране	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проведени кампании	Обществено достъпна информация	Проведени кампании	Община

ПОДПРОГРАМА С МЕРКИ ЗА ЗАКРИВАНЕ И РЕКУЛТИВАЦИЯ НА ДЕПА С ПРЕУСТАНОВЕНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ

Изпълнението на въведените с настоящата подпрограма мерки ще подпомогне постигането на Цел 3. Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНО ПОЛОЖЕНИЕ

Депонирането на отпадъците стои на най - ниското ниво в йерархията на управление на отпадъците, въведена с европейското и с националното законодателство. Основна част от усилията на национално и местно ниво за подобряване управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- ползване на депа, отговарящи на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;
- чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- закриване и рекултивация на старите депа за отпадъци с преустановена експлоатация;
- последващи следексплоатационни грижи и мониторинг на закритите депа;
- предотвратяване на депонирането доколкото е възможно на опасни битови отпадъци чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане. Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и рециклируемите от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци, включени в предходните подпрограми, имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

ЦЕЛИ НА ПОДПРОГРАМАТА

Стратегическата цел - управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Оперативната цел - подобряване качеството на околната среда.

АТАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА ПРЕДПРИЕТИТЕ МЕРКИ

В началото на 2007г. е преустановена експлоатацията на съществуващото депо за ТБО на Община Априлци, находящо се в землището на с. Велчево, местност "Търсака среден ръкав". Изработен е Проект – "Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Априлци" от фирма "М Инвестконсулт 2000" – ЕООД гр. Плевен и внесен за разглеждане в ПУДООС гр.София, с вх.№ ОТП-700245/28.05.2007г. Проекта е одобрен за финансиране, проведена е процедура за избор на изпълнител по ЗОП, но с писмо с изх.№ 08-00-3355/06.08.2009г. МОСВ уведомява, че поради намаляване на размера на приходите и ограничения финансов ресурс, подписването на договори за изпълнение на екологични обекти се преустановява. За обекти, за които процедурата по ЗОП е в процес на провеждане, да бъде прекратена. За проведените процедури да не се подписва договор с избрания изпълнител. Търсят се възможности за финансиране на проекта за рекултивацията на закритото депо, находящо се на територията на общината.

На 10.01.2007г. е подписан Договор с фирма "Комунални услуги" ЕООД гр.Троян, която е оператор на Регионалното депо за неопасни отпадъци "Троян-Априлци", където

след тази дата се извозват, третират и депонират ТБО генерирани на територията на Община Априлци.

Отчитането и заплащането на услугата към настоящият момент се извършва на база ежедневна кантарна бележка и месечна справка за проведените измервания по автомобили от Регионалното депо за неопасни отпадъци Троян - Априлци.

Депото което общината използва за депониране на отпадъците си, се намира на територията на община Троян и е изградено съгласно изискванията към площадките за разполагане на депа за отпадъци регламентирани в нормативната база - Наредби № 12 и 13 от 1998 година, транспонирани в Наредба № 7 от 24.08.2004 година за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 2004 г.). и Наредба № 6 от 27.08.2013 година за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Собственик на депото е Община Троян. Депото се стопанисва от специализирано звено на Община Троян, което е без статут на юридическо лице и е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити – общинско предприятие „Комунални услуги – Троян“.

През 2008 г. е издадено комплексно разрешително № 265-НО-ИО-АО/2008 г. на „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Троян и Априлци“. Ежегодно РИОСВ извършва проверки по изпълнение на условията му.

Основни клаузи на споразумението за съвместна експлоатация с община Априлци

В изпълнение на нормативните изисквания на Закона за управление на отпадъците, през 2010 г. е учредено регионално сдружение на общините – регион Троян, в което влизат Община Троян и Община Априлци. Общото събрание на сдружението е определило единна цена за депониране на тон отпадък, която ежегодно се актуализира. Сдружението работи съобразно изискванията на членовете от 23 до 28 от Закона за управление на отпадъците.

Оставащ капацитет и прогноза за възможностите за обезвреждане на цялото количество битови отпадъци.

Съгласно проекта на Община Троян, депото се състои от три клетки, като третата не е изградена. Клетка №1 има работен обем 56 172м³ и заема площ 16,7дка. Клетка № 2 е с работен обем 145 400м³ и площ – 23,8дка.

В момента се запълва втора клетка. Оставащият капацитет на клетката към 2012 г. е около 56 300 м³. С въвеждане на система за разделно събиране на отпадъците, обемът на постъпващите за депониране твърди битови отпадъци ще намалее, което ще доведе до удължаване на срокът на експлоатация на клетката. Обемът на отпадъците в първа клетка е намаляли е под проектната кота на запълване поради естественото слягане на отпадъците.

При усъвършенстване на системата за разделяне на цялото количество оползотворими отпадъци, се предвижда удължаване на експлоатационния срок на цялото депо.

Вид на отпадъците – изпълнение на забраните и ограниченията за депониране на специфични видове отпадъци

В комплексното разрешително на Регионалното депо за неопасни отпадъци на общините Троян и Априлци са посочени кодовете и видовете отпадъци, съгласно Наредба № 3 за класификацията на отпадъците, които могат да бъдат депонирани.

Съгласно Наредба № 2 (ДВ бр.10/2013 г. изм. ДВ бр.86 01.10.2013 г.), се води отчетна книга за количествата и свойствата на депонираните отпадъци.

Кратко описание на технологията за депониране

- разтоварване
- разстилане с уплътняване
- запръстяване
- оросяване с инфилтрирани води (ИВ)

След като сметовозните коли напуснат стопанския двор навлизат в района на клетката за депониране. Клетките са оградени от земно насипни диги. Последните са с трапецовидно сечение, височина от 0÷7 m, ширина на короната 4 m и откоси 1:2.5 m. Във всяка от клетките се навлиза по вътрешен експлоатационен път, който завършва с обръщателна площадка. След разтоварване на отпадъците в работния сектор, същите се разстилат на определена дебелина и се уплътняват ежедневно с трактор, до дебелина на слоя около 1,8m. Хоризонталните пластове се изолират с промеждутъчни слоеве пръст (инертен материал) с дебелина около 0,2m. При запълване на определения сектор се преминава в съседния, до достигане на необходимия работен хоризонт. Операциите се повтарят до запълване на целия капацитет на клетката. След достигане на максималната кота на натрупване в Клетка 1, се започва депонирането в Клетка 2. Едновременно с експлоатацията на Клетка 2 ще се извършва и рекултивация на Клетка 1, съгласно утвърден проект на Община Троян.

В комплексното разрешително са определени условията за провеждане на мониторинг при експлоатацията на депото.

Ежедневно се извършва контрол на:

- постъпващите отпадъци;
- температурата на въздуха и количеството валежи от отговорника на депото;
- инфилтрат – следи се обема и състава на инфилтриралите води;

Периодичен мониторинг:

- от всеки контролен кладенец (4бр. общо за депото) периодично (на всяко тримесечие) се вземат проби от акредитирана лаборатория и се извършват измервания за установяване качеството на подземните води по показатели – температура, рН, БПК, окисляемост, ХПК, хлориди, твърдост, манган, олово, мед, никел, цинк, хром;
- повърхностните води – от всеки мониторингов пункт - I-ви преди улавяне на водите в системата от охранителни канали, II-ри след заустването от охранителни канали, периодично (на всяко тримесечие) се вземат проби от акредитирана лаборатория и се извършват измервания за установяване качеството на повърхностните води по показатели: температура, рН, БПК, окисляемост, ХПК, хлориди, сулфати, азот (амониев), азот (нитритен), ел.съпротивление, фосфати, желязо, обща твърдост, манган, олово, мед, ниокел, цинк, хром;

-газови емисии – пунктовете са определени на вертикални газови кладенци, мониторинга ще се провежда след рекултивиране на частите на депото.

Цена за депониране и обосновка на необходимостта от промяната ѝ с цел покриване пълните разходи за изграждане, експлоатация, мониторинг, закриване и следексплоатационни грижи за депото

Инвестициите свързани с дейностите закриване и рекултивация на депото се обезпечават чрез ежемесечни отчисления, съгласно чл. 62 от Закона за управление на отпадъците. Разходите по експлоатация на депото ще нарастват и от увеличените материални разходи и тези за труд.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатор за изпълнение		Отговорник
				Текущи	Целеви	
Рекултивация на закритото депо за ТБО на територията на общината	Общински бюджет ПУДООС ОПОС	2020г.	Намаляване на риска за околната среда и човешкото здраве	Одобрен проект за рекултивация	Осигурено финансиране за изпълнението на проекта	Общината
Провеждане на следексплоатационни грижи на депата и изпълнение на дейностите от плана за мониторинг	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	След изпълнение на проекта за рекултивация	Предотвратен е риска за околната среда	Изготвен и одобрен план за контрол и мониторинг	Изпълнение на плана за мониторинг и контрол	Общината

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Изпълнението на въведените с настоящата подпрограма мерки ще подпомогне постигането на Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците.

ВЪВЕДЕНИЕ И ОСНОВНО ПОЛОЖЕНИЕ

Участието на обществеността в цялостния процес на промени в сектора за управление на отпадъците е от много голямо значение. Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за възможностите и отговорностите относно предотвратяването и оползотворяването на отпадъците.

ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Стратегическата цел - превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Оперативната цел - подобряване на информираността и насърчаване участието на населението и бизнеса в дейностите по управлението на отпадъците.

АНАЛИЗ И ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО СЪСТОЯНИЕ

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложи в общинската програма, трябва да се постигне при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. За целта е необходим непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото съзнание за задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци.

Общината ще разработва и изпълнява ежегодно информационна кампания за повишаване на общественото съзнание по проблемите на отпадъците. Информационната кампания ще включва предоставяне на информация на интернет страницата. Обществените обсъждания на проекти по управление на отпадъците също са от голямо значение, защото те от една страна информират населението, а от друга страна се създава възможност да се вземе под внимание общественото мнение по въпросите на управление на отпадъците.

Предвиждат се мерки за повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПОДПРОГРАМАТА

Дейности (мерки)	Източници на финансиране	Срок за реализация (година)	Очаквани резултати	Индикатор за изпълнение		Отговорник
				Текущи	Целеви	
Поддържане на актуална информация на сайта на общината по въпросите за управление на отпадъци	Собствени средства	Постоянен	Поддържана актуална информация	Поддържана информация	Поддържане на актуална информация	Общината
Участие в местни и национални кампании за намаляване на отпадъците.	Собствени средства, държавен бюджет, национални и международни източници	Постоянен	Проведени консултации и обсъждания	Съгласно графика на планираните събития	Проведени консултации и обсъждания	Общината

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Общинската програма за управление на отпадъците е елемент от цялостната регионална и общинска система за планиране, поради което в този раздел е представена връзката между програмата и други областни и общински програмни документи. При разработването на целите на общинската програма са взети предвид анализите и предвижданията на други областни и общински програмни, от които пряко или косвено произтичат част от мерките, заложи в настоящата програма. От своя страна изпълнението на програмата ще допринесе в по-малка или по-голяма степен постигането на целите на областните и общинските планови документи, посочени по-долу в настоящия раздел. Общинската програма за управление на отпадъци е елемент от цялостната система за планиране на развитие на общината, региона и страната. Настоящата актуализация е изготвена в координация с националното и общинско законодателство. Взети са предвид действащите национални програмни документи, в т.ч.:

- Националният план за управление на отпадъците 2014–2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците като част от него;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г.;
- Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.;
- Национална стратегия за околна среда (2009 - 2018 г.);
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове;
- Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед № РЗ-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите;
- Общинска програма за управление на отпадъците, която е част от Общинската програма за опазване на околната среда за периода 2015-2020 година
- Действащите общински стратегии, планове, програми и наредби, имащи отношение към управлението на отпадъците;
- Общински план за развитие на Община Априлци (2014 - 2020 г.);

В Националният стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране са описани начините и мерките за достигане на целите, заложи в ЗУО за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци. Тези начини и мерки са заложи и в настоящата програма на местно ниво. За достигането им е разработена подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците.

Стратегическият план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България поставя мерките и начините на действие за изпълнение на целите, заложи в ЗУО за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, образувани от строителство и влагане на рециклирани материали в строителството. Подобни мерки и план за действие са разработени в Общинската програма на местно ниво. За изпълнението на мерките и целите е

разработена подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци разрушаване на сгради.

В Националния план за управление на утайките от ПСОВ са предвидени мерки и дейности, които следва да се предприемат за намаляване количествата на депонираните утайки и използването им за други цели, като например за торене на земеделски ниви, за компостиране и др.

На местно ниво Общинската програма за управление на отпадъците е в пряка връзка с Общинската програма за опазване на околната среда, като се представя като приложение към нея.

В Общински план за развитие 2014-2020 г. на Община Априлци е разработен раздел „Опазване на околната среда” и в него са включени екологичното състояние и рисковете на води, въздух, почви, шум, както и дейностите по управление на отпадъците.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

В настоящия раздел са представени правилата за наблюдение и контрол и отчитане на изпълнението на програма за управление на отпадъците с цел да се осигури проследяване и измерване на постигането на основните цели на програмата и на ефективността в хода на нейната реализация.

Наблюдението представя съотношението между поставените цели, вложените ресурси, извършените действия, постигнатите резултати и осъществените въздействия. Контролът улавя условията, в които се пораждат отклоненията, бързо реагира за тяхното предотвратяване и отстраняване

НАБЛЮДЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Наблюдението и оценката на изпълнение на общинската програма е ключов етап от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост – извършване на актуализация.

Наблюдението на изпълнението на програмата за управление на отпадъците в община Априлци ще се осъществява чрез периодично събиране на данни, свързани по изпълнение на включените мерки в програмата, анализ на събраната информация, анализ на възникнали проблеми и причини за тяхното възникване.

КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Съгласно ЗУО, органът, който одобрява и контролира Общинските програми за управление на отпадъците е Общинския съвет на съответната администрация. Съгласно чл.52 от ЗУО ежегодно до 31 март, Кметът на Общината, внася в Общинския съвет Отчет за изпълнение на програмата за предходната година, като същият след приемането му се изпраща в Регионалната инспекция по околна среда и води за сведение.

За извършване на оценка на постигането на поставените в плановете за действие към подпрограмите годишни цели през съответната отчетна година, ще се използва метода на оценка на индикаторите. Индикаторите за оценка на изпълнението на програмата са разработени с цел измерване на напредъка по реализация на всяка от подпрограмите. Прилагането на този метод е непрекъснат процес на мониторинг и отчитане на постиженията и на напредъка по отношение на предварително определените цели чрез измерване стойностите на ключовите индикатори.

При този метод се установява дали мерките са изпълнени чрез измерими стандарти/индикатори. В този случай, текущата оценка служи като система за ранно

предупреждаване и като средство за подобряване на отчетността пред обществото. Това позволява да се следи динамиката на оценяваните процеси.

ПРОЦЕДУРА ЗА АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на:

- При промяна на националното и/или европейско законодателство, които налагат извършването на промяна в общинската програма;
- Не постигане изпълнението на програмата и необходимостта от налагането и прилагането на допълнителни мерки.

Процедурата на актуализация на програмата включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на община Априлци и внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет на община Априлци.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

В настоящият раздел са представени ключовите факти и тенденции, идентифицирани в анализа на съществуващото състояние в сектора на управление на отпадъците, както и произтичащите от тях изводи и препоръки. Изложението е изготвено съгласно Методическите указания за разработване на общинска програма за управление на отпадъците на МОСВ. За Община Априлци не са характерни съществени екологични проблеми, причинени от процеса по управление на отпадъците по отношение на количествата и видовото разнообразие на генерираните отпадъци. Въпреки това предизвикателствата пред Общината са значителни поради ограничения ресурс, който може да се отдели за прилагане на нововъведените нормативни изисквания в областта на управлението на отпадъците.

Отпадъците оказват влияние върху компонентите на околната среда и туристическите възможности, и създават санитарно-хигиенни проблеми. В резултат на протичащите в периода на натрупването им физични, химични и биологични процеси те се превръщат в многофакторен замърсител на околната среда, оказващ силно негативно въздействие върху повърхностните и подземни води, въздуха и почвите, с което създават сериозен здравен риск за населението. От друга страна те са ценен енергиен и суровинен източник и тяхното минимизиране, повторна употреба и оползотворяване води до съхранение на природните ресурси. Намаляване или ограничаване на замърсяването и оползотворяване могат да се осъществят с помощта на нови технологии и добри практики в подходяща икономическа среда. Предвид на това, решаването на проблемите изисква регионално коопериране, интегрираност на подходите, създаване на подходяща икономическа среда и нормативна база.

ПРИЛОЖЕНИЕ №1. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ

Закон за опазване на околната среда (ЗООС), Закон за управление на отпадъците (ЗУО) и Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, заедно със съответните подзаконовни нормативни актове са основните закони в областта на управление на отпадъците в България. Съществуват и други закони и подзаконовни нормативни актове, които оказват влияние върху развитието на сектор „Управление на отпадъците”, като по-важните от тях са споменати в този раздел от Програмата.

1.6 Закон за опазване на околната среда

Общите изисквания към опазването на всички компоненти на околната среда (въздух, води, почви, земни недра, биоразнообразие) и управлението на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност) са въведени в ЗООС. ЗООС очертава принципите за защита на компонентите на околната среда - като например "устойчиво развитие", "предимство на предотвратяване пред обезвреждане", "замърсителят плаща" и интегрирането на политиката на опазване на околната среда в секторните и регионалните политики. Освен рамкови разпоредби относно принципите, които трябва да се спазват за опазване на околната среда (и в частност на управлението на отпадъците) и общите задължения на лицата и компетентните органи, в закона са регламентирани и процедурите по извършване на екологична оценка, оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС) и издаване на комплексни разрешителни или лицензи.

1.7 Закон за управление на отпадъците

До приемането през септември 1997 г. на Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда в България липсва специална правна уредба в тази област. Законът за първи път урежда обществените отношения в сектор „Управление на отпадъците“ и въвежда редица основополагащи изисквания на рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС, в т.ч. задължения на лицата, извършващи дейности по отпадъци, информация за дейностите с отпадъци, програмиране чрез национална, общински и фирмени програми за управление на отпадъците, разрешаване и контрол на дейностите с отпадъци; внос, износ и транзитен превоз, глоби и санкции за неизпълнение. За първи път се дефинират понятията „отпадък“, „причинител“ и „притежател“ на отпадъци. С този закон се въвежда и принципа за „разширена отговорност на производителите“ чрез изискване към производителите и вносителите на продукти, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни или масово разпространени отпадъци, да заплащат продуктови екотакси. За детайлизиране разпоредбите на закона впоследствие са утвърдени редици подзаконовни нормативни актове.

Законът за управление на отпадъците, приет през септември 2003 г., доразвива философията на закона от 1997 г. и транспонира напълно РДО 75/442/ЕЕС и заедно с наредбите към закона се въвеждат изискванията на всички европейски директиви в сектор „Управление на отпадъците“. Към момента на приемане на България като страна член на ЕС през 2007г., законодателството в сектора е хармонизирано с европейското право. С допълненията в закона през 2010 г. се въвеждат икономически стимули за предприемане на реални действия от местните власти за намаляване на депонираните отпадъци, както и за преминаване към регионален принцип на управление на битовите отпадъци.

ЗУО, в сила от юли 2012 г. въвежда изискванията на РДО 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща“, „разширена отговорност на производителя“ и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка“ и „странични продукти“, определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

Ключови разпоредби, произтичащи от ЗУО, са:

► количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, които да достигнат общините, в следните срокове и количества:

до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;

до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;

до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

► Въвежда изисквания най-късно до края на 2020 г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.

► Въвежда поетапни цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес:

до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;

до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;

до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

► Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места.

► Кметовете на общини да осигурят до средата на 2014 г. площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места

Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013 г. да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО. Наредбите следва да са приети от общинските съвети до средата на 2014 г.

Въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация.

Въвежда икономически инструменти за покриване на бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и за стимулиране на превенцията и оползотворяването на отпадъци преди депонирането.

Определя националните компетентни органи по Регламент (ЕО) № 1013/2006, изискванията за финансови гаранции при трансграничен превоз, както и възможните случаи на ограничения. Забраняват се превозите на отпадъци за Република България, предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне с оползотворяване на енергията за всяка инсталация, в количества за съответната календарна година, надвишаващи сумарно половината от годишния капацитет на инсталацията. В случаите, когато в Националния план за управление на отпадъците са заложили специфични мерки за управление на даден отпадък или поток от отпадъци, Министерският съвет може да ограничи вноса на тези отпадъци.

Законът за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане е приет през януари 1996 г (обн., ДВ, бр.8 от 1996 г.). Допълнително със Закон (обн. ДВ, бр.113 от 1999 г.) са ратифицирани и поправките към Конвенцията. На общеевропейско ниво конвенцията се прилага чрез Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

Действащите подзаконовни нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в четири групи:

Подзаконовни нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации:

► към площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;

► за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци;

► за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне на отпадъци;

► за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;

► към инсталации, произвеждащи титанов диоксид.

Подзаконови нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци:

- ▶ за утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- ▶ за строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали;
- ▶ за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци.;
- ▶ за отпадъци съдържащи полихлорирани бифенили и терфенили /ПХБ/;
- ▶ за опаковки и отпадъци от опаковки;
- ▶ за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/;
- ▶ за излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/;
- ▶ за отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори;
- ▶ за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- ▶ за автомобилни гуми;
- ▶ за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения.

Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:

- ▶ за отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци;
- ▶ за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (ИУМПС, ИУЕЕО, гуми, опаковки, масла, негодни за употреба батерии и акумулатори, полимерни торбички);
- ▶ за финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци.

Подзаконови нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:

- ▶ за класификацията на отпадъците;
- ▶ за предоставяне на информация и реда за водене на публични регистри относно отпадъците.

Съответствие с европейското право в сектор отпадъци

Към момента на приемане на НПУО националното законодателство е в съответствие с европейското екологично право в сектор „Управление на отпадъците” . Констатираните от ЕК пропуски в националното законодателство - нетранспониране в срок на Директива 2010/75/ЕС относно индустриалните емисии (част „Отпадъци”) и на Директива 2011/97/ЕС за изменение на Директива 1999/31/ЕС по отношение на специфичните критерии за съхранение на метален живак, считан за отпадък - са отстранени и съответните наредби са приети.

1.8 Подзаконови нормативни документи по прилагането на ЗУО

[Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци,](#) приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)

[Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци](#) (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013г. изм. И доп. Бр. 7 от 20.01.2017г.)

[Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения](#) (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.)

[Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали,](#) приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)

[Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци](#) (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)

[Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки](#) (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.)

[Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид](#) (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)

[Наредба № 2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците](#) (издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 66 от 8.08.2014 г. изм. и доп., бр.32 от 21.04.2017г.)

[Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци](#) (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г.)

[Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци](#) (издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и горите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)

[Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци](#) (Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013г., изм. И доп., бр. 13 от 7.02.2017г.)

[Наредба № 1 от 04.06. 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри](#) (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)

[Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства \(Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г.,\(обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013г. в сила от 1.11.2013г., изм. бр. 60 от 22.07.2014г., в сила от 22.07.2014г., бр.57 от 28.07.2015г., в сила от 28.07.2015г.\)](#)

[Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието](#) (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн., ДВ, бр. 63 от 12.08.2016г.).

[Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори](#) (приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г. в сила от 8.01.2013г., попр. Бр.6 от 22.01.2013г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013г., в сила от 11.06.2013г., бр. 66 от 28.08.2015г.)

[Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти \(приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.\)](#)

[Наредба № 3 от 05.08.2014г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили](#) (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)

[Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване](#) (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

[Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса](#) (приета с ПМС

№ 76 от 12.04.2016г., обн. ДВ, бр. 30 от 15.04.2016г. в сила от 16.06.2016 г.)

[Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми](#) (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012г. обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.)

[Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци](#) (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн. ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г.)

[Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци](#) (Приета с ПМС № 120 от 30.05.2008 г., обн., ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г., изм. и доп., бр. 5 от 20.01.2009 г., в сила от 20.01.2009 г., изм., бр. 45 от 16.06.2009 г., бр. 69 от 3.09.2010 г., изм., бр. 85 от 29.10.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм. и доп., бр. 29 от 8.04.2011 г., бр. 47 от 22.06.2012 г., в сила от 22.06.2012 г., изм., бр. 75 от 2.10.2012 г., в сила от 1.10.2012 г.; изм. с Решение № 9028 от 22.06.2012 г. на ВАС на РБ – бр. 87 от 9.11.2012 г., изм., бр. 76 от 30.08.2013 г., в сила от 30.08.2013 г., бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.)

1.9 Закон за местните данъци и такси

Механизмът за финансиране на изпълнението на задълженията на общините по управлението на битовите отпадъци, възложени със Закона за управление на отпадъците е регламентиран със Закона за местните данъци и такси. Въведена е “такса битови отпадъци”, която се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност (чл. 66 от ЗМДТ):

- ✓ Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци: контейнери, кофи и други;
- ✓ Събиране и транспортиране на битовите отпадъци до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- ✓ Почистване на улиците, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- ✓ Проектиране, строителство, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови и строителни отпадъци.

1.10 Закон за устройство на територията

Законът урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това създава допълнителни административни бариери и забавяния на планирането и изграждането им, тъй като се изисква изработването на специален ПУП, дори ако теренът е определен с ОУП или ПУП за промишлени цели, т.е. неясен остава въпросът защо на терени, определени с устройствен план като промишлени, на които могат да се изградят енергийни, химически, металургични и други подобни обекти, могат да стартират проекти за отпадъци, например компостираща или сепарираща инсталация, но след провеждане на процедура за нов ПУП. От гледна точка на характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са

най-сложните и рискови, а осма категория - с незначителен риск и сложност.

Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

► оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране;

► премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО;

► в разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато:

1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО;

2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.

С приемането на Закона за устройство на територията през 2001 г. се въвежда разпоредба общините да осигуряват терените и изграждането на съоръженията и инсталациите за третиране на битовите и строителните отпадъци. Този текст поставя значителни ангажименти на общините в сравнение с компетенциите им, произтичащи от ЗУО от 2012 г., които по отношение на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради на територията на общината се свеждат до организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци единствено от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община, както и общите изисквания, валидни за всички възложители на инвестиционни проекти.

Посоченото несъответствие следва да се отстрани, тъй като общините не следва да имат задължението за осигуряване на терени, съоръжения и инсталации за производствени отпадъци (в случая строителни отпадъци), отговорност за които по ЗУО има строителният бизнес, генериращ тези отпадъци. Този текст би представлявал и пречка пред инвеститорите в съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци, тъй като текстът на закона не им позволява да си осигурят терен за инвестицията.

Спорен и неясен е и текстът от Закона за устройство на територията, съгласно който не се допуска въвеждане в експлоатация на строеж, когато не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци.

1.6 Рамкови национални документи, свързани с управлението на отпадъците. Национална Програма за управление на дейностите по отпадъците и планове за управлението на отпадъците.

Планирането в областта на управление на отпадъците стартира през 1998 г. с разработването и приемането на **първата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 1998-2002 г.** През 2002-2003 г. са разработени национални програми за специфичните отпадъчни потоци, регулирани от няколко европейски директиви, в т.ч. за излезли от употреба моторни превозни средства, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отпадъци от опаковки, в резултат на изпълнението на които бяха изградени солидни основи за управление на специфичните потоци отпадъци.

Следващите национални програми за управление на дейностите по отпадъците са Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2003-2007г., с

актуализация и продължение за 2008 г. и третата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013 г., която постави 10 стратегически цели, в т.ч. относно предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците, увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, екологосъобразно обезвреждане на отпадъците и др.

По-голямата част от мерките за постигане на стратегическите цели са изпълнени, включително от мерките за подобряване на административния капацитет, въвеждането на икономически инструменти за стимулиране на рециклирането и предотвратяването на образуването на отпадъци. Значителен напредък има по отношение на подготовката и изпълнението на интегрираните регионални системи за управление на битовите отпадъци. Изоставане се констатира най-вече по отношение на сроковете за въвеждане в експлоатация на регионалните депа и съоръжения за битови отпадъци, но следва да се отбележат нереалистичните срокове за начало на експлоатация на тези съоръжения, посочени в програмата - юли 2009 г., като се има предвид, че в началото на 2009 г. голяма част от проектите са на идейна фаза, не са осигурени площадки и е нереалистично тяхното построяване за няколко месеца.

В обхвата на националната система от програмни документи в анализиранията област са още два национални плана, поставящи цели и определящи мерки за решаване на две специфични области от управлението на отпадъците.

Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г. е първият план за страната, в който систематично се осъществява задълбочен анализ на проблемите за околната среда в резултат на депонирането на биоразградимите отпадъци, дефинира проблемите и идентифицира необходими мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за преодоляване на проблемите и за изпълнение на целите за поетапно намаляване депонирането на тези отпадъци и увеличаване на тяхното рециклиране и оползотворяване. Очаква се в резултат на изпълнението на плана до 2020 г. да бъде предотвратено депонирането на над 5 млн.т. биоразградими отпадъци. Допълнителен ефект се постига от заместването на фосфатни торове в земеделието с компост. Мерките от плана са заложили и като ключови за постигане на целите на *Третия национален план за действие по изменение на климата 2013 -2020 г. за намаляване на емисиите на парникови газове от сектор „отпадъци“*. Някои от инсталациите за оползотворяване на биоразградимите отпадъци са в изпълнение, а най - голямата инсталация предстои да бъде въведена в експлоатация в София. Все още обаче информационните кампании за населението и другите заинтересовани страни са с ограничен обхват.

Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г. е също първи за страната план в разглежданата област. В резултат на детайлни анализи на съществуващата ситуация, планът определя за първи път мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за увеличаване на рециклирането и оползотворяване на този поток отпадъци, чрез които в страната основно се депонират. Главната стратегическа цел на плана е до 2020 г. да се намали вредното въздействие на строителните отпадъци върху околната среда достигане на поне 70% ниво на рециклиране на строителните отпадъци. В изпълнение на мерките от плана са приети разпоредби в ЗУО от 2012г. и е разработена и приета Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани строителни материали. В процес на подготовка и изпълнение са и инсталации за рециклиране на строителни материали като част от интегрираните регионални общински системи за управление на отпадъците.

Разработеният в момента проект на Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. е четвъртият програмни документ на национално ниво за управление на дейностите по отпадъците в Р.България. Основна цел на плана е да прекъсне връзката между икономическия растеж и отпадъците, като подобри йерархията на управлението на отпадъците чрез разработване за първи път на подпрограма и мерки за предотвратяване на образуването на отпадъците, постави конкретни количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на конкретни потоци отпадъци.

1.7 Законодателство на ЕС за управление на отпадъците

Обхват и структура

От приемането на първата рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС през 1975г. европейското законодателство в сектора има огромно развитие. Понастоящем законодателството на Общността включва три категории законодателни актове:

- *Рамково законодателство:* Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.
- *Законодателство относно операции и съоръжения по третиране на отпадъци:* Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/ и Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци.
- *Законодателство относно специфични потоци отпадъци и включва следните базови директиви:* Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО; Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване; Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 2000/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства; Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили; Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието и Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид.

Действащо законодателство

РДО от 2008 г. - Нови ключови разпоредби

РДО, освен посочената йерархията на отпадъците, въведе и други ключови разпоредби за страните-членки, съответно за техните компетентни национални, регионални и местни власти, отговорни за съответните политики:

- до 2020 г. да се постигне повторна употреба и рециклиране на минимум 50% от битовите и приравнените на битовите отпадъци;
- до 2020 г. да се постигне рециклиране и оползотворяване на най-малко 70% от отпадъците от строителство и от разрушаване на сгради;
- до 2014 г. страните-членки да разработят национални програми за предотвратяване на образуването на отпадъци;
- най-късно до 2015 г. да се въведе разделно събиране минимум за битовите отпадъци и подобни източници от хартия, метал, пластмаса и стъкло;
- въвежда процедура за определяне на критерии за край на отпадъка и специфицира в кои случаи вещества или предмети, получени в резултат от производствен процес, представляват странични продукти, а не отпадъци;
- разграничава кога изгарянето на отпадъци е ефективно от енергийна гледна точка и се счита за операция по оползотворяване;
- определя ясно разликата между „оползотворяване” и „обезвреждане” на отпадъци;
- въвежда „разширена отговорност на производителя” като едно от средствата за подпомагане на разработването и производството на стоки, при които се отчита напълно и се улеснява ефективното използване на ресурси по време целия им жизнен цикъл, включително тяхната поправка, повторна употреба, разглобяване и рециклиране, без да се възпрепятства

свободното движение на стоки на вътрешния пазар.

1.8. Принципи за управление на отпадъците

Принципи

Основните принципи, на които се основава секторното законодателство са:

“Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.

“Отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” - лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висок степен на защита на околната среда и човешкото здраве.

“Превантивност” - потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

“Близост” - отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване.

“Самодостатъчност” - отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на общността.

„Участие на обществеността“ - съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Принципът „Замърсителят плаща“ е включен в Договора за създаване на Европейската общност (чл.174). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- *причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;*
- *причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;*
- *разходите за опазване на околната среда и човешкото здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;*
- *разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците.*

Принципът "Разширена отговорност на производителя" (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително финансирането за:

- *предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;*
- *проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, са технически издръжливи, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;*
- *развиване на пазари за повторната употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти.*

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) определя разширената отговорност на производителя като подход за екологична политика, при който

отговорността на производителя за продукта обхваща и етапа след потреблението от целия жизнен цикъл на продукта. Политиката за разширената отговорност на производителя се характеризира с:

- (3) изместването на отговорността (физически и/или икономически, напълно или частично) във възходящ ред към производителя и извън общините;
- (4) осигуряването на стимули на производителите, за да вземат предвид екологичните съображения при създаването на своите продукти. Докато други инструменти на политиката обикновено имат за цел изолирана точка от веригата, разширената отговорност на производителя се стреми да интегрира сигналите, свързани с екологичните характеристики на продуктите и производствените процеси в цялата продуктова верига.

Йерархия на управлението на отпадъците

РДО въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Тя е крайъгълен камък на законодателство и политиката относно отпадъците. Тази последователност *определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците*. Спазването на йерархията на управление на отпадъците от страните-членки гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин. Йерархията задава пет възможни начина за институциите и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци
- б) Подготовка за повторна употреба
- в) Рециклиране
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия
- д) Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

„Предотвратяването” на отпадъци е определено в Директивата като мерки, които се предприемат преди веществата или предметите да се превърнат в отпадък, с което се намалява:

- а) генерираното количество отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл (количествено предотвратяване)
- б) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите (качествено предотвратяване на отпадъците).

„Подготовка за повторна употреба” включва почистване, проверка и поправка на употребявани продукти, които са станали отпадък, така че да могат да се употребяват повторно (например поправка на велосипеди, електрическо и електронно оборудване, мебели и др., които след като са поправени се продават като втора употреба). Подготовката за повторна употреба е вид оползотворяване на отпадъците.

„Рециклиране” - Подходът при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физикохимични свойства и да се оползотворява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е ЕС да стане повече от "рециклиращо общество", което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране съгласно Рамковата директива за отпадъците, включват (но не само):

- рециклиране на материали: напр. на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали; стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти; употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др. Рециклирането на материали: например пластмасови гранулирани и пелетизирани за екструдирани или формовани, натрошени отпадъци от стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка.

- Производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите.

Рециклирането е вид оползотворяване на отпадъците.

„Друго оползотворяване” е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО.

- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване

„Обезвреждане” - депониране (дори когато сметищен газ се използва за възстановяване на енергия); изгаряне и съвместно изгаряне, които не отговарят на критериите, за да бъдат определени като оползотворяване (в случай на съоръжения, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци, които не отговарят на определени критерии, с помощта на формулата за енергийна ефективност R1 в приложение II към РДО), насипни дейности, когато не отговарят на дефиницията за оползотворяване.

Изводи и препоръки, произтичащи от националните и европейските политики, съгласно НПУО 2014-2020.

► Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси. Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото здраве.

► От приемането преди почти 40 г. на първата европейска рамкова директива за отпадъците през 1975 г., законодателството на Общността в сектора има бурно развитие през последните 15 години. От по-общи разпоредби през 70-те години, целящи намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, днешният законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяването на отпадъците като най-високо ниво от йерархията на управление на отпадъците.

► Като се имат предвид предвижданията на стратегическите документи на ниво ЕС, очертаващи политиките по ефективно използване на ресурсите и околна среда по пътя на устойчивото развитие, както и работната програма на ГД „Околна среда” за преглед на политиките в сектор „Отпадъци”, може да се очакват промени в европейското законодателство, целящи още по-висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве, както и преход от управление на отпадъците към устойчиво управление и по-ефективно използване на ресурсите, и вероятно:

► допълнителни ограничения относно депонирането на отпадъци до 2020 г., и с по-голяма вероятност депонирането да се ограничи само до отпадъци, които не могат да се рециклират и оползотворят, и по-конкретно ограничения за депонирането на пластмасови и/или хранителни отпадъци, а в по-далечен хоризонт - и повсеместна забрана за депониране на отпадъци;

► специални разпоредби за намаляване на употребата и предотвратяване на отпадъци от полиетиленовите торби за еднократна употреба;

► ограничения за изгаряне на отпадъци, които могат да бъдат рециклирани, като например пластмасови отпадъци, съответно въвеждане на по-високи цели за рециклиране на битовите отпадъци, особено на пластмасовите отпадъци;

► въвеждане на количествени цели за предотвратяване на образуването на отпадъци, особено за пластмасови, битови/хранителни и за опасни отпадъци;

► по-високи цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от опаковки, излезли от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства и най-вече на пластмасовите отпадъци от тях, както и за батерии.

► Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, се развива изключително бързо и динамично и то само от 15 години. След приемане на първия закон през 1997 г. се разработва и приема пълен и систематизиран пакет от правни норми, които, от една страна, хармонизират националното с европейското право, а от друга страна, въвеждат специфични национални инструменти и механизми, които да подпомогнат постигане на целите и прилагане на принципите на съответните нормативни актове.

Националната правна рамка е построена в цялост, като логична на европейската. Дори и прогнозите за промени в европейското законодателство да се реализират, съществуващата национална уредба може лесно да бъде допълнена. Предизвикателство в този случай ще бъдат консултациите и постигането на консенсус със заинтересованите страни.

АНАЛИЗ НА ОБЩИНАТА СЪГЛАСНО ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

На местно ниво в общината действат наредби, в които са транспонирани изискванията на националното законодателство:

- Наредба за управление на дейностите по отпадъците на територията на община Априлциш указва реда за реда и условията за екологосъобразното управление на отпадъците, глобите и санкциите за замърсяване на общински места с отпадъци и др.;
- Наредба № 16за определяне и администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Априлци указва реда за заплащане на такса „Битови отпадъци”, както и дейностите, които покрива;
- Общинска програма за опазване на околната среда 2015-2020 година;
- Общински план за развитие на община Априлци 2014-2020;

С Програма за управление на отпадъците на община Априлци се изпълняват изискванията на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците. Програмата се разработва и приема за период, който съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците – до 2020 година;

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ

На територията на общината се формират различни по характер и вид отпадъци. Видът и генерираните количества зависят от няколко фактора, като разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване, брой на населението в тях, дейността на населението като източник на образуването, икономическото положение, промишленост, благосъстояние и др.

Отчетността на генерираните отпадъци се води чрез методи и средства, уредени в нормативна уредба. Отчетна книга за събиране, транспортиране и временно съхраняване на битови отпадъци и/или строителни отпадъци. Съществува и Отчетна книга на регионалното депо, която се попълва от оператора на депото. Представят се годишни отчети във връзка с изискванията на Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.).

Отчетността е основния елемент на документирането на управлението на отпадъците. Следвайки йерархичната схема на документиране е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности по обезвреждане или генерират отпадъци да разработят и приемат свои програми за управление на отпадъците. Тези програми ще бъдат включени в Общинската програма за управление на отпадъците.

Анализът на съществуващото състояние по управление на отпадъците е направен въз основа на информация и данни за образуваните, съхранените, обезвредените и оползотворени количества отпадъци за периода 2010 -2014 година, от където могат да се дефинират следните изводи:

Количеството на отчитаните битови отпадъци и нормата на натрупване за наблюдаваният период бележат постоянна устойчива тенденция.

През 2016 г. от Община Априлци са направени четири сезонни изследвания за морфологичния състав на отпадъците. Изследванията са направени съгласно указанията, посочени в Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на МОСВ от 2012 г. Получените резултати са използвани при актуализацията на настоящата програма, както и при направените прогнозни очаквания;

За масово разпространените отпадъци няма достатъчно натрупани данни, от които да могат да се направят изводи за тенденциите на образуване, събиране и третиране;

Общината е допустим кандидат за кандидатстване на регионален принцип, съвместно с община Троян за отпускане на финансиране за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, по Оперативна Програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“.

На територията на общината се образуват различни видове отпадъци, като преобладава делът на смесените битови и биоразградимите. Количеството на образуваните битови отпадъци е променлива величина – функция от броя на населението, годишния сезон, мястото, начина на живот, стандарта на живот на населението, степента на благоустрояване на населеното място, начина на отопление на сградите – с или без използване на твърдо гориво и други компоненти. Средно годишно на територията на Община Априлци годишно се генерират около 1200 т. битови отпадъци.

Смесените битови отпадъци от територията на община Априлци се образува от домакинствата в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в обществените сгради, социални и административни сгради, търговските обекти и обекти за отдих и забавление, които нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите. Смесените битовите отпадъци по състав и количество се изменят под влияние на различни фактори от социален и икономически характер, поради което за различните години техните количества и състав се променят.

В началото на 2007г. е прекратена експлоатацията на общинското депо за битови отпадъци на територията на Община Априлци и отпадъците се извозват на Регионалното депо за неопасни отпадъци Троян – Априлци”. За него е издадено от Министерството на околната среда и водите, Комплексно разрешително № 265-НО-ИО-АО/2008 г. по реда на Закона за опазване на околната среда.

Количеството на депонираните твърди битови отпадъци на регионалното депо се определя чрез електронна везна/автокантар, която е поставена на входа на депото. Специализираните сметоизвозващи машини преминават през нея при влизане и излизане от депото. Везната е свързана със специален софтуер, позволяващ издаването на кантарни бележки за всеки курс извозени отпадъци. Общото количество на постъпилите отпадъци се отчитат ежемесечно, като данните се записват в Отчетни книги по приложение № 2, към чл.7, т.2 и 3 от Наредбата за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците. В следващата таблица може да се проследи, количеството на събраните, извозени и депонирани отпадъци на регионалното депо по месеци и години.

Месец	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.
Януари	136,9т.	63.56т.	45.24т.	66.36т.	64.6т.	42.7 т.	59.76 т.	65.68т.	64.86т.	52.76т.
Февруари	36.16т.	55.72т.	43.5т.	44.2т.	39.6 т.	34.22 т	47.26 т.	59.72 т.	54.94т.	79.02т.
Март	51.74т.	76.1т.	67.88т.	72.04т.	58.7 т.	92.74т.	54.9 т.	69.88 т.	73.44т.	94.22т.
Април	67.48т.	81.78т.	91.66т.	95.72т.	90.36 т.	98.52 т.	73.7 т.	95.74 т.	106.46т.	110.8т.
Май	100.32т.	90.6т.	92.66т.	92.1т.	96.38 т.	107.56т.	108.84 т.	113.98 т.	118.76т.	116.76т.
Юни	96.70т.	89.0т.	101.22т.	89.42т.	93.92 т.	96.70т.	89,60 т.	108.72 т.	111.9т.	116.04т.
Юли	41.14.т.	115.6т.	111.28т.	107.26т.	94,06 т.	99.06т.	123,88 т.	114.58 т.	123.68т.	122.32т.
Август	98.84т.	117.5т.	125.9т.	142.16т.	151.60 т.	124.5т.	141,96 т.	144.1 т.	149.4т.	158.28т.
Септември	89.16т.	108.18т.	114.88т.	92.28 т.	121.88 т.	44.9т.	106,64 т.	133.82 т.	118.7т.	125.12т.
Октомври	79.70т.	96.62т.	99.26т.	105.00 т.	87.12 т.	101.08 т.	111,74 т.	101.56 т.	127.08т.	102.84т.
Ноември	69.34т.	81.64т.	88.82т.	83.02 т.	71.00 т.	71.58 т.	94,58 т.	86.68 т.	97.1т.	85.78т.
Декември	29.84т.	69.02т.	71.52т.	60,72 т.	78.16 т.	52.68 т.	64.64 т.	66.16 т.	89.76т.	60.34т.
Общо за годината	897.32т.	1045.32т.	1053.82т.	1050.28 т.	1047.38 т.	966.24 т.	1077.5 т	1171.90т.	1280.58т.	1224.28т.

Границите на районите, честотата на обслужване и видът на предлаганите услуги по чл.62 от Закон за местни данъци и такси, които общината ще извършва през съответната година на територията на община Априлци се определя ежегодно със Заповед на Кмета на общината, съгласно Закона за местните данъци и такси и Наредбата за определянето и администрирането на местните данъци и такси.

През 2016г. е извършен Морфологичен анализ на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Априлци – Приложение № 1 към програмата, на база на който са направени прогнозите за вида и количествата на отпадъците, които ще се очаква да се генерират на територията на общината до края на програмния период - раздел 5.11. Прогнози, на настоящата програма.

Резултатите за морфологичния състав на общото количество генерирани отпадъци отпадъци за общината са представени в следващата таблица:

Фракция	община %	община, тона
Хранителни	16.30 %	241,28
Хартия и картон	10.02 %	148,35
Пластмаса	14.97 %	221,69
Текстил	2.15 %	31,87
Гума	1.10 %	16,38
Кожа	1.89 %	28,03

Градински	28.81 %	426,43
Дървесни	1.17 %	17,40
Стъкло	3.54 %	52,48
Метали	2.14 %	31,74
Инертни	16.96 %	251,13
ИУЕОО	0.70 %	10,36
ОПАСНИ	0.19 %	2,83
ОБЩО	100 %	1480 т.

През 2006г. в Община Априлци стартира проект за домашно компостиране, в рамките на който са проведени разяснителни кампании сред населението, отпечатани са ръководства с начините и методите за домашно компостиране и са доставени 200 бр. пласмасови контейнери (компостери), 100бр. БИО 400 и 100бр. БИО 600. При реализацията на проекта бяха предоставени компостери на 185 домакинства, 4бр. семейни хотели и 11 места за настаняване. Участници в проекта използват компостерите и произвеждат компост, който използват в личните си стопанства (за наторяване на дворовете, дървестната растителност и саксийните растения). При проявен интерес от други домакинства на територията на общината, може да бъдат закупени допълнителни компостери.

Битовите отпадъци по състав и количество се изменят под влияние на фактори от сезонен и социално икономически характер, поради което за различните години техните количества и състав се променят.

В Община Априлци е въведена е система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), като е сключен Договор на 16.11.2009г., с оползотворяваща организация "ЕКОБАТЕРИ" АД, получила разрешение от МОСВ като организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори. На 26.01.2010г. са предоставени на общината 7бр. контейнери от 50л. и още 2 бр. на 28.11.2013г. поставени на следните места на територията та на Община Априлци:

1. гр.Априлци, кв.Център – сградата на Община Априлци
2. гр.Априлци, кв. Острец – сградата на читалище "Бъдеще - 1894 г."
3. гр.Априлци, кв. Видима - сградата на читалище "Просвета – 1927 г."
4. гр.Априлци, кв. Зла река - сградата на читалище "П. Берон – 1927 г."
5. гр. Априлци, кв. Център – сградата на ОУ "Васил Левски"
6. гр. Априлци, кв. Острец – сградата на ПГТ "Иван Марангозов"
7. с.Скандало - сградата на Кметството
8. с.Велчево – сградата на Кметството
9. с.Драшкова поляна – сградата на Кметството

От поставените на територията на общината контейнери са събрани и предадени за оползотворяване на "ЕКОБАТЕРИ" АД следните количества НУБА.

Година	Предадени количества НУБА / кг.
2010 г.	10 кг.
2011 г.	15.8 кг.
2012 г.	10 кг.
2013 г.	38 кг.
2014г.	162 кг.
2015г.	24 кг.
2016г.	47 кг.

На 02.12.2013г. е подписан предварителен договор за организиране на система за събиране на излезли от употреба моторни превозни средства, между Община Априлци и «АУТО ЕР» АД.

На територията на общината има една площадка за разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства собственост на фирма «МТМ – ТРАНС» притежаваща Разрешение № 08-ДО-00000345-00 от 15.07.2013 г. за отпадъци със следните кодове по Наредба № 2 за класификация на отпадъците:

- Код 16 01 04* - Излезли от употреба превозни средства.

R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11;

R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване;

- Код 16 01 06 - Излезли от употреба превозни средства, които не съдържат течности или други опасни компоненти.

R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11;

R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване;

В Община Априлци има организирана система за събиране и транспортиране на отпадъците. Дейността покрива 97 % от населението на общината. Системата за събиране на битовите отпадъци е организирана като общинска дейност. Отпадъците се събират на територията на гр. Априлци – кв. "Видима", кв. "Острец", кв. "Зла река" и кв. "Ново село" и както следва населените места с. Скандало, с. Велчево и с. Драшкова поляна. Не се обслужват някои от махалите на територията на общината поради затрудненият достъп на сметоизвозната техника и ограниченият брой на постоянно живеещите там жители. Останалите дейности по улично почистване – миене и метене на уличните платна и тротоарите, поддържане на тревните и цветни площи, се извършва от работници по програмите за временна заетост и работници, ползващи социални помощи.

Съдовете използвани за събиране на ТБО са:

1. контейнери 4 м³ за смесени битови отпадъци – 25 бр.
2. контейнери тип "Бобър" 1,1 м³ за смесени битови отпадъци – 329 бр.
3. кофи "Мева" 0,11 м³ - 526 бр.
4. паркови и тротоарни кошчета 0,06 м³ за смесени битови отпадъци - 41 бр.

№	Тип съдове	Обем (м ³)	Материал за изработка	Брой
1	Контейнер	4,0	метал	25
2	Контейнер тип „Бобър“	1,10	метал	329
3	Кофа	0,12	метал	526

Специализираните автомобили са :

1. Специализираните сметоизвозни коли с надстройка и устройство за пресоване на отпадъците, марка "ИСУЗО" NPR 60 – 1бр.и "IVECO" DAILY 70 C 15 - 1 бр. - за контейнерите тип „Бобър“ и кофи тип „Мева“;
2. Контейнеровози ГАЗ 53 - 1 бр. - за контейнери 4м³ ;

От 09.09.2013 г. Община Априлци притежава Регистрационен документ № 08-РД-194-00 за извършване на дейности по събиране и транспортиране на отпадъци, които нямат опасни свойства.

Видове отпадъци, за които Община Априлци е получила разрешително за събиране и транспортиране са посочени в следващата таблица:

№	Вид на отпадъка	
	Код	Наименование
	1	2
1	20 03 01	Смесени битови отпадъци
2	20 03 03	Отпадъци от почистване на улици
3	03 01 05	Трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, талашитени плоскости и фурнири, различни от упоменатите в 030104
4	10 01 01	Стурия, шлака и дънна пепел от котли (с изключение на пепел от котли, упомената в 100104)
5	17 09 04	Смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03
6	20 02 01	Биоразградими отпадъци

Четирикубиковите контейнери се използват в махали и зони на населените места със затруднен достъп и сезонно използване на жилищата. Отпадъците в тези контейнери се извозват до депото в същите съдове, в които се събират и съхраняват. Автомобила за контейнерите с обем 4м³ е предназначен за транспортиране само на един контейнер. Товарните и разтоварни работи са механизирани.

Специализираните сметоизвозни коли с надстройка и устройство за пресоване на отпадъците имат увеличена полезна товароподемност чрез увеличаване на степента на уплътняване. В зависимост от отпадъците, средното уплътняване /компактиране/ е 3:1 а максималното 5:1. Този тип коли обслужват несменяемите съдове: тип „Бобър” и кофи „Мева”.

Обслужването на кошчетата 0.06 м³ в парковете, градините и тротоарите се извършва ръчно.

В общината е възприета планово-регулярна система за транспортиране на отпадъците. Тя се състои в редовно транспортиране на отпадъците със специализирана техника без да зависи от обема на натрупаните отпадъци.

Организирано сметосъбиране и сметоизвозване се извършва на територията на цялата община с честота веднъж седмично, четири пъти месечно.

В началото на 2007г. е преустановена експлоатацията на съществуващото депо за ТБО на Община Априлци, находящо се в землището на с. Велчево, местност “Търсака среден ръкав”. Изработен е Проект – “Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Априлци” от фирма “М Инвестконсулт 2000” – ЕООД гр. Плевен и внесен за разглеждане в ПУДООС гр.София, с вх.№ ОТП-700245/28.05.2007г. Проектът е одобрен за финансиране, проведена е процедура за избор на изпълнител по ЗОП, но с писмо с изх.№ 08-00-3355/06.08.2009г. МОСВ уведомява, че поради намаляване на размера на приходите и ограничения финансов ресурс, подписването на договори за изпълнение на екологични обекти се преустановява. За обекти, за които процедурата по ЗОП е в процес на провеждане, да бъде прекратена. За проведените процедури да не се подписва договор с избрания изпълнител. Търсят се възможности за финансиране на проекта за рекултивацията на закритото депо, находящо се на територията на общината.

На 10.01.2007г. е подписан Договор с фирма “Комунални услуги” ЕООД гр.Троян, която е оператор на Регионалното депо за неопасни отпадъци “Троян-Априлци”, където след тази дата се извозват, третират и депонират ТБО генерирани на територията на Община Априлци.

Отчитането и заплащането на услугата към настоящият момент се извършва на база ежедневна кантарна бележка и месечна справка за проведените измервания по автомобили от Регионалното депо за неопасни отпадъци Троян - Априлци.

С развитието на туризма, броят на временно пребиваващите на нейна територия нараства, а от там и количеството генерирани отпадъци ще нараства, спрямо спада на населението. По тази причина броя на съдовете в населените места не съответства на определените норми за брой жители/съд за отпадъци.

Метенето е основен метод за почистване на тротоарни и улични площи в населени места през пролетно-летния и есенния период. Когато метеорологичните условия

позволяват, то се извършва и през зимата. Метенето е система от дейности, с която се цели отстраняването на всякакъв вид битово замърсяване.

В изпълнение на изискването на чл.23 от ЗУО /чл. 19б от отменения Закона за управление на отпадъците/ се създаде регионално сдружение за управление на отпадъците между Община Априлци и Община Троян. Общинските съвети на двете общини са взели решение за участие в сдружението.

Регионалното сдружение възникна от датата на неговото първо общо събрание, което се състоя на 10.11.2010г., протоколът от което е изпратен на министъра на околната среда и водите за регистрация в специален регистър и на съответния областния управител. На първото заседание са приети вътрешни правила за работа на сдружението, избран е председател на сдружението и са определени служители, които да подпомагат работата му. Регионалното сдружение е със седалище Община Троян.

Регионалното сдружение е юридическо лице със седалище в общината, която е собственик на терена, върху който е изградено или се предвижда изграждането на регионално депо, или която има учредено право на строеж. Регионалното сдружение не формира и не разпределя печалба, не придобива собственост. Неговата дейност се подпомага и осигурява от съответните общински администрации. Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председателят на сдружението. Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини.

Общините могат да получат финансиране на проекти в областта на управление на отпадъците от европейските фондове, държавния бюджет, Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда към Министерството на околната среда и водите или други национални публични източници на финансиране само след създаването на регионално сдружение.

Община, която откаже да участва, предизвика забавяне, осуети създаването или функционирането на регионално сдружение и/или на регионална система за управление на отпадъците, заплаща вредите и пропуснатите ползи на останалите общини от съответния регион.

ПРОИЗВОДСТВЕНИ НЕОПАСНИ ОТПАДЪЦИ

За управлението на производствените отпадъци са отговорни съответните лица, при чиято дейност те се образуват и притежателите им, съгласно чл.7 и чл.8 от ЗУО.

На Регионалното депо се приемат за депониране само производствени отпадъци, които са разрешени с Комплексното разрешително. Фирмите, които депонират производствени отпадъци на Регионалното депо, преди това трябва да извършат основно охарактеризиране на видовете производствени отпадъци и процедурите, определени в част I на приложение 1 към Наредба № 6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (Обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013г.).

Производствените неопасни отпадъци на територията на общината се генерират основно от хранително-вкусовата промишленост, дървопреработвателната промишленост, производството на метални изделия и производството на мебели. Съобразявайки се с икономическите структура на предприятията на територията на общината, големи генератори на производствени отпадъци не функционират към настоящия момент. Неопасните отпадъци, образувани от производствените предприятия се смесват с битовите отпадъци и се депонират на общинското депо.

СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Дейностите по събиране, транспортиране и съхранение на строителни отпадъци се извършва от лица, притежаващи разрешение по чл.37 от ЗУО (ДВ бр.86/2003г.). От началото на 2014 г. е в сила изискването на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (ДВ,бр.89 от13.11.2012г.), за изготвяне на план за управление на строителните отпадъци, като в чл. 4 са посочени случаите, в които не се

изисква. Съгласно нормативната уредба до 01.01.2020 г. трябва да се рециклират или да се оползотворяват 70 % от неопасните строителни отпадъци спрямо общото тегло на отпадъците, което е задължение на инвеститорите.

Общинска администрация е отговорна за управлението на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината. Изолационни и други строителни отпадъци от неминерален произход постъпват на депото за неопасни отпадъци. Съгласно Комплексното разрешително до 4000 тона строителни отпадъци могат да постъпват на Регионалното депо за неопасни отпадъци.

По данни от служителите на Регионалното депо, количествата на строителните отпадъци, които постъпват на депото са в рамките на 1 % спрямо общото количество депонирани отпадъци.

Община Априлци разполага със 3 броя съдове тип „лодка“ с вместимост 2м³ за строителни отпадъци от бита.

През предходния период на действие на програмата, строителни отпадъци се използват от частни лица за насипване на собствени терени.

На територията на общината все още има места, където се изхвърлят нерегламентирано строителни отпадъци. Това води до увеличаване на разходите на общината за почистването им. Предприети са административни мерки за ограничаване на тези места и промяна нагласата на замърсителите за нерегламентираното изхвърляне на строителни отпадъци. По тази причина общинска администрация внесе за разглеждане в Общински съвет Априлци, предложение за обособяване на временни площадки за съхранение на строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата, изкопни земни маси и камъни.

Няма изградена инфраструктура за оползотворяване на строителни отпадъци.

ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ

Количествата на образуваните опасни отпадъци по групи, съгласно класификацията на отпадъците се водят на отчет в РИОСВ. След измененията на секторната нормативна уредба и по-специално, разпоредбите на Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, до общината не достига информация и данни за количествата образувани опасни отпадъци на нейна територия, нито за количествата образувани производствени.

Най - голям дял в общото количество на опасните отпадъци заемат отработени моторни масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, както и излезли от употреба флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак. Дейностите по третиране на опасните отпадъци, образувани от дейността на предприятията се извършват в съответствие с разпоредбите на ЗООС и ЗУО, съгласно разрешителните им документи за дейности с отпадъци. Третирането на опасните отпадъци от задължените лица се осъществява без използването на общинска инфраструктура.

На територията на Община Априлци има един склад за съхранение на негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита /ПРЗ/, находящ се в землището на гр. Априлци, кв.Острец, м. “Игов рът”. Склада е със зазидани врати и прозорци и ограден с мрежа. Района около склада периодично през летния сезон се почиства от израстналата растителност.

По отношение прилагането на Закон за управление на отпадъците е извършена класификация на негодните за употреба пестициди съгласно чл.7 от Наредба № 3 за класификация на отпадъците (ДВ, бр.44/2004г.), изпратена на РИОСВ – Плевен с писмо изх.№1172/10.08.2010г.

Общинска Администрация е изготвила проект с който Община Априлци кандидатства пред Междуправителна експертна комисия по старите ПРЗ към Министерството на земеделието и храните за отпускане на безвъзмездна помощ за безопасното екологосъобразно обезвреждане на складираните, залежали и забранени за употреба ПРЗ на територията на общината, внесен в МЗХ с вх. №07-651/02.12.2008г.

Ежемесечно се извършва проверка на склада в които се съхраняват залежали и забранени ПРЗ във връзка с реализацията на проект на МОСВ по Българо-швейцарска програма за сътрудничество "Помощ за подготовка на окончателно проектно предложение по фонд ППП на проект „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност", който ще се реализира на национално ниво до средата на 2019г.

Изработен е и Проект – "Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Априлци" и внесен за разглеждане в ПУДООС гр.София, с вх.№ ОТП-700245/28.05.2007г.

УТАЙКИ ОТ ПСОВ

Третирането на отпадъчните води в пречиствателни станции, води до значително намаляване на замърсяването на повърхностните води, но от друга страна е свързано с образуването на отпадъци. Утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води съдържат множество потенциални замърсители и поради това е необходимо да се планира тяхното третиране и обезвреждане. В община Априлци все още няма изградена ПСОВ за битови отпадни води. В централната градска част на кв. Център на гр. Априлци е изградена Канализационна мрежа и локално пречиствателно съоръжение за отпадни битови отпадъчни води, която чрез договор е дадена за експлоатация на „В и К „ АД – Ловеч.

В съответствие с принципа „замърсителят плаща", управлението на утайките от локалното пречиствателно съоръжение за битови отпадъчни води е задължение на лицата експлоатиращи съоръжението.

Към момента за този вид отпадъци действаща е Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието, приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн. в ДВ бр. 63 от 12.08.2016г.

БОЛНИЧНИ ОТПАДЪЦИ/ОТПАДЪЦИ ОТ ХУМАННОТО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Депонирането на инфекциозни отпадъци е забранено от националното законодателство. Във всяко лечебно заведение следва отпадъците се разделят на мястото на тяхното образуване на опасни и такива , които нямат характер на опасни отпадъци(неопасни). Съгласно принципа „замърсителят плаща", болниците и другите лечебни и здравни заведения са отговорни за безопасното управление на образуваните опасни и неопасни отпадъци в резултат на тяхната дейност.

На територията на Община Априлци няма регистрирани лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове, съгласно публикувания регистър на сайта на Министерство на здравеопазването.

На сайта на Регионалната здравна инспекция Ловеч е публикуван списък на Лечебни заведения за извънболнична помощ, съгласно които на територията на Община Априлци има регистрирани следните лечебни заведения за първична медицинска помощ:

АМБУЛАТОРИИ ЗА ПЪРВИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ-ИНДИВИДУАЛНИ ПРАКТИКИ

№	Представляващ ЛЗ/ Търговска регистрация	Код на лечебното заведение	Специалност	Адрес на лечебното заведение
1.	Д-р Сави Петков Бояджиев " Елис -Амбулатория за индивидуална практика за първична медицинска помощ" ЕООД	1102111001	Вътрешни болести; Обща медицина	гр. Априлци, ул. ,, Васил Левски ,, № 86А, ет.2, каб. № 3 и № 4

АМБУЛАТОРИИ ЗА ПЪРВИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ – ГРУПОВИ ПРАКТИКИ

№	Наименование на ЛЗ/ Управител	Код на лечебното заведение	Специалност	Адрес на лечебното заведение
1.	“Цочевци – Амбулатория за груповая практика за първична медицинска помощ” ООД Управители:	1102113001		гр. Априлци ул. “В. Левски” №86 А, ет.2 ,каб. № 10 и №11
	Д-р Елена Иванова Христова- Цочева		Обща медицина	
	Д-р Цочо Василев Цочев		Обща медицина	

**АМБУЛАТОРИИ ЗА ПЪРВИЧНА ПОМОЩ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА - ИНДИВИДУАЛНИ
ПРАКТИКИ**

№	Наименование на ЛЗ/ Управител	Код на лечебното заведение	Специалност	Адрес на лечебното заведение
1.	Д-р Пенчо Николов Пенчев ЕТ” Д-р Пенчо Пенчев – Амбулатория за индивидуална практика за първична медицинска помощ – първична извънболнична медицинска помощ по дентална медицина”	1102112001	-	гр. Априлци ул. “В. Левски” №86 А, ет.2 ,каб. № 2
2.	Д-р Георги Боянов Тодоров ЕТ” Д-р Георги Тодоров – Амбулатория за първична дентална помощ – индивидуална практика”	1102112002	-	гр. Априлци ул. “В. Левски” №86-А, ет.1, каб. №2

Дейностите с отпадъците от посочените лечебните заведения за първична медицинска помощ на територията на общината се извършват в съответствие с нормативните актове.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ

Анализът на инфраструктурата за отпадъците цели определянето на степента на изпълнимост на изискванията за третиране на различните видове отпадъци, спрямо наличната инфраструктура в Общината. В момента Общината сама извършва дейностите по събиране и транспортиране на отпадъците от домакинствата, административните сгради и търговските предприятия.

Изводите, които могат да се направят от направения анализ са:

- В Община Априлци има организирана система за събиране и транспортиране на отпадъците. Дейността покрива 97 % от населението на общината. Системата за събиране на битовите отпадъци е организирана като общинска дейност. Отпадъците се събират на територията на гр. Априлци – кв. "Видима", кв. "Острец", кв. "Зла река" и кв. "Ново село" и както следва населените места с. Скандало, с. Велчево и с. Драшкова поляна. Не се обслужват някои от махалите на територията на общината поради затрудненият достъп на сметоизвозната техника и ограниченият брой на постоянно живеещите там жители. Останалите дейности по улично почистване – миене и метене на уличните платна и тротоарите, поддържане на тревните и цветни площи, се извършва от работници по програмите за временна заетост и работници,
- Общината е разположила съдове за събиране на отпадъци във всички населени места, като техния брой се актуализира ежегодно, в зависимост от констатираните нужди.
- От 09.09.2013 г. Община Априлци притежава Регистрационен документ № 08-РД-194-00 за извършване на дейности по събиране и транспортиране на отпадъци, които нямат опасни свойства.
- На 10.01.2007г. е подписан Договор с фирма "Комунални услуги" ЕООД гр.Троян, която е оператор на Регионалното депо за неопасни отпадъци "Троян-Априлци", където след тази дата се извозват, третират и депонират ТБО генерирани на територията на Община Априлци.
- Отчитането и заплащането на услугата към настоящият момент се извършва на база ежедневна кантарна бележка и месечна справка за проведените измервания по автомобили от Регионалното депо за неопасни отпадъци Троян - Априлци.
- Общината няма сключени договори с организации по оползотворяване на МРО (с изключение на НУБА).
- В Община Априлци е реализиран успешно проект "Минимизиране на биоразградимите отпадъци чрез въвеждане на фамилно компостиране чрез компостиране в специални съдове – компостери, финансиран със средства от ПУДООС, в рамките на който са доставени пластмасови контейнери (компостери) 100 броя БИО 400 и 100 броя БИО 600. При реализацията на проекта бяха предоставени компостери на 185 домакинства, 4 броя семейни хотели и 11 места за настаняване. Участници в проекта използват компостерите и вече произвеждат компост с добри характеристики, който използват в личните си стопанства (за наторяване на дворовете, дървестната растителност и саксийните растения).
- В Община Априлци не е организирана система за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата.
- Не се извършва разделно събиране на биоотпадъци. Понастоящем съществуващите практики не осигуряват съвместно постигането на регионални

цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци по чл. 8 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.

Предварително третиране на отпадъци

Отговорността за организиране и финансиране на предварително третиране на смесените битови отпадъци е на общинска администрация. До този момент са изпълнявани само част от операциите за предварително третиране на битовите отпадъци: намаляване на обема и улесняване на по-нататъшното третиране и оползотворяване на част от отпадъците за които е въведена ситема за разделно събиране.

Отговорността за предварително третиране на строителните и производствени отпадъци е на притежателите им.

В съответствие с дефиницията по §1, т.25 от Наредба №6 / 2013 г., за да бъде определена една операция с отпадъци като „предварително третиране“, тя трябва да отговаря на следните критерии:

1. Да е физичен, термичен, химичен или биологичен процес, включително сортиране;

2. Да променя характеристиките на отпадъците, с цел: намаляване на обема им, намаляване опасните им свойства, улеснение по-нататъшното им третиране или повиши оползотворяемостта им.

- Намаляване на обема

При съществуващата на територията на общината система на третиране на ТБО се използват физически методи за намаляване на обема им.

- Намаляване на опасните свойства на отпадъците

- Улесняване на по-нататъшното третиране на отпадъците и повишаване на оползотворяемостта им

- Компактиране / намаляване на обема /

Сметоизвозващите машини „ИСУЗУ“ и „ИВЕКО“, извършват компактиране (пресоване) на събраните смесени ТБО, което намалява обема им и позволява извозването на многократно по-голямо количество такива.

Оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

Община Априлци е малка община с население 3338 жители, по данни на НСИ от преброяването през 2011 г. и е член на “Регионално сдружение по управление на отпадъците – регион Троян”, със седалище и адрес на управление гр.Троян, пл.”Възраждане” №1 и съвместно с община Троян ползва общо регионално депо. На второто общо събрание на “Регионално сдружение по управление на отпадъците – регион Троян” е взето решение да се изпратят писма от името на сдружението, до всички организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки за сключване на договор за изграждане и обслужване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на двете общини. В изпълнение на решението на общото събрание, председателя на сдружението е изпратил писмо с изх. №01-1060/13.12.2012г. до всички оползотворяващи организации. В отговор на отправената покана за сътрудничество и изграждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на териториите на двете общини са получени писма от “ЕКОКОЛЕКТ” АД, “ЕКОБУЛПАК” АД, “БУЛЕКОПАК” АД, “РЕПАК” АД и “МУЛТИ ПАК-Парк за управление на ресурси” АД, проведени са срещи и разговори с представители на оползотворяващите организации, проявили интерес за сътрудничество и притежаващи разрешение по чл.81 от ЗУО, но все още не е подписан договор с конкретна организация. Тъй като не е получен писмен отказ от всички оползотворяващи организации, по силата на чл.26, ал. 3 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, не може да бъде подписан договор с други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община, и/или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) съгласно чл.26, ал.1, т.2 от НООО.

Община Априлци още през 2007г. е изпратила писма до организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки. През 2008г. е проведена среща с представители на Национална организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки "ЕКОБУЛПАК" АД. Предложеният договор за сътрудничество беше разгледан и одобрен от Общински съвет Априлци, подписан от Кмета на общината и изпратен на "ЕКОБУЛПАК" на 07.04.2008г. Тъй като договора не бе подписан от тяхна страна, с писмо с изх. №1267/08.09.2009г. е поискана информация от "ЕКОБУЛПАК", кога Община Априлци ще бъде включена в системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на организацията. До настоящия момент не е получен отговор.

Предвид гореизложеното считаме, че оползотворяващите организации не проявяват особен интерес към малките населени места и общини и по тази причина е взето решение двете общини (с общо население 38 276 души), участващи в Регионалното сдружение да сключат договори с една оползотворяваща организация. Предвид гореизложеното двете общини участващи в регионалното сдружение взеха решение да кандидатстват с общо проектно предложение по процедура: BG16M1OP002-2.002 - Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, Оперативна програма Околна среда, с наименование: "Проектиране и изграждане на допълнителна инфраструктура (инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци) на развитие на регионалната система за управление на отпадъците на регион Троян, включващ общините Троян и Априлци"

С Решение № 35 /28.11.2013г. на ОбС Априлци е приета Наредба за поддържане на чистотата и управление на дейностите по отпадъците на територията на община Априлци, в която са определени местата за събиране на излезлите от употреба акумулатори и батерии, местата за смяна на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезлите от употреба МПС, ИУЕЕО и е регламентирана дейността по управление на строителните отпадъци и излишните земни маси. Генерираните инертни строителни отпадъци на територията на общината се оползотворяват.

Системи за събиране на масоворазпространени отпадъци от бита

В Община Априлци е въведена е система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), като е сключен Договор на 16.11.2009г., с оползотворяваща организация "ЕКОБАТЕРИ" АД, получила разрешение от МОСВ като организация по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори. На 26.01.2010г. са предоставени на общината 7бр. контейнери от 50л. и още 2 бр. на 28.112013г. поставени на следните места на територията та на Община Априлци:

1. гр.Априлци, кв.Център – сградата на Община Априлци
2. гр.Априлци, кв. Острец – сградата на читалище "Бъдеще - 1894 г."
3. гр.Априлци, кв. Видима - сградата на читалище "Просвета – 1927 г."
4. гр.Априлци, кв. Зла река - сградата на читалище "П. Берон – 1927 г."
5. гр. Априлци, кв. Център – сградата на ОУ "Васил Левски"
6. гр. Априлци, кв. Острец – сградата на ПГТ "Иван Марангозов"
7. с.Скандало - сградата на Кметството
8. с.Велчево – сградата на Кметството
9. с.Драшкова поляна – сградата на Кметството

От поставените на територията на общината контейнери са събрани и предадени за оползотворяване на "ЕКОБАТЕРИ" АД следните количества НУБА.

Година	Предадени количества НУБА / кг.
2010 г.	10 кг.
2011 г.	15.8 кг.
2012 г.	10 кг.
2013 г.	38 кг.
2014г.	162 кг.
2015г.	24 кг.
2016г.	47 кг.

На 02.12.2013г. е подписан предварителен договор за организиране на система за събиране на излезли от употреба моторни превозни средства, между Община Априлци и «АУТО ЕР» АД която е в процес на получаване на разрешение по чл.81, ал.1 от ЗУО за управление на дейностите по събиране, повторно използване, оползотворяване и рециклиране на ИУМПС .

На територията на общината има една площадка за разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства собственост на фирма «МТМ – ТРАНС» притежаваща Разрешение № 08-ДО-00000345-00 от 15.07.2013 г. за отпадъци със следните кодове по Наредба № 2 за класификация на отпадъците:

- Код 16 01 04* - Излезли от употреба превозни средства.

R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11;

R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване;

- Код 16 01 06 - Излезли от употреба превозни средства, които не съдържат течности или други опасни компоненти.

R12 - Размяна на отпадъците за оползотворяване по който и да е от методите R1 - R11;

R13 - Съхраняване на отпадъци до извършване на която и да е от операциите R1 - R12, освен временното съхраняване до събирането им на мястото на образуване;

Депониране

Депонирането е основният метод за обезвреждане на отпадъци в община Априлци. Депото което общината използва за депониране на отпадъците си, се намира на територията на община Троян и е изградено съгласно изискванията към площадките за разполагане на депа за отпадъци регламентирани в нормативната база - Наредби № № 12 и 13 от 1998 година, транспонирани в Наредба № 7 от 24.08.2004 година за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 2004 г.). и Наредба № 6 от 27.08.2013 година за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Собственик на депото е Община Троян. Депото се стопанисва от специализирано звено на Община Троян, което е без статут на юридическо лице и е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити – общинско предприятие „Комунални услуги – Троян“.

През 2008 г. е издадено комплексно разрешително № 265-НО-ИО-АО/2008 г. на „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Троян и Априлци“. Ежегодно РИОСВ извършва проверки по изпълнение на условията му.

Основни клаузи на споразумението за съвместна експлоатация с община Априлци

В изпълнение на нормативните изисквания на Закона за управление на отпадъците, през 2010 г. е учредено регионално сдружение на общините – регион Троян, в което влизат Община Троян и Община Априлци. Общото събрание на сдружението е определило единна цена за депониране на тон отпадък, която ежегодно се актуализира. Сдружението работи съобразно изискванията на членовете от 23 до 28 от Закона за управление на отпадъците.

Оставащ капацитет и прогноза за възможностите за обезвреждане на цялото количество битови отпадъци.

Съгласно проекта на Община Троян, депото се състои от три клетки, като третата не е изградена. Клетка №1 има работен обем 56 172м³ и заема площ 16,7дка. Клетка № 2 е с работен обем 145 400м³ и площ – 23,8дка.

В момента се запълва втора клетка. Оставащият капацитет на клетката към 2012 г. е около 56 300 м³. С въвеждане на система за разделно събиране на отпадъците, обемът на постъпващите за депониране твърди битови отпадъци ще намалее, което

ще доведе до удължаване на срокът на експлоатация на клетката. Обемът на отпадъците в първа клетка е намаляли е под проектната кота на запълване поради естественото слягане на отпадъците.

При усъвършенстване на системата за разделяне на цялото количество оползотворими отпадъци, се предвижда удължаване на експлоатационния срок на цялото депо.

Вид на отпадъците – изпълнение на забраните и ограниченията за депониране на специфични видове отпадъци

В комплексното разрешително на Регионалното депо за неопасни отпадъци на общините Троян и Априлци са посочени кодовете и видовете отпадъци, съгласно Наредба № 3 за класификацията на отпадъците, които могат да бъдат депонирани.

Съгласно Наредба № 2 (ДВ бр.10/2013 г. изм. ДВ бр.86 01.10.2013 г.), се води отчетна книга за количествата и свойствата на депонираните отпадъци.

Кратко описание на технологията за депониране

- разтоварване
- разстилане с уплътняване
- запръстяване
- оросяване с инфилтрирани води (ИВ)

След като сметовозните коли напуснат стопанския двор навлизат в района на клетката за депониране. Клетките са оградени от земно насипни диги. Последните са с трапецовидно сечение, височина от 0÷7 m, ширина на короната 4 m и откоси 1:2.5 m. Във всяка от клетките се навлиза по вътрешен експлоатационен път, който завършва с обръщателна площадка. След разтоварване на отпадъците в работния сектор, същите се разстилат на определена дебелина и се уплътняват ежедневно с трактор, до дебелина на слоя около 1,8m. Хоризонталните пластове се изолират с промеждутъчни слоеве пръст (инертен материал) с дебелина около 0,2m. При запълване на определения сектор се преминава в съседния, до достигане на необходимия работен хоризонт. Операциите се повтарят до запълване на целия капацитет на клетката. След достигане на максималната кота на натрупване в Клетка 1, се започва депонирането в Клетка 2. Едновременно с експлоатацията на Клетка 2 ще се извършва и рекултивация на Клетка 1, съгласно утвърден проект на Община Троян.

В комплексното разрешително са определени условията за провеждане на мониторинг при експлоатацията на депото.

Ежедневно се извършва контрол на:

- постъпващите отпадъци;
- температурата на въздуха и количеството валежи от отговорника на депото;
- инфилтрат – следи се обема и състава на инфилтриралите води;

Периодичен мониторинг:

- от всеки контролен кладенец (4бр. общо за депото) периодично (на всяко тримесечие) се вземат проби от акредитирана лаборатория и се извършват измервания за установяване качеството на подземните води по показатели – температура, рН, БПК, окисляемост, ХПК, хлориди, твърдост, манган, олово, мед, никел, цинк, хром;
- повърхностните води – от всеки мониторингов пункт - I-ви преди улавяне на водите в системата от охранителни канали, II-ри след заустването от охранителни канали, периодично (на всяко тримесечие) се вземат проби от акредитирана лаборатория и се извършват измервания за установяване качеството на повърхностните води по показатели: температура, рН, БПК, окисляемост, ХПК, хлориди, сулфати, азот (амониев), азот (нитритен), ел.съпротивление, фосфати, желязо, обща твърдост, манган, олово, мед, ниокел, цинк, хром;

-газови емисии – пунктовете са определени на вертикални газови кладенци, мониторинга ще се провежда след рекултивиране на частите на депото.

Цена за депониране и обосновка на необходимостта от промяната ѝ с цел покриване пълните разходи за изграждане, експлоатация, мониторинг, закриване и следексплоатационни грижи за депото

Инвестициите свързани с дейностите закриване и рекултивация на депото се обезпечават чрез ежемесечни отчисления, съгласно чл. 62 от Закона за управление на отпадъците. Разходите по експлоатация на депото ще нарастват и от увеличените материални разходи и тези за труд.

-Термично третиране – този метод не се прилага.

Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

На територията на Община Априлци има един склад за съхранение на негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита /ПРЗ/, находящ се в землището на гр. Априлци, кв.Острец, м. “Игов рът”. Склада е със зазидани врати и прозорци и ограден с мрежа. Района около склада периодично през летния сезон се почиства от израстналата растителност.

По отношение прилагането на Закон за управление на отпадъците е извършена класификация на негодните за употреба пестициди съгласно чл.7 от Наредба № 3 за класификация на отпадъците (ДВ, бр.44/2004г.), изпратена на РИОСВ – Плевен с писмо изх.№1172/10.08.2010г.

Общинска Администрация е изготвила проект с който Община Априлци кандидатства пред Междуведомствена експертна комисия по старите ПРЗ към Министерството на земеделието и храните за отпускане на безвъзмездна помощ за безопасното екологосъобразно обезвреждане на складирани, залежали и забранени за употреба ПРЗ на територията на общината, внесен в МЗХ с вх. №07-651/02.12.2008г.

Ежемесечно се извършва проверка на склада в които се съхраняват залежали и забранени ПРЗ във връзка с реализацията на проект на МОСВ по Българо-швейцарска програма за сътрудничество “Помощ за подготовка на окончателно проектно предложение по фонд ППП на проект „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност”, който ще се реализира на национално ниво до средата на 2019г.

Изработен е и Проект – “Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Априлци” и внесен за разглеждане в ПУДООС гр.София, с вх.№ ОТП-700245/28.05.2007г.

Внасяне и изнасяне на отпадъци

На територията на общината няма фирми преработващи отпадъци от внос, или такива които да правят износ.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ

Кметът на Общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците и Общинската Наредба по чл. 22 от ЗУО, като осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

В Община Априлци отговорните лица за управлението на отпадъците са Общински съвет Априлци, Кмета на общината, Заместник кмета, кметските наместници, Директор дирекция “Устройство на територията, общинска собственост и евроинтеграция”, главен специалист “БАИС ОМП и ОЗ”, ст. специалист “Екология”, служителите назначени към дейност “Чистота”.

Общинска комисия отговорна за решаване на проблемите с отпадъците е постоянна Комисия по териториално и селищно устройство, общинска собственост, екология и околна среда към ОбС – Априлци.

Отчет на дейностите се извършва от Кмет - Зам.кмет - Директор дирекция “УТОСЕ” – ст. специалист “Екология” пред ОбС Априлци.

Организационна структура и предприети действия за съвместно решаване на проблемите по управление на отпадъците с други общини

– Създадено е Регионално сдружение за управление на отпадъците „Троян-Априлци“.

В изпълнение на нормативните изисквания на Закона за управление на отпадъците, през 2010 г. е учредено регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Троян, в което влизат Община Троян и Община Априлци. Общото събрание на сдружението е определило единна цена за депониране на тон отпадък, която ежегодно се актуализира. Сдружението работи съобразно изискванията на членовете от 23 до 28 от Закона за управление на отпадъците.

ПРИЛОЖЕНИЕ №5. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

На територията на Община Априлци има един склад за съхранение на негодни и излезли от употреба продукти за растителна защита /ПРЗ/, находящ се в землището на гр. Априлци, кв.Острец, м. "Игов рът". Склада е със зазидани врати и прозорци и ограден с мрежа. Района около склада периодично през летния сезон се почиства от израстналата растителност.

По отношение прилагането на Закон за управление на отпадъците е извършена класификация на негодните за употреба пестициди съгласно чл.7 от Наредба № 3 за класификация на отпадъците (ДВ, бр.44/2004г.), изпратена на РИОСВ – Плевен с писмо изх.№1172/10.08.2010г.

Общинска Администрация е изготвила проект с който Община Априлци кандидатства пред Междуведомствена експертна комисия по старите ПРЗ към Министерството на земеделието и храните за отпускане на безвъзмездна помощ за безопасното екологосъобразно обезвреждане на складираните, залежали и забранени за употреба ПРЗ на територията на общината, внесен в МЗХ с вх. №07-651/02.12.2008г.

Ежемесечно се извършва проверка на склада в които се съхраняват залежали и забранени ПРЗ във връзка с реализацията на проект на МОСВ по Българо-швейцарска програма за сътрудничество "Помощ за подготовка на окончателно проектно предложение по фонд ППП на проект „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност", който ще се реализира на национално ниво до средата на 2019г.

В началото на 2007г. е преустановена експлоатацията на съществуващото депо за ТБО на Община Априлци, находящо се в землището на с. Велчево, местност "Търсака среден ръкав". Изработен е Проект – "Закриване и рекултивация на депо за твърди битови отпадъци на Община Априлци" от фирма "М Инвестконсулт 2000" – ЕООД гр. Плевен и внесен за разглеждане в ПУДООС гр.София, с вх.№ ОТП-700245/28.05.2007г. Проекта е одобрен за финансиране, проведена е процедура за избор на изпълнител по ЗОП, но с писмо с изх.№ 08-00-3355/06.08.2009г. МОСВ уведомява, че поради намаляване на размера на приходите и ограничения финансов ресурс, подписването на договори за изпълнение на екологични обекти се преустановява. За обекти, за които процедурата по ЗОП е в процес на провеждане, да бъде прекратена. За проведените процедури да не се подписва договор с избрания изпълнител. Търсят се възможности за финансиране на проекта за рекултивацията на закритото депо, находящо се на територията на общината.

ПРИЛОЖЕНИЕ №6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ

Финансирането на управлението на отпадъците в общината се извършва при спазване на общоевропейските принципи „Замърсителят плаща“ и „Разширена отговорност на производителя“. В съответствие с принципа „замърсителят плаща“ отговорността за финансирането на дейностите с отпадъците се поема от притежателя им или от лицето, което образува отпадъка. За смесените битови отпадъци отговорността за организирането и финансирането е на общинските администрации тъй като в този случай лицата, които са образували отпадъците са населението и стопанските предприятия и те заплащат такса битови отпадъци, която постъпва в общинските бюджети.

Отчитайки че производителите на продуктите, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци имат най-голяма отговорност за вредните въздействия върху околната среда, които оказва техния продукт. В тази връзка е въведен и принципът „разширена отговорност на производителя“. В съответствие с него производителите на продукти от които се образуват масово разпространени отпадъци, трябва да покрият разходите за третирането на отпадъците. По такъв начин производителите са заинтересовани да влагат рециклируеми и по-малко опасни материали, както и да предлагат продуктите си по начин, стимулиращ повторната им употреба и оползотворяване. В България производителите и вносителите на продукти изпълняват този принцип или като сами се ангажират с управлението на отпадъците, образувани от продуктите или като заплащат на организация по оползотворяване за извършването на тези услуги.

Финансирането на услугите и дейностите по събиране, транспортиране и обезвреждане на битови отпадъци се осъществява чрез събиране на такса „Битови отпадъци“, определена в годишен размер, въз основа на одобрена План-сметка за приходите и разходите за поддържане на чистотата, сметопочистването и сметоизвозването на територията на Общината за съответната година. Таксата се заплаща от населението и фирмите за съответните услуги и се формира на база данъчна оценка на недвижимите имоти, и съответно не отразява адекватно принципа „Замърсителят плаща“.

За физически лица и икономически субекти се използва различен промил от стойността на имота за определянето на такса битови отпадъци. В резултат на тази политика се получават диспропорции и кръстосано финансиране.

Разходите за услуги по управлението на отпадъците се възстановяват от събрани от населението чрез „такса битови отпадъци“, която е ‰ от стойността на имота (промил от оценената стойност на имота). Жителите плащат за услугите по управление на отпадъците в съответствие с техния стандарт на живот/жилищен стандарт. Промилните степени за такса смет са определени за три различни типа потребители: жители, промишлен сектор и търговския сектор.

Общината определя „такса битови отпадъци“, като процент от собствеността на имота, съгласно планираните бюджети, които се планират веднъж годишно и се гласуват на Общински съвет всяка година. Събраните такси се използват за заплащане на предоставените услуги.

Тарифите за отпадъците са изчислени с цел да се осигури поносима и финансово устойчива система за управление на отпадъците. Съгласно националното ръководство за отпадъци, трябва да бъде направена верификация по отношение на таксите за събиране и обезвреждане, като плащанията не трябва да надхвърлят 1% от средните месечни приходи за домакинство в община или в региона за управление на отпадъците. Тази граница може да бъде временно надхвърлена и да достигне максимално 1,5%, в случай че финансовата устойчивост е застрашена по друг начин. Това гранично ниво трябва да бъде взето предвид за цялата такса за управление на отпадъците, с изключение на разходите свързани с почистване на обществените места.

Таксите битови отпадъци в периода на експлоатация на съоръженията се формират съгласно изискванията на чл. 23 ал. 4 на ЗУО. Изчислена е обща такса в рамките на регионалната система за управление на отпадъците за всички членове на тази регионална система.

Такса БО следва да се изчисли да покрива оперативните разходи на регионалната система, както и разходите за подмяна на амортизираното оборудване и механизация на регионалното депо и оборудването за разделно събиране на отпадъците.

Такса БО за ЮЛ следва да се изчислява отделно, така, че да включва в себе си допълнително 100% от изградените активи, изчислена спрямо припадащата се част от генерираните количества отпадъци.

Новите изисквания на ЗУО и новите параметри на отчисленията по чл. 64 и разпоредбите на Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, определят за всяка една година следния размер на отчисленията за депа за неопасни отпадъци по чл. 2, ал. 3, т. 1 и 3.

В разпоредбите на чл. 64, ал. 5 от ЗУО е посочено, че размерът на отчисленията за битови отпадъци се намалява, когато целите в съответния регион по чл. 49, ал. 9 от ЗУО са изпълнени от общините в съответствие с решението по чл. 26, ал. 1, т. 6, както следва: с 50 на сто за целите за повторна употреба и рециклиране по чл. 31, ал. 1, т. 1; с 50 на сто за целите за ограничаване на количествата депонирани битови биоразградими отпадъци, определени с наредбата по чл. 43, ал. 5. Намаленията в размера на отчисленията по ал. 5 се прилагат независимо едно от друго.

В изчислителния модел и особеностите при формирането на такса „битови отпадъци“ и проверката на нейната поносимост следва да се вземат предвид и разходите, които ще възникнат при спазване на новите изисквания по отношение разделното събиране на биоотпадъците, които ще породят нови категории разходи, а именно разпоредбите на чл. 5 и чл.6 от Наредба за разделно събиране на биоотпадъците. Промените в изискванията на ЗМДТ по отношение базата за формиране на тази такса и промените, които биха настъпили в разходите на населението, свързани с плащанията по управлението на битовите отпадъци, както и в поносимостта на новоформираната такса за населението, също следва да бъдат отчетени при формиране на таксата.

След 01.01.2016 година, с влизането в сила на чл. 67, ал.2 на ЗМДТ (което следва да се реализира до 01.01.2017 г.), възможността такса „битови отпадъци“ да се определя в промил върху данъчната оценка на имотите няма да бъде допустима и всяка община ще трябва да приложи методика, според която лицата ще заплащат за услугите по събиране и третиране на отпадъците такса, която ще бъде изчислена въз основа на количеството отпадък, което лицата генерират, на принципа „замърсителят плаща“ и която да може да покрива разходите на общините. С това изменение се очаква премахване на практиката на кръстосано субсидиране при формирането на такса „битови отпадъци“ и определяне на по-справедлив метод за нейното изчисляване. Посредством прехвърляне на част от настоящата финансова тежест върху лицата, които реално генерират и по-голямо количество отпадъци, се цели стимулиране на разделното събиране на рециклируемите и биоразградимите отпадъци. Резултатът от тази политика на следващ етап се очаква да бъде намаляване на количествата депонирани отпадъци и свързаните с това законови отчисления.

В допълнение на това освен двете категории отчисления, предвидени в чл. 60 и чл. 64 на ЗУО, трябва да се предвидят и разходи за постоянен мониторинг и периодичен анализ на морфологичния състав на битовите отпадъци, постъпващи на депо, както и разходи за проучване, проектиране на нови съоръжения или разширяване на съществуващите такива.

Възможни са следните подходи за изчисляване размера на таксата за битови отпадъци.

- Индивидуално измерено количество битови отпадъци за имота;
- Количество битови отпадъци за имота;
- Брой ползватели на услугата;
- Комбиниран подход;
- Тегло на отпадъците.

При определянето на подхода за изчисляване на такса битови отпадъци, следва да се вземат предвид местните условия и да се инициира кампания за информиране на обществеността, относно предприетите действия, очаквани резултати и ефекта от тях върху домакинствата. Очаква се, че базите при които таксата се определя на база теглото на изхвърляните отпадъци ще бъдат по-ефективни от тези, при които таксата се определя според обема на отпадъците. Следователно този тип бази ще стимулират потребителите да уплътняват отпадъците, за да намалят таксата която заплащат. При схемите обвързани с теглото на изхвърляните отпадъци това не е възможно, поради което се смята че те ще имат най-силно мотивиращ ефект в посока намаляване количествата генерирани отпадъци. Схемите за таксуване, базирани на теглото или обема на изхвърляните отпадъци, са особено ефективни по отношение на биоразградимите отпадъци. Смята се, че въвеждането разделното събиране на биоотпадъците и повишаването на таксата в резултат на това, ще накара домакинствата да оставят голяма част от биоразградимите отпадъци в градините си, като в същото време ще насърчи домашното компостиране на част от градинските и кухненските отпадъци.

Финансово – икономически анализ на дейностите по третиране на отпадъците

Разходите за дейностите по управление на отпадъците се определят ежегодно с план-сметка за дейност „Чистота“, която се приема от ОбС - Априлци.

В такса битови отпадъци са включени разходите за сметопочистване, сметоизвозване, осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци, за отчисленията по ЗУО, разходи за експлоатация на депо и разходите за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване.

В следващата таблица са сравнени събраните приходи от такса „битови отпадъци“, разходите за събиране и транспортиране, разходите за депониране на отпадъците спрямо количеството депонирани отпадъци.

Година	Приходи от такса битови отпадъци / лв.	Разходи за предоставяне на услугата сметосъбиране и сметоизвозване / лв.	Количество депонирани отпадъци	Цена за тон депониран отпадък / лв.	Заплатени средства за депониране в т.ч. отчисленията по ЗУО и разходи за експлоатация на депо /лв.
2009 год.	218 378	209 247	1053.82 т.	10	9 215
2010 год.	181 733	212 104	1050.28 т.	10	9 947
2011 год.	373 825	217 800	1047.38 т.	12.02	12 589
2012 год.	186 110	217 148	966.24 т.	22.58	20 713
2013 год.	250 528	337 313	1077.5 т.	32.22	34 151
2014 год.	230 052	227 253	1171.90 т.	38.77	44 682
2015 год.	269156	226639	1280.58 т.	54.18	63 340
2016 год.	261422	259749	1224.28 т.	64.02	79 031

От данните в таблицата се вижда, че разходите по депонирането заемат относително малък дял, но те непрекъснато нарастват, поради въвеждане през 2011 година на отчисления по ЗУО за изграждане на нови съоръжения и следексплоатационни грижи за депото. Това обяснява факта, че при намаляване на количеството на депонираните отпадъци разходите за дейността се увеличават.

Цената за обработка на 1 тон депонирани отпадъци се определя от общото събрание на Регионалното сдружение между община Троян и община Априлци „Регион – Троян“. За 2012 г. е определена цена за депониране на 1 тон отпадъци 22,58 лв.

1.	Очаквано количество отпадъци през 2012 г.	11 000 т.
2.	Предвидени разходи по план-сметка за експлоатация на депото	127 341 лв.
3.	Отчисления по чл.71 а и 71 е от Закона за управление на отпадъците – 2лв./т и 9 лв./т	121 000 лв.
4.	Общо разходи	248 341 лв.
5.	Разходи за 1 тон депонирани битови отпадъци	22,58 лв.

Експлоатационните разходи (т.2) са за заплати и осигуровки на персонала - 24 625 лв.; за издръжка на площадката и задължителен мониторинг -102 716 лв.

За 2013 г. е определена цена за депониране на 1 тон отпадъци 32,22 лв.

1.	Очаквано количество отпадъци през 2013 г.	11 000 т.
2.	Предвидени разходи по план-сметка за експлоатация на депото от ОП“Комунални услуги“	167 462 лв.
3.	Отчисления по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците – 2 лв./т и 15 лв./т -по чл.60 за закриване и следексплоатационни грижи на депото - 2 лв./т. -по чл.64 за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци – 15 лв./т.	187 000 лв.
4.	Общо разходи	354 462 лв.

5.	Разходи за 1 тон депонирани битови отпадъци	32,22 лв.
----	---	------------------

За 2014 г. е определена цена за депониране на 1 тон отпадъци 38,77 лв.

1.	Очаквано количество отпадъци през 2014 г.	10 000 т.
2.	Предвидени разходи по план-сметка за експлоатация на депото от ОП“Комунални услуги“	147 740 лв.
3.	Отчисления по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците – 2 лв./т и 22 лв./т -по чл.60 за закриване и следексплоатационни грижи на депото - 2 лв./т. -по чл.64 за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци – 22 лв./т.	240 000 лв.
4.	Общо разходи	387 740 лв.
5.	Разходи за 1 тон депонирани битови отпадъци	38,77 лв.

За 2015 г. е определена цена за депониране на 1 тон отпадъци 54,18 лв.

1.	Очаквано количество отпадъци през 2015 г.	8 000 т.
2.	Предвидени разходи по план-сметка за експлоатация на депото от ОП“Комунални услуги“	193 450 лв.
3.	Отчисления по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците – 2 лв./т и 28 лв./т -по чл.60 за закриване и следексплоатационни грижи на депото - 2 лв./т. -по чл.64 за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци – 28 лв./т.	240 000 лв.
4.	Общо разходи	433 450 лв.
5.	Разходи за 1 тон депонирани битови отпадъци	54,18 лв.

За 2016 г. е определена цена за депониране на 1 тон отпадъци 64,02 лв.

1.	Очаквано количество отпадъци през 2016 г.	8 000 т.
2.	Предвидени разходи по план-сметка за експлоатация на депото от ОП“Комунални услуги“	193 450 лв.
3.	Отчисления по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците – 2 лв./т и 28 лв./т -по чл.60 за закриване и следексплоатационни грижи на депото - 2 лв./т. -по чл.64 за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци – 28 лв./т.	240 000 лв.
4.	Общо разходи	433 450 лв.
5.	Разходи за 1 тон депонирани битови отпадъци	64,02 лв.

За 2017 г. е определена цена за депониране на 1 тон отпадъци 65,44 лв.

1.	Очаквано количество отпадъци през 2017 г.	8 000 т.
2.	Предвидени разходи по план-сметка за експлоатация на депото от ОП“Комунални услуги“	180 083 лв.
3.	Отчисления по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците и чл.3, ал.3 и чл.20, ал.1, т.1, буква „д“ на Наредба №7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци -по чл.60 за закриване и следексплоатационни грижи на депото след представената актуализация на проекта за рекултивация - 2,93 лв./т. -по чл.64 за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци – 40 лв./т. (очаква се публикуване)	343 400 лв. 23 440 лв. 320 000 лв.
4.	Общо разходи	523 483 лв.
5.	Разходи за 1 тон депонирани битови отпадъци	65,44 лв.

Приходи

- Такса "битови отпадъци"

Такса "битови отпадъци" е основният механизъм за покриване на разходите за дейностите с битови отпадъци.

- начин на определяне - ОбС-Априлци е определил таксата битови отпадъци в чл. 16а на Наредба № 16 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на Община Априлци:

Размерът на таксата за битови отпадъци за имоти на територията на община Априлци към настоящия момент се определя както следва:

1. За жилищните имоти на граждани, както и за жилищните имоти на предприятия, върху данъчната оценка в размер на 4 на хиляда, в т.ч.:

- за събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им в размер на 3 на хиляда. -

- за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по Закона за управление на отпадъците в размер на 0,4 на хиляда;

- за почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в размер на 0,6 на хиляда;

2. За нежилищните имоти на граждани върху данъчната оценка, а за нежилищните имоти на предприятия върху по – високата между отчетната стойност и данъчната оценка в размер 11 на хиляда, в т.ч.:

- за събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им в размер 8 на хиляда;

- за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по Закона за управление на отпадъците в размер на 1 на хиляда;

- за почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване в размер на 2 на хиляда;

3. Таксата за обслужване на контейнер с вместимост 1,1 куб.м. тип "Бобър" е 2634,84 лева, а за контейнер с вместимост 4 куб.м. е 6288,16 лева.

Размерът на таксата на един съд включва разходите за осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други; за събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; за проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по Закона за управление на отпадъците;

С измененията и допълненията в чл.67, ал.2 от ЗМДТ /обн. ДВ, бр.101 от 2013г. в сила от 01.01.2015г./ се въведе забрана за ползване като основа за определяне размера на такса битови отпадъци на данъчна оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена и според които изменения в § 13 от ЗИД на ЗМДТ - до 30 юни 2014г. Министерският съвет съвместно с Националното сдружение на общините в Република България разработва методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне размера на таксата за битови отпадъци, и внася в Народното събрание проект за изменение на чл. 66 и чл. 67.

Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране

С Наредба № 6 от 27.08.2013 г. , изм. и доп., ДВ бр.13 от 7.02.2017г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци са въведени забрани за депониране на:

1. Течни отпадъци;
2. Отпадъци, определени като експлозивни, корозивни, оксидиращи, лесно запалими или запалими;
3. Излезли от употреба гуми.

За изпълнение на тези забрани и ограничения, отнасящи се за битовите отпадъци, които отговарят на горепосочените критерии, трябва да се предвидят мерки за отделянето им от смесените битови отпадъци и предаването им за оползотворяване или обезвреждане по друг начин.

Успехът на системите за разделно събиране на отпадъци зависи в огромна степен от заинтересоваността на населението за участие, поради което в програмата на общината ще бъдат предвидени информационни и разяснителни кампании.

Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците

Общината обезврежда отпадъците си на депо, отговарящо на европейското и националното законодателство. С цел удължаване на периода му на експлоатация в плана се предвижда да се разработят и разгледат алтернативни методи за обезвреждане на отпадъците, като изграждане на допълнителна инфраструктура – инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци и компостираща инсталация за разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци.

За екологосъобразното обезвреждане на отпадъците е необходимо и да не се допуска нерегламентирано изгаряне на отпадъци в отоплителни уреди, работещи с твърди горива, на всякакви достъпни за населението отпадъци, в това число излезли от употреба автомобилни гуми, пластмасови опаковки, текстилни отпадъци /вкл. синтетични/, при което се отделят големи количества прах, сажди, летливи

Правно регулиране на дейността

Пълно съответствие на националното законодателство по управление на отпадъци със стандартите и изискванията на ЕС.

През последните няколко години Република България постигна значителен напредък в транспонирането на законодателството на ЕС в областта на опазване на околната среда.

- *Планиране на управлението на отпадъците на национално, регионално и местно ниво.*

В настоящата програма се определят стратегическите цели на политиката на общината по управление на отпадъците и свързаният с тях План за действие, за периода 2015 – 2020 г. Формулираните цели и приоритети за всички сфери от управлението на отпадъците следва да осигурят прилагането на интегрирана и ефективна система за управление на отпадъци на всички нива. За периода на действие на програмата при приемането на други документи, регламентиращи националната политика в специфични области, свързани с прилагането на определени директиви на ЕС, програмата ще се актуализира и допълни. Тя остава отворен документ.

Планирането на дейности по управление на отпадъците от местно към регионално ниво ще бъде от съществено значение за успеха на постигане целите на Националния план за управление на отпадъци. Възниква необходимост от засилване на процесите на сдружаване между съседни общини при прилагането на регионални системи за събиране на отпадъците и изграждане на адекватна инфраструктура за оползотворяване и обезвреждането им. Отчитайки важността на тези регионални инициативи, може за в бъдеще да се предвидят специфични регионални мерки за управление на отпадъците, изграждане и експлоатация на съоръжения за обезвреждане на отпадъци.

- Ефективно прилагане на законодателството по управление на отпадъци е задължително условие за подобряване на управлението на отпадъци на национално, регионално и местно ниво. Независимо от положените значителни усилия през последните няколко години, е необходимо предприемане на допълнителни действия в следните насоки:

- идентификация на лицата, образуващи или извършващи дейности с отпадъци;
- мониторинг и инспектиране на съответствието с изискванията на законодателството и спазването на условията в издадените разрешения за дейности с отпадъци;

- прилагане на ефективни санкции и наказания в случай на неспазване на изискванията, с цел постигане на съответствие със законодателството;

- повишаване нивото на квалификация и мотивация в персонала на общинската структура;

- ясно и надлежно документиране на резултатите от мониторинга и проверките.

- Мерките, които ще бъдат предприети за прилагане на законодателството включват:

- правилно прилагане на разрешителните и регистрационни режими и програмите за контрол и мониторинг на дейностите с отпадъци и съоръженията за съхраняване, оползотворяване и обезвреждане;

- периодична преоценка на ресурсите и на адекватността на процедурите за контрол на дейностите с отпадъците, както и тяхното актуализиране;

- оценка на санкциите, които се налагат при нарушения на законодателството и при неспазване на условията в издаваните разрешения за дейности с отпадъци.

- Посочената оценка на системата за налагане на санкции включва:

- идентифициране на пропуските, при които санкциите не се прилагат или не са достатъчно добре регламентирани в общинското законодателство и в съответствие с изискванията в ЕС;

- оценка на настоящите нива на глобите и санкциите и съпоставянето им с реалните разходи за отстраняване на екологичните щети, които биха възникнали в случай на евентуално нарушение;

- оценка на честотата за провеждане и адекватността на процедурите за мониторинг и контрол, в т.ч. на процедурите за установяване и налагане на санкции

Осигуряване на база данни за отпадъците

Осигуряването на достатъчна и достоверна информация за образуването, съхранението, оползотворяването и обезвреждането на отпадъци е необходимо условие за осигуряване на планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците.

- Създаване и допълване на информационна система за отпадъците

Събирането, обработването и анализирането на данни за отпадъците, както и за съоръженията и дейностите за оползотворяване и обезвреждане, има няколко цели:

- изпълнение на изискванията на ЕС, относно докладване на данни за управление на отпадъци;

- предоставяне на изходна информация, необходима за планиране, развитие и управление на дейностите с отпадъците;

- предоставяне на необходимите данни за извършване на ефективен мониторинг и контрол;

- предоставяне на информация за участниците в процеса на управление на отпадъците;

Прилагане на принципите за устойчиво и интегрирано управление на отпадъците

Основната цел на политиката на Европейския съюз по управление на отпадъците е осигуряване на висока степен на защита на околната среда, без да се нарушава функционирането на общия европейски пазар и при насърчаване на устойчивото

развитие. За да се постигне тази двустранна цел са от огромна важност следните елементи:

- всеобхватна и интегрирана правна рамка;
- подходящи дефиниции на понятията, свързани с отпадъците;
- подходящи правила и принципи;
- надеждни и сравними данни.

Стратегията на Общността разглежда отпадъците като източник на замърсяване с нарастващо значение. Предвид това, правилната и подходящо планирана политика по управление на отпадъците може да допринесе както за съхраняване на ограничените природни ресурси, така и опазване на околната среда, като по този начин съществено допринася за устойчивото развитие.

Като отчита, че управлението на отпадъците е комплексна задача, съставена от множество компоненти и основана на следните устойчиви принципи:

- “*предотвратяване*” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избягнато, където това е възможно;
- “*отговорност на производителя*” и “*замърсителят плаща*” – тези, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда трябва да покрият пълните разходи за своите действия;
- “*превантивност*” – потенциалните проблеми трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап;
- “*близост*” – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване.

Предотвратяване образуването на отпадъци трябва да бъде разглеждано като основен приоритет, следвано от оползотворяването и на последно място от безопасното обезвреждане на отпадъците. При прилагането на тази йерархия, трябва да бъде търсено най-доброто решение от гледна точка на опазване на околната среда, като се отчитат различните икономически и социални фактори. Страните членки трябва да вземат подходящи мерки за осигуряване на интегрирана и адекватна система от съоръжения и инсталации за обезвреждане на отпадъците, което ще позволи на Общността да постигне самостоятелно обезвреждането на отпадъците образувани в ЕС (принципът на самостоятелността).

Отговорността на производителите”. Разглеждайки жизнения цикъл на продукта от производството до края на полезния му живот, производителите, дистрибуторите на материали, търговците, потребителите и отговорните административни органи си поделят специфични отговорности за управлението на отпадъците. Въпреки това, ролята на производителя на продукта се счита за доминираща, тъй като той взема ключовите решения относно неговия продукт, които в основна степен определят възможностите за управление на получените отпадъци. Производителите следователно, могат да допринесат не само за предотвратяване образуването на отпадъци, чрез употребата на подходящи технологии, влагането на рециклируеми или по-малко опасни материали, но също така като предлагат продуктите си по начин, стимулиращ повторната им употреба и оползотворяване. Такива мерки могат да бъдат осигурени чрез маркировката, етикетирването, издаването на инструкции за употреба и публикуването на подходяща информация.

Необходим е подходящ контрол върху трансграничния превоз на отпадъци в условията на правната рамка, установена с Регламент 259/93. Специално внимание трябва да бъде отделено за достигане на двойната цел за осигуряване на високо ниво на опазване на околната среда, без това да води до нарушения на функционирането на вътрешния европейски пазар. Необходимо е подходящо прилагане на “*принципите за близостта и самостоятелността*” при обезвреждането на отпадъците. В съответствие с тези принципи, отпадъците трябва да бъдат обезвреждани в една от най-близко разположените подходящи инсталации и отпадъците, образувани в рамките на Общността не трябва да бъдат обезвреждани другаде.

Трябва да се обръща по-голямо внимание на инструментите, които могат да бъдат използвани на различните нива, с оглед постигане на поставените цели, а именно регулаторни и икономически инструменти, надеждна и сравнима статистика на отпадъците, планове за управление на отпадъците, подходящо налагане на законодателството и адекватна употреба на оценката на жизнения цикъл и еко-балансите.

Да се осъзнае необходимостта от активна роля и включването на всички стопански субекти за постигане на целите в областта на управление на отпадъците, като изисква участието на държавните власти, търговските дружества, екологичните организации и обществеността.

Развитието на екологичното законодателството на Европейския съюз, и в частност в областта на управление на отпадъците е динамичен процес, продължаващ повече от 30 години.

Общинските програми се разработват в съответствие със следните основните принципи:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като образец за социални и структурни икономически трансформации, които оптимизират настоящите икономически и социални ползи, без да застрашава потенциала за съществуването им в бъдеще. Основната цел на устойчивото развитие е да се достигне разумно и справедливо разпределение на нивото на икономическо благосъстояние, което да бъде продължено за много поколения.

Устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците означава използване на природните ресурси по начин, който не ги унищожавя или уврежда и не ограничава възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения. Това налага максимално използване на възможностите за предотвратяване на образуването на отпадъци и за оползотворяване и рециклиране на вторични суровини.

Принцип на предотвратяването

Принципът на предотвратяването се състои в ограничаване до минимум на използването на природни ресурси и намаляване на количествата и/или опасността, произтичащи от образуването на отпадъци. Същевременно, достигането на по-ниски нива на образуване на отпадъци би намалило и въздействията върху околната среда, в резултат на тяхното обезвреждане.

Предотвратяването на образуването на отпадъци е принцип, който трябва да бъде използван както в домакинствата, така и от промишлеността, чрез внедряване на чисти технологии, намаляващи отрицателното въздействие на отпадъците при мястото на генериране.

Принцип на превантивността

Принципът на превантивността е един от принципите, които са разработени, за да подпомогнат усилията за постигане на устойчиво развитие. Той насочва вниманието към предвиждане и избягване на потенциалните проблеми при дейностите с отпадъци, като по този начин подпомага предотвратяването на риска за околната среда и човешкото здраве.

Конференцията на ООН за Околна Среда и Развитие, в декларацията си от Рио де Женејро, дефинира този принцип по следния начин: “В случаите, когато съществува заплаха от сериозни и необратими екологични щети, липсата на пълни научни познания не трябва да бъде използвана като причина за отлагане на икономически ефективни мерки за предотвратяване на увреждането на околната среда”. Принципът включва и вземането на превантивни мерки, за да бъде предотвратено бъдещо увреждане на околната среда и на човешкото здраве, дори когато не съществуват достатъчни научни познания за осъществяването на предпазните мерки.

Принцип на близост и самодостатъчност при управление на отпадъците

Принципът на близостта изисква отпадъците да бъде обезвреждани, колкото се може по-близо до мястото на тяхното образуване. Този принцип трябва да бъде

отчитан при изграждането на системи за управление на отпадъци на регионално, национално и международно ниво. Той цели ограничаване на неблагоприятните въздействия върху околната среда, свързани с транспортирането на отпадъци. Общата цел на принципа за близостта е да бъде достигнато във възможно най-голяма степен самостоятелност при управлението на отпадъците на локално, национално и европейско ниво.

Прилагането на принципа зависи от вида и количествата на отпадъците, начините за транспортиране и потенциалното въздействие върху околната среда на методите за третиране. Трябва да се вземе предвид баланса между принципа на близостта и подобряването на икономическите показатели с нарастването на капацитета на съоръженията за третиране. Поради това, когато е икономически ефективно, специализираните съоръжения за оползотворяване или обезвреждане могат да бъдат разположени на значително разстояние от мястото на образуване на отпадъците.

Принципа на самодостатъчност изисква отпадъците, генерирани в страните членки на Европейския Съюз, да бъдат третирани в съоръжения и инсталации в границите на Европейския съюз.

Йерархия на управлението на отпадъците

Йерархията, формулирана с Общата Стратегия за управление на отпадъците в ЕС от 1996, описва предпочитаната последователност на операциите и дейностите с отпадъци, както следва:

► *Предотвратяване на образуването на отпадъците* чрез намаляване на количествата и/или съдържанието на опасните вещества в образуваните отпадъци.

► *Повторна употреба / Рециклиране / Оползотворяване* посредством:

- повторна употреба – многократно използване на продукти или предмети за същата или други цели;
- рециклиране – преработка на отпадъците и използването им като суровини за производството на същите или други продукти;
- оползотворяване – чрез прилагане на методите на компостиране, оползотворяване на енергията или други технологии;

► *Обезвреждане* чрез депониране или изгаряне на отпадъци, без оползотворяване на енергия, в случай, че няма друго подходящо решение.

Целта на йерархията е да илюстрира модел на интегриран подход за управление на отпадъците, като прилагането ѝ в посочената последователност ще допринесе за създаването на устойчива политика по управлението им. До сега, най-голямо внимание в България бе отдавано на депонирането на отпадъци. Постигането на добри резултати при управление на отпадъците за периода на действие на програмата е свързано с преместване на акцента към предотвратяване, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъците.

Йерархията на управление на отпадъците следва да бъде разглеждана във връзка с другите принципи и в частност с прилагането на “най-добри екологични практики”.

Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи

Принципът за използване на най-добрите налични техники, неизискващи прекомерни разходи (НДНТНПР) е консултативен процес за вземане на решения, в който се отчитат относителните преимущества на различните възможности за управление на отпадъците, имащи отношение към опазването на околната среда, на приемлива цена. Йерархията на управление на отпадъците предоставя теоретичната рамка, която може да се използва като ръководство при оценяването на различните възможности. НДНТНПР е решение (или комбинация от решения), което за дадени цели и обстоятелства предоставя най-големи ползи или застрашава в най-малка степен околната среда, както в краткосрочен, така и в дългосрочен аспект.

Независимо че йерархията е полезна като обща цел на политиката по управление на отпадъците, нейното прилагане трябва да бъде съпоставяно с принципа на НДНТНПР, в зависимост от съществуващите обстоятелства. Йерархията на отпадъците не винаги показва най-устойчивите възможности за управление на

различни видове отпадъци, доколкото техните причинители желаят да ги оползотворят или обезвредят по икономически най-ефективен начин. Следователно, НДНТНПР ще бъде различна за всеки отделен отпадъчен поток, в зависимост от конкретните обстоятелства.

Пълна отговорност на замърсителите

“Разширена отговорност на производителя”

Разглеждайки жизнения цикъл на един продукт от неговото производство до края на полезния му живот се вижда, че производителят на продукта, чрез възприетите решения за дизайна и състава на съответното изделие има доминираща роля, която до голяма степен определя потенциала за образуване на отпадъците и характеристиките на последващото им управление.

Поради това, в съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на рециклиране и не съдържат материали, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара стоки.

“Замърсителя плаща”

Принципът “замърсителят плаща” изисква причинителите на отпадъци да поемат отговорност за техните отпадъци, вместо да очакват, обществото да носи товара на управлението и да плаща разходите, свързани с третирането и обезвреждането им. Потенциалните разходи за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и таксите за управление на отпадъците.

Интегрирано управление на отпадъците

Интегрираното управление на отпадъците изисква вземане на решения и прилагане на ясно определени количествени цели в рамките на една система, състояща се от законови, технически, организационни и икономически мерки, идентифицирани източници на ресурси и определени отговорности за всички участници, изпълняващи тези цели.

Интегрираното управление съчетава всички останали принципи на политиката по управление на отпадъци. То гарантира взаимодействие и оптимално съчетаване на различните методи и подходи, целящи достигане на икономически и екологически ефективно управление на отпадъците.

5.7. Укрепване на административния капацитет за управлението на отпадъците в общината

Институционалната и организационната рамки на различните нива в системата за управление на отпадъците са от първостепенна важност за прилагане на законодателството.

- Обезпечаване на местните институции с достатъчен квалифициран персонал и технически ресурси.

Планирането, регулирането и налагането на законодателството по управление на отпадъците зависи от наличните човешки ресурси в общината. За да се подпомогне изпълнението на законодателството, компетентните органи на национално, регионално и общинско ниво се нуждаят от достатъчен и добре обучен персонал, ангажиран със:

- разработване и прилагане на законодателство, технически стандарти и ръководства за дейностите по управление на отпадъците;
- разработване на политиката за управление на отпадъците, планиране и прилагането на местно ниво;
- съгласуване на разрешения за дейности с отпадъци и за изграждане и експлоатация на инсталации за оползотворяване и обезвреждане;

- упражняване на контрол, извършване на проверки и мониторинг на дейностите и инсталациите, образуващи и/или третиращи отпадъци;
- инициране и налагане на мерките по прилагане на законодателството;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни;
- подготовка, разработване, оценка, прилагане и надзор на проекти за изграждане на общинската система за управление на отпадъци;

Общинските специалисти по околна среда, следва да участват в планирани програми на обучение от регионални и национални институции. Тези програми трябва да отделят специално внимание на възможностите и добрите практики за въвеждане на разделно събиране на отпадъците; третиране и крайно обезвреждане на битови отпадъци, управление на строителни отпадъци и на масово разпространени и опасни отпадъци (отработени масла, излезли от употреба автомобили, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.).

В плана се предвиждат мерки за обучението и квалификацията на служителите, отговарящи за дейностите по отпадъците, осигуряване на подходяща техника и оборудване, за да се гарантира:

- компетентност при разработване на нормативни актове, указания, планове и програми по прилагането на управление на отпадъците на местно ниво;
- ефективен контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията за управлението на отпадъците;
- ефективен контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията за разделно събиране на отпадъците;
- регионално управление на оползотворяването или обезвреждането на отпадъци и сдружаване с други общини;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни;
- подготовка, разработване, оценка, прилагане и надзор на проекти за изграждане на инфраструктура за оползотворяване или обезвреждане на отпадъци.

Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите “отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” в система за интегрирано управление на отпадъците

При отчитане на средствата, които се заделят за финансирането на общинските системи за управление на отпадъците понастоящем, се налага мнението, че е необходимо осигуряване на адекватни по размер средства за оборудване, съдове за събиране, транспортни средства и съоръжения за обезвреждане, както и за текущите разходи за извършване на дейностите и експлоатация на съоръженията за обезвреждане.

Прилагането на принципите “отговорност на производителя” и “замърсителят плаща”, в съответствие с изисквания на националното и европейското законодателство, към системите за интегрирано управление на отпадъците, ще доведе до нарастване на таксите, заплащани от домакинствата и промишлеността до нива, позволяващи възстановяване на всички разходи за извършваните в момента дейности, както и за бъдещото въвеждане на нови съоръжения и услуги.

По силата на националното законодателство, общинските администрации са изцяло отговорни за организиране на дейностите по управление на битови отпадъци и поддържане чистотата на населените места. Финансирането на услугите и дейностите се осигурява със средства, предвидени в съответните общински бюджети, осигурени чрез таксите за битови отпадъци, заплащани от домакинствата и промишлеността. Размерът на събираните такси зависи от специфичните условия във всяка отделна община.

Организирането на системи за управление на отпадъците (събиране, временно съхранение, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане), които са в съответствие с по-високите изисквания, установени от законодателството, ще доведе до повишаване на разходите за управление на отпадъците. За да бъде постигнато съответствие с тези изисквания е необходимо да се създаде механизъм за ефективно разходване на “таксите за битови отпадъци”, с цел достигане на нива, покриващи

дългосрочните разходи. При повишаването на таксите следва да бъде отчитано състоянието на местната икономика и поносимостта им, съобразно доходите на населението. От особена важност е средствата, постъпващи от такси да бъдат изразходвани само за дейности по управление на отпадъците, по най-ефективния начин. Предвижда се предоставяне на по-голяма гъвкавост на общините при определяне на общинските такси смет. Като част от тази цел, особено внимание трябва да бъде отделено на определянето на адекватни такси за депониране. Те трябва да покриват всички разходи за експлоатация на депото, както и предполагаемите разходи за дейностите след закриване на площадката, за период от 30 години. Тези мерки могат да бъдат ефективни само ако се прилагат паралелно със засилен контрол от страна на компетентните органи спрямо нелегалното изхвърляне на отпадъци и експлоатиране на депа, които не са в съответствие със законовите разпоредби.

Участие на обществеността

Участието на обществеността в цялостния процес на промени в сектора за управление на отпадъците има много голямо значение. Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за възможностите и отговорностите относно предотвратяването и оползотворяването на отпадъците.

Обществените обсъждания на проекти по управление на отпадъците също са от голямо значение, защото те от една страна информират населението, а от друга страна се създава възможност да се вземе под внимание общественото мнение по въпросите на управление на отпадъците.

Усъвършенстване на системата за управление на специфичните потоци отпадъци

► Масово разпространени отпадъци: отпадъци от опаковки, батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства, негодни за употреба автомобилни гуми и обработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

В допълнение към общите цели, общинската програма поставя и конкретни изисквания за управление на специфични потоци отпадъци, в зависимост от взетите решения за подхода за управление на съответния отпадък и условията в общината.

Както беше посочено вече, нормативната уредба предоставя на общините различни възможности за участие, в системите, финансирани от производителите и вносителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Ролята на общината за осигуряване на възможност на домакинствата да предават за оползотворяване или рециклиране, образуваните от тях масово разпространени отпадъци се определя от Закона за управление на отпадъците в чл.19, ал.3 т.7 което се изразява в определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци.

► Отпадъци от опаковки

Изискванията за управлението на отпадъците от опаковки са регламентирани в Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, ДВ бр.85/06.11.2012 г., изм. и доп. бр. 76/30.08.2013г.. Основна роля за правилното изграждане на система за събиране и рециклирането им е възложена на организациите по оползотворяване и на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ по Закона за управление на отпадъците.

Задълженията на кмета и общинската администрация са определени в Раздел трети на Наредбата. Кметът на общината сключва договор с организация по оползотворяване или лице, притежаващо съответния документ за създаване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

► Батерии и акумулатори

Дейностите по разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори от населението се организират от кмета на общината чрез сключване на договор с организация по оползотворяване или лице, притежаващо регистрационен документ или разрешение по ЗУО, съгласно Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори, ДВ бр. 2 / 08.01.2013 г., в сила от 8.01.2013г., попр., бр.6 от 22.01.2013г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013г., в сила от 11.06.2013 г., бр.бр. 66 от 28.08.2015г.

С договора се определят:

-изискванията към системата за разделно събиране на портативни и автомобилни негодни за употреба батерии и акумулатори от домакинствата;

-задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране;

-задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании;

-задължение за предоставяне в срок на общината ежегодна информация за разделно събраните негодни за употреба батерии и акумулатори от територията на общината.

► **Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване**

Дейностите по разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от населението се организират от кмета на общината чрез сключване на договор с организация по оползотворяване и/или с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално и/или с друго лице, притежаващо регистрационен документ или разрешение по ЗУО, съгласно Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Приета с ПМС № 256 от 13.11.2013г., обн. ДВ бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014г.

С договора се определят:

-изискванията към системата за разделно събиране на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване от домакинствата;

-задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране;

-задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании;

-задължение за предоставяне в срок на общината ежегодна информация за разделно събраното излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване от територията на общината.

► **Излезли от употреба моторни превозни средства**

Задълженията на кмета на общината са определени в Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства ДВ бр.7 / 25.01.2013 г. – определя местата за предаване на излезлите от употреба моторни превозни средства и организира събирането и предаването им в центрове за разкомплектуване като сключва договор с организация по оползотворяване или лице, което изпълнява задълженията си индивидуално. Сдоговора се определят:

-изискванията към системата за разделно събиране на излезли от употреба МПС;

-задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране;

-задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите по прилагане на системата за разделно събиране на излезли от употреба МПС, провеждане на образователни и информационни кампании;

► **Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти**

В чл.39 от Наредбата за отработените масла, приета с ПМС № 352/27.12.2012 година ДВ бр.2 / 08.01.2013 г., са определени случаите, в които кметът на общината има задължения за организиране на дейностите по събиране и съхраняване на отработени масла.

► **Негодни за употреба автомобилни гуми**

В чл.20 от Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, приета с ПМС № 221 от 14.09.2012г., обн. ДВ бр. 73 от 25.09.2012 година, са

определени случаите, в които кметът на общината има задължения за организиране на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ (излезли от употреба гуми).

► **Други специфични потоци отпадъци**

► **Биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене**

Закона за управление на отпадъците предвижда най-късно до края на 2020 г. да се ограничи количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани през 1995 г.

Организирането на системата за управление на биоотпадъците се регламентира с Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.)

В Наредбата са заложили цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци, като до 2020г. разделно събраните и оползотворени битови биоотпадъци да са не по-малко от 50 на сто, образувани през 2014 г. Постигането на тези цели е за региона Троян-Априлци.

В съответствие с действащото законодателство, управлението на биоразградимите отпадъци от домакинствата и приравнените на тях отпадъци от търговията и хранителната промишленост е отговорност на общинските администрации. Това означава, че в общинската програма следва да бъдат заложили следните основни законодателни, административно-организационни, технически и финансови мерки, обезпечавщи изпълнението на целите на националната и европейската политика в тази област:

- проучване на количествата, състава и свойствата на биоразградимите отпадъци, образувани на територията на общината;

- определяне на видовете отпадъци, за които е отговорна общината

- въвеждане на годишни количествени цели за редуциране на количествата на биоразградимите отпадъци, постъпващи за депониране (в съответствие със сроковете и целите на националното законодателство);

- прилагане на контрол и отчетност за постигането на количествените цели (до 31.12.2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 %) ;

- определяне на необходимите разходи и обосноваване на необходимостта от промяна на таксата за управление на битови отпадъци;

- разработване на система за въвеждане на разделно събиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събраните биоразградими и/или зелени отпадъци на регионален принцип;

- повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и оползотворяване на биоотпадъците;

- определяне на срокове, отговорни лица и източници на финансиране за предприемане на необходимите организационни мерки за стартиране на дейностите по разделно събиране на този вид отпадъци;

- разработване на документи за кандидатстване за отпускане на финансиране за изграждане на съоръжение/инсталация за предварително третиране на битовите отпадъците;

► **Утайки от градските пречиствателни станции за отпадъчни води**

Третирането на отпадъчните води в пречиствателни станции, води до значително намаляване на замърсяването на повърхностните води, но от друга страна е свързано с образуването на отпадъци. Утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води съдържат множество потенциални замърсители и поради това е необходимо да се планира тяхното третиране и обезвреждане. В община Априлци все още няма изградена ПСОВ за битови отпадни води. В централната градска част на кв. Център на гр. Априлци е изградена Канализационна мрежа и локално пречиствателно съоръжение за отпадни битови отпадъчни води, която чрез договор е дадена за експлоатация на „В и К „ АД – Ловеч.

В съответствие с принципа „замърсителят плаща“, управлението на утайките от локалното пречиствателно съоръжение за битови отпадъчни води е задължение на лицата експлоатиращи съоръжението.

Към момента за този вид отпадъци действаща е Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието, приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн. в ДВ бр. 63 от 12.08.2016г.

► **Едрогабаритни отпадъци**

В националното законодателство са въведени задължения за разделно събиране на едрогабаритни битови отпадъци. В по-голямата си част тези отпадъци са съставени от рециклируеми и оползотворими материали (метали и дърво), за които има търсене. Някои от тях обаче съдържат и неоползотворими материали и опасни вещества, поради което е необходимо оборудване на площадка за предаване на едроразмерни отпадъци от бита. Системата за събиране на тези видове отпадъци може да се комбинира и с провеждането на кампании (веднъж или няколко пъти в годината) за приемане и извозване на едрогабаритните отпадъци.

► **Опасни отпадъци от бита: опаковки от бои, лакове, почистващи и перилни препарати, козметични продукти, лекарства с изтекъл срок на годност и др.**

В Закона за управление на отпадъците са въведени задължения за разделно събиране на опасните отпадъци от бита, извън масово разпространените отпадъци, чрез осигуряване на площадка за безвъзмездното им предаване, както и за едрогабаритните отпадъци от бита.

► **Строителни отпадъци от ремонтни дейности в бита**

Съгласно националното законодателство отпадъците от строителство и разрушаване се третират при спазване на следната йерархия на отпадъците:

1. предотвратяване образуването на ОСП;
2. подготовка за повторна употреба;
3. рециклиране на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени;
4. материално оползотворяване,
5. оползотворяване за получаване на енергия на отпадъците, които не могат да бъдат рециклирани и материално оползотворени и
6. обезвреждане на отпадъците, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по предходните точки.

Събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата, както и отделените строителни отпадъци от принудително премахване на строежи, са ангажимент на общините. В чл. 11 на Закона за управление на отпадъците са определени условията, при които възложителят на строителни и монтажни работи изготвя план за управление на строителни отпадъци.

► **Отпадъци от хуманната медицина**

Депонирането на инфекциозни отпадъци е забранено от националното законодателство. Във всяко лечебно заведение следва отпадъците се разделят на мястото на тяхното образуване на опасни и такива, които нямат характер на опасни отпадъци (неопасни). Съгласно принципа „замърсителят плаща“, болниците и другите лечебни и здравни заведения са отговорни за безопасното управление на образуваните опасни и неопасни отпадъци в резултат на тяхната дейност.

На територията на Община Априлци няма регистрирани лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове, съгласно публикувания регистър на сайта на Министерство на здравеопазването.

В местните нормативни и административни актове са уредени формите и начините на плащане за извършваните услуги по управлението на отпадъците на територията на общината, където:

Наредба за управление на дейностите по отпадъците на територията на Община Априлци, регламентира реда за реда и условията за екологосъобразното управление на отпадъците, глобите и санкциите за замърсяване на общински места с отпадъци и др.;

Наредба № 16 за определяне и администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Априлци, регламентира реда за заплащане на такса „Битови отпадъци“, както и дейностите, които покрива.

Основният проблем, на много от общините в България е предстоящата промяна на образуването на такса „Битови отпадъци“, която се определя в годишен размер, въз основа на одобрена План-сметка за приходите и разходите за поддържане на чистотата, сметочистването и сметоизвозването на територията на Общината за съответната година. За физически лица и икономически субекти се използва различен промил от стойността на имота за определянето на таксата. В резултат на тази политика се получават диспропорции и кръстосано финансиране. Приходите от такса смет покриват разходите за управление на отпадъците.

ПРИЛОЖЕНИЕ №7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Целта на общината е системно да се работи за повишаване на екологичната култура и екологичното съзнание на по – голямата част от населението и най-вече на децата в Общината. Като успешни първи стъпки може да бъде оценено доброто взаимодействие на общината с местните физически и юридически лица, училища, детски градини и читалища, участващи в инициативите на общината в рамките на кампанията “Да изчистим България” и др.

Въпреки целенасочената дейност и постоянна работа на общинската администрация все още няма формирано правилно отношение на гражданите към управлението на отпадъците, няма създадени съзнателни навици за опазване на околната среда от замърсяване с отпадъци.

Основните усилия по отношение на гражданите са насочени именно към промяна на нагласата и съзнанието им по отношение на опазването на околната среда. На този етап се постигат все още незначителни резултати.

Напоследък все повече се заговаря за прилагане на публично – частното партньорство, като модел за добро сътрудничество. В областта на опазване на околната среда това би било полезно и ефективно.

Основно информирането на обществеността на Общината е, чрез интернет сайта на общината и информационните табла. Публикуват се Заповеди на Кмета за регулационните граници на населените места на община Априлци, където се извършват всички услуги по чл. 62 от Закона за местни данъци и такси – събиране и извозване на битови отпадъци, обезвреждането им в депа и поддържане чистотата на териториите на обществено ползване, както и всички актуални планове, програми, указания, приети решения и др.

Изводите от направения анализ са, че Общината се стреми да информира населението адекватно, но е необходимо внедряване и прилагане и на други механизми на информираност особено за по-възрастните групи от населението, както и провеждане на конкретни кампании за запознаване с методите на управление на отпадъци в общината.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8. АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Отчетността на генерираните отпадъци се води чрез методи и средства, уредени в нормативна уредба. Отчетна книга за събиране, транспортиране и временно съхраняване на битови отпадъци и/или строителни отпадъци. Съществува и Отчетна книга на регионалното депо, която се попълва от оператора на депото. Представят се годишни отчети във връзка с изискванията на Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.).

Отчетността е основния елемент на документирането на управлението на отпадъците. Следвайки йерархичната схема на документиране е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности по обезвреждане или генерират отпадъци да разработят и приемат свои програми за управление на отпадъците. Тези програми ще бъдат включени в Общинската програма за управление на отпадъците.

IX. ПРОГНОЗИ

Съгласно чл. 52, ал.3, т. 1 от Закон за управление на отпадъците, Програмата за управление на отпадъците се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците, които е разработен за периода 2014-2020г. и се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

За изготвяне на прогнозите за количествата на образуваните отпадъци и постигане на целите до края на програмния период на настоящата програма е необходимо първо да се проследи текущото състояние на отпадъците, да се определи прогнозния брой на населението за периода до 2020 г., както и нормата на натрупване.

► Основната предпоставка за адекватното определяне на състава на битовите отпадъци е правилното дефиниране и оценка на различните отпадъчни потоци на територията на общината, а също и определянето на тяхната тежест по отношение на общото количество отпадъци, като за целта е необходимо да се направи морфологичен анализ на състава на битовите отпадъци, съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, утвърдена със Заповед № РД-744/ 29.09.2012 г. на Министъра на околната среда и водите. Методиката описва в хронологичен ред дейностите, които следва да се извършат за определяне на количеството и състава на отпадъците:

1. Определяне на количествата на отпадъчните потоци в общината;
2. Планиране на морфологичен анализ на смесените отпадъци;
3. Провеждане на морфологичния анализ;
4. Изчисляване на резултатите и определяне на състава на отпадъците.

Въз основа на наличните данни за образуваните смесени битови отпадъци, подробно описани в настоящата програма, може да се направи извода, че община Априлци принадлежи към общините, които генерират годишно под 1500 тона битови отпадъци и по тази причина съгласно методиката се препоръчва да не се прави зонироване. За периода от 2007г. до 2015г. са депонирани следни количества отпадъци:

Година	Количество депонирани битови отпадъци за година в тон
2007г.	897.32 т.
2008г.	1045.32 т.
2009г.	1053.82 т.
2010г.	1050.28 т.
2011г.	1047.38 т.
2012г.	966.24 т.
2013г.	1077.5 т.
2014г.	1171.90 т.
2015г.	1280.58 т.

В началото на месец януари 2016г. бяха обобщени данните за количествата депонирани отпадъци през 2015г. а именно 1280т., следователно общината попада в категорията до 5000 тона смесени отпадъци за година, което съгласно Таблица 2.1 от методиката е необходимо да се направят минимум по 1 проба на сезон и общо 4 броя проби за годината. Като за нуждите на анализа са отчетени консуматорските и потребителски навици в различните сезони на годината, които влияят състава на генерираните отпадъци и следователно, резултатите от анализа зависят от годишния сезон. Поради това, изследванията трябва да се извършват така, че да бъдат обхванати четирите годишни сезона. Целта е да се отчете сезонната неравномерност и

колебание в състава на отпадъците. Сезонните вариации на количествата и състава на образуваните отпадъци се обуславя от два фактора:

Различните местни сезонни характеристики и потребителски навици на местното население, изразени в:

- Сезонно увеличение на зелените отпадъци през лятото и есента;
- Консумация на различни типове храни /за лятото е характерна консумацията на храни, при които се образуват големи количества отпадъци/;
- Сезонно приходящи граждани, които посещават региона през летните месеци.

Предвид гореизложеното беше планирано през 2016г. да бъде извършен морфологичен анализ на битовите отпадъци, генерирани на територията на общината. За да се отчете сезонния фактор, анализа е планирано да бъде извършен с по един брой проби за всеки сезон, затова беше определена следната схема на пробонабиране:

Схема на пробонабиране

СЕЗОН - ЗИМА	27.01.2016..
Априлци - общо за общината	1 проба
СЕЗОН - ПРОЛЕТ	26.04.2016г..
Априлци - общо за общината	1 проба
СЕЗОН - ЛЯТО	19.08.2016г..
Априлци - общо за общината	1 проба
СЕЗОН - ЕСЕН	27.10.2016г..
Априлци - общо за общината	1 проба

Маршрутите са определени, така че да осигурят представително пробонабиране от града и селата.

Анализът на състава на депонираните на Регионалното депо за неопасни отпадъци на общините Троян и Априлци за община Априлци, обхваща следните фракции:

- ▶ Хранителни;
- ▶ Хартия и картон;
- ▶ Пластмаса;
- ▶ Текстил;
- ▶ Гума;
- ▶ Кожа;
- ▶ Градински;
- ▶ Дървесни;
- ▶ Стъкло;
- ▶ Метали;
- ▶ Инертни;
- ▶ Опасни;
- ▶ Други – неопределими.

Първата проба за сезон зима беше взета на 27 януари 2016г., а последната проба за сезон есен беше на 27.10.2016г., след което се пристъпи към следващия етап

– Изчисляване на резултатите и определяне на състава на отпадъците, което беше извършено през месец ноември 2016г.

Съгласно част V.1. Изчисляване на морфологичния състав за всяка единична проба от смесените отпадъци от Методиката - резултатите от претеглянето са попълнени в таблица и са изчислени, както е посочено в част 4,1 от методиката. В следващата таблица са представени резултатите от четирите сезона общо за Община Априлци.

Фракция	Зима		Пролет		Лято		Есен	
	Кг.	%	Кг.	%	Кг.	%	Кг.	%
ХРАНИТЕЛНИ	26,07	20,68	12,36	9,89	19,5	15,60	24,26	19,41
ХАРТИЯ И КАРТОН	10,25	8,20	20,4	16,32	18,45	14,76	4,78	3,82
ПЛАСТМАСА	23,51	18,81	25,86	20,69	20,74	16,59	14,45	11,56
ТЕКСТИЛ	1,33	1,07	7,18	5,75	1,63	1,30	1,33	1,06
ГУМА	1,22	0,98	2,12	1,69	1,63	1,30	1,45	1,17
КОЖА /обувки/	0,88	0,71	3,06	2,45	2,77	2,22	4,23	3,39
ГРАДИНСКИ	18,82	15,06	14,93	11,95	11,46	9,17	35,00	28,00
ДЪРВЕСНИ	0,77	0,62	1,72	1,38	3,35	2,68	0,14	0,11
СТЪКЛО	6,46	5,17	3,92	3,14	2,96	2,37	0,8	0,64
МЕТАЛИ	4,01	3,21	3,06	2,45	1,81	1,45	1,45	1,17
ИНЕРТНИ	10,13	8,11	5,27	4,21	12,43	9,94	4,78	3,82
ИУЕЕО	0,45	0,36	2,88	2,30	0,58	0,46	0,14	0,11
ОПАСНИ	0,45	0,36	0,1	0,08	0,29	0,23	0,25	0,21
ДРУГИ	20,83	16,67	22,13	17,70	27,43	21,94	31,95	25,56
ОБЩО:	125 кг.	100 %	125 кг.	100 %	125 кг.	100 %	125 кг.	100 %

Количествата образувани битови отпадъци за дадена административна единица са в зависимост от броя на жителите и потребителските навици и възможности. За да се отчетат тези фактори е въведен терминът „*норма на натрупване*“ (НН), отчитащ средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се използва при определянето на потенциала за образуване на битови отпадъци в дадена общност.

Нормата на натрупване при битовите отпадъци на територията на общината за целите на морфологичния анализ е определена, като са използвани данни за населението към 31.12.2015г. и количеството образувани битови отпадъци към същата дата, тъй като изчисленията са правени през месец ноември 2016г. и актуалните представителни данни за населението и количеството на отпадъците за 2016г. не бяха налични. Нормата на натрупване е изчислена по следната формула:

$$BO_{oNM} = \frac{(HNM \times JNM)}{1000}$$

BO_{oNM} - е количеството на образуваните битови отпадъци в населените места (НМ) на територията на общината (в тонове)

ННМ - е количеството на образуваните битови отпадъци на жител за година в населените места на територията на общината [в кг/жител] (норма на натрупване)

ЖНМ - е населението (брой на постоянните жители) на територията на общината

$$1480 = \frac{(HNM \times 3009)}{1000}$$

$$HNM = 1480000 : 3009 = 492 \text{ кг./ж/г.}$$

За определяне на общото количество на отпадъците, освен битовите отпадъци обхванати от системата за сметосъбиране са отчетени и отпадъците за рециклиране, както и други фракции отпадъци, например зелени и други биоотпадъци. Общото количеството на отпадъците е изчислено по формулата:

$$КО = \text{брой жители} \times \text{норма на натрупване} = 492 \times 0.001.$$

- Количество отпадъци от града – $2714 \times 492 \times 0.001 = 1335.28 \text{ t/год.}$
- Количество отпадъци от селата – $295 \times 492 \times 0.001 = 145.14 \text{ t/год.}$
- Общо количество отпадъци – 1480 t/год.

Използвайки събраната базова информация и данни, относно морфологичния състав на отпадъците през четирите сезона, както и количества на отделните материали, съдържащи се в отпадъците е изчислен морфологичния състав на всички образувани битови отпадъци за общината /начина на изчисление е подробно описан в „Окончателен доклад за анализа на морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Априлци” - Приложение № 1 към програмата/. Резултатите за морфологичния състав на общото количество генерирани отпадъци за общината са представени в следващата таблица:

Фракция	община %	община, тона
Хранителни	16.30 %	241,28
Хартия и картон	10.02 %	148,35
Пластмаса	14.97 %	221,69
Текстил	2.15 %	31,87
Гума	1.10 %	16,38
Кожа	1.89 %	28,03
Градински	28.81 %	426,43
Дървесни	1.17 %	17,40
Стъкло	3.54 %	52,48
Метали	2.14 %	31,74
Инертни	16.96 %	251,13
ИУЕОО	0.70 %	10,36
ОПАСНИ	0.19 %	2,83
ОБЩО	100 %	1480 т.

С оглед на получените резултати въз основа на проведеня морфологичен анализ може да се стигне до извода, че с най-голям дял от генерираните на територията на община Априлци битови отпадъци, са фракциите „градински“ – 28,81 %, „инертни“ – 16,96 %. „хранителни“ – 16,30, % „пластмаса“ – 14,97 %. Това определя нуждата от допълнителна регионална инфраструктура за компостиране на разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци и инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци преди депониране на регионалното депо.

► За охарактеризиране на демографското положение в общината са ползвани данните на Националния статистически институт (НСИ). За изготвянето на реалистична прогноза за броят на населението са отчетени и тенденциите за промяна на механичният прираст на населението. В основата на миграцията са главно: семейни причини, трудова заетост, по-добри условия на живот и др.

Данни на НСИ за населението на България и Община Априлци са представени в следващата таблица.

Бр. жители	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Общо за страната	7 563 710	7 504 868	7 327 224	7 284 552	7 245 677	7 202 198	7 153 784
Община Априлци	3554	3451	3285	3 218	3158	3114	3009

Източник: НСИ

На фона на намалението в национален мащаб данните за Община Априлци показват почти идентичен средногодишен спад, движещ се около - 2.8% в сравнение с този за страната, около - 2.11%. На база на тенденциите за демографско развитие на населението на България се приема, че тенденцията за спада на населението в Община Априлци ще се запази в същото съотношение, спрямо тази за България, като за целите на настоящата прогноза се приема реализирането на II вариант (относително ускоряване) на НСИ, при който се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически процеси в страната.

Съобразявайки се с така направените допускания, прогнозите на населението до края на програмния период са представени в следващата таблица.

Бр. жители	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Общо за страната	7 289 851	7 219 092	7 148 333	7 077 574	7 006 278	6 936 056	6 865 296
Община Априлци	2910	2829	2750	2673	2599	2527	2457

Източник: НСИ

► За изчисляване на прогнозните количества на всички генерирани отпадъци на територията на община Априлци е изчислена нормата на натрупване към 2016г. и на тази база са направени прогнозите за изменение на нормата на натрупване през годините.

По данни на НСИ, населението на общината към 31.12.2016г.е съответно 2910 жители, като в града живеят 2623 души а в селата 287, което потвърждава тенденцията за намаляване на населението на общината в бъдеще.

Нормата на натрупване при битовите отпадъци за 2016 г. е определена по същата формула:

$$BOoHM = \frac{(HNM \times JHM)}{1000}$$

BOoHM - е количеството на образуваните битови отпадъци в населените места (HM) на територията на общината (в тонове)

HNM - е количеството на образуваните битови отпадъци на жител за година в населените места на територията на общината [в кг/жител] (норма на натрупване)

JHM - е населението (брой на постоянните жители) на територията на общината

За определяне на общото количество на отпадъците, освен битовите отпадъци обхванати от системата за сметосъбиране са отчетени и отпадъците за рециклиране, както и други фракции отпадъци, например зелени и други биоотпадъци. Общото количество на отпадъците е изчислено по формулата:

$$1424 = \frac{(\text{НННМ} \times 2910)}{1000}$$

$$\text{НННМ} = 1424000 : 2910 = 489.34 \text{ кг./ж/г.}$$

$$\text{КО} = \text{брой жители} \times \text{норма на натрупване} = 489,34 \times 0.001.$$

- Количество отпадъци от града – $2623 \times 489,34 \times 0.001 = 1283.53 \text{ t/год.}$
- Количество отпадъци от селата – $287 \times 489.34 \times 0.001 = 140.44 \text{ t/год.}$
- Общо количество отпадъци – 1424 t/год.

При разработване на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020г., на база анализи и прогнози е заложено, че нормата на натрупване нараства с 0.5 % в резултат от 1 % ръст на БВП на човек от населението. Разгледани са следните сценарии:

- *Песимистичен* – нормата на натрупване нараства ежегодно с 1.5 % за целия период на прогнозата, в резултат на ежегоден 3 % икономически растеж след 2015 г., каквато е дългосрочната прогноза на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие /ОИСР/.
- *Реалистичен* – нормата на натрупване нараства с 1 % до 2023г., след което нараства с намаляващ темп и след 2035 г. остава постоянна величина, с което се прекратява нарастването на количеството битови отпадъци в резултат от икономическия растеж.

Реалистичният сценарий отчита систематичното прилагане на мерки и програми за предотвратяване образуването на отпадъците и по тази причина се препоръчва да бъде използван при прогнозите за изменение на нормата на натрупване за общинските битови отпадъци. В тази връзка би следвало след 2035 г. нормата на натрупване в общината да не нараства повече.

Прогнозното количество отпадъци за периода на действие на програмата е изчислено по формулата:

$$V_g = v \times N \text{ (м3), (кг)}$$

където:

- v – норма на натрупване на битови отпадъци от 1 човек за една година – в м3 или кг;
- N – числеността на населението в града, района, микрорайона и т.н, съгласно Ръководство за определяне броя и вида на необходимите съдове и техника за събиране и транспортиране на отпадъци на МОСВ.

Съобразявайки се е описания реалистичен сценарии и наличната информацията за количествата депонирани отпадъци от 2007г. до 2016г. на Регионалното депо в следващата таблица е представена информация за прогнозата на очакваното количество образувани отпадъци, направена за целите и периода на действие на настоящата програма.

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Население на Община Априлци	2910	2829	2750	2673	2599	2527	2457
Норма на натрупване при реалистичен сценарий - кг./ж/г	489,34	494,23	499,17	504,16	509,2	514,3	519,44
Прогнозно количество отпадъци – т/г	1424	1398	1373	1348	1323	1299	1276

Изхождайки от събраната базова информация и данни, относно морфологичния състав на битовите отпадъци, както и изчислените количества на отделните материали, съдържащи се в отпадъците и направените по-горе допускания, прогнозните количества и състав на общото количество на отпадъците за Община Априлци са представени на следващата таблица.

Генерирани отпадъци от населението и от търговският сектор в т.	% на компонентите в общото количество генерирани отпадъци	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.
ХРАНИТЕЛНИ	16,30 %	232,12	227,87	223,80	219,73	215,65	211,74	207,99
ХАРТИЯ И КАРТОН	10,02 %	142,69	140,08	137,58	135,07	132,57	130,16	127,86
ПЛАСТМАСА	14,97 %	213,18	209,29	205,54	201,80	198,06	194,47	191,02
ТЕКСТИЛ	2,15 %	30,62	30,06	29,52	28,99	28,45	27,93	27,44
ГУМА	1,10 %	15,67	15,38	15,11	14,83	14,56	14,29	14,04
КОЖА	1,89 %	26,92	26,42	25,95	25,48	25,01	24,56	24,12
ГРАДИНСКИ	28,81 %	410,25	402,77	395,56	388,36	381,15	374,25	367,62
ДЪРВЕСНИ	1,17 %	16,67	16,36	16,07	15,78	15,48	15,20	14,93
СТЪКЛО	3,54 %	50,41	49,50	48,62	47,72	46,84	45,99	45,18
МЕТАЛИ	2,14 %	30,48	29,92	29,39	28,85	28,32	27,79	27,31
ИНЕРТНИ	16,96 %	241,52	237,11	232,87	228,63	224,39	220,32	216,41
ИУЕО	0,70%	9,96	9,79	9,62	9,44	9,27	9,10	8,94
ОПАСНИ	0,19%	2,71	2,66	2,61	2,57	2,52	2,47	2,43
ОБЩО:	100%	1424 т.	1398 т.	1373 т.	1348 т.	1323 т.	1299 т.	1276 т.

Въпреки намаляването на населението и количеството на отпадъци, търсенето на услуги по управление на отпадъците ще се увеличи, поради очаквания ръст на БВП, предоставяните възможности на оперативните програми за развитие на региона, развитието на туризма и др.

Нормативната уредба регламентира поетапно въвеждане в годините до 2020г. на изисквания към услугите по управление на отпадъците, които настоящата система в региона не може да осигури.

X. ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ -

Окончателен доклад “Анализ на морфологичния състав на битовите отпадъци, генерирани на територията на Община Априлци“

